

การวิเคราะห์ความเข้าใจและการปฏิบัติงานตามการรับรู้ของครูตามนโยบายการศึกษา

นายไชคณันต์ จีงเจริญรัตน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2555

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)

เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)

are the thesis authors' files submitted through the Graduate School.

AN ANALYSIS OF TEACHERS' PERCEIVED UNDERSTANDINGS AND PRACTICES
ACCORDING TO EDUCATIONAL POLICIES

Mr. Chokanan Juengjarernrat

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Educational Research Methodology

Department of Educational Research and Psychology

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2012

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การวิเคราะห์ความเข้าใจและการปฏิบัติงานตามการรับรู้
	ของครูตามนโยบายการศึกษา
โดย	นายโชคอนันต์ จิ่งเจริญรัตน์
สาขาวิชา	วิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	รองศาสตราจารย์ ดร. สุชาดา บวรกิติวงศ์

คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะครุศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร. ชนิตา รักษ์พลเมือง)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(ศาสตราจารย์ ดร. สุวิมล ว่องวานิช)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รองศาสตราจารย์ ดร. สุชาดา บวรกิติวงศ์)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

(ดร. วิษณุ ทรัพย์สมบัติ)

ไซคอนันต์ จึงเจริญรัตน์: การวิเคราะห์ความเข้าใจและการปฏิบัติงานตามการรับรู้ของครูตามนโยบายการศึกษา.
(AN ANALYSIS OF TEACHERS' PERCEIVED UNDERSTANDINGS AND PRACTICES ACCORDING TO
EDUCATIONAL POLICIES.) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รศ. ดร. สุชาติดา บวรกิติวงศ์, 149 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ (1) เพื่อวิเคราะห์ระดับความเข้าใจในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู (2) เพื่อวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู (3) เพื่อวิเคราะห์ความเข้าใจในนโยบายการศึกษาที่คลาดเคลื่อนตามการรับรู้ สาเหตุของความเข้าใจนโยบายการศึกษาที่คลาดเคลื่อนตามการรับรู้และปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู กลุ่มตัวอย่างของการวิจัย คือ ครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานครและปริมณฑล รวม 6 จังหวัด ใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi Stage Sampling) ปีการศึกษา 2554 จำนวน 395 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 แบบ คือ (1) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ คือ แบบสอบถามสำหรับครูในสถานศึกษา เรื่องการวิเคราะห์ความเข้าใจและการปฏิบัติงานตามการรับรู้ของครูตามนโยบายการศึกษา (2) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ คือ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับความเข้าใจและการปฏิบัติงานตามการรับรู้ของครูตามนโยบายการศึกษา วิเคราะห์ผลด้วยสถิติบรรยาย และ two - way ANOVA ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. โดยภาพรวมความเข้าใจในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครูอยู่ในระดับ "มาก" มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 พบว่า ครูที่มีอายุการทำงาน 10-20 ปีมีความเข้าใจในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้มากกว่ากลุ่มอื่น ครูที่สอนระดับมัธยมศึกษามีความเข้าใจในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้มากกว่าครูที่สอนระดับชั้นประถมศึกษา ครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีมีความเข้าใจในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้สูงกว่าระดับครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี และขนาดสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษมีความเข้าใจในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู มากกว่ากลุ่มอื่น

2. ภาพรวมการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครูอยู่ในระดับ "มาก" มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 พบว่า ครูที่มีอายุการทำงาน 10-20 ปีมีการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้มากกว่ากลุ่มอื่น ครูที่สอนระดับมัธยมศึกษามีการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้มากกว่าครูที่สอนระดับชั้นประถมศึกษา ครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีมีการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้สูงกว่าระดับครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี และขนาดสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษมีการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู มากกว่ากลุ่มอื่น

3. ครูมีความเข้าใจนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ที่คลาดเคลื่อน ในนโยบายที่มีคำไม่สื่อความหมายโดยตรง เช่น นโยบายการวิจัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สังคมศาสตร์ ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และมนุษยศาสตร์ ทั้งที่เป็นการวิจัยพื้นฐานและการวิจัยการประยุกต์ เพื่อใช้ประโยชน์ในบริบทของสังคมไทยมากขึ้น คำว่า "การวิจัยพื้นฐานและการวิจัยการประยุกต์" และ นโยบายโครงการตำราแห่งชาติ โดยมาจาก 3 สาเหตุ คือ ตัวนโยบายการศึกษาเข้าใจยากยังไม่ชัดเจน สถานศึกษาขาดการแจ้งรายละเอียดของข้อมูลที่ชัดเจน และ ครูไม่สนใจในนโยบายการศึกษาจึงขาดการตีความที่ชัดเจน

ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของครูตามนโยบายการศึกษา คือ นโยบายการศึกษามีการเปลี่ยนแปลงบ่อย ครูบางท่านยังมีเข้าใจในตัวนโยบายการศึกษาที่คลาดเคลื่อน ภาระงานของครูมีมาก ครูไม่ร่วมมือในการปฏิบัติงาน การติดตามผลการปฏิบัติงานตามนโยบายการศึกษาไม่จริงจัง งบประมาณมีไม่เพียงพอ

ภาควิชา	วิจัยและจิตวิทยาการศึกษา.....	ลายมือชื่อนิสิต.....
สาขาวิชา	วิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา.....	ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....
ปีการศึกษา	2555.....	

##5383822927: MAJOR EDUCATIONAL RESEARCH METHODOLOGY

KEYWORDS: Educational Policies/ perception Educational Policies / practices Educational Policies

CHOKANAN JUENGJARERNRAT: AN ANALYSIS OF TEACHERS' PERCEIVED UNDERSTANDINGS AND PRACTICES ACCORDING TO EDUCATIONAL POLICIES. ADVISOR: ASSOC.PROF.SUCHADA BOWARNKITIWONG, Ph.D., 149 pp.

The purposes of this study were to: (1) to analyze level of teachers' perceived understandings according to educational policies. (2) to analyze level of teachers' perceived practices according to educational policies. (3) to analyze teachers' perceived misconceptions regarding educational policies, causes of such misconceptions, and difficulties in the practice. The sample consisted of 395 teachers working in six schools under the Office of Basic Education, Ministry of Education in Bangkok and its perimeter in academic year 2011. The instruments used for data collection were a questionnaire and interview questions. The data were analyzed using descriptive statistics and two way ANOVA. Results revealed that:

(1) Overall, teachers' perceived understanding according to educational policies was in the "good" level with a mean of 4.07. Teachers having 10-20 year working experience had better understanding according to educational policies than the others. Secondary school teachers had better understanding according to educational policies than primary school teachers. Teachers with degrees higher than bachelor's one had better understanding according to educational policies than teachers with bachelor's degree. Teachers in extra-large schools had better understanding according to educational policies than the others.

(2) Overall, teachers' perceived practices according to educational policies were in the "good" level with a mean of 4.09. Teachers having 10-20 year working experience had better practices according to educational policies than the others. Secondary school teachers had better practices according to educational policies than primary school teachers. Teachers with degrees higher than bachelor's one had better practices according to educational policies than teachers with bachelor's degree. Teachers in extra-large schools had better practices according to educational policies than the others.

(3) Teachers had some misconceptions according to educational policies regarding unclear statements such as policies about doing more research on science and technology, social science, religions, arts, culture, and humanities, fundamental research and applied research, and the National Textbook Project which had three causes: educational policies was difficult to understand, schools did not report their information well enough, and teachers were not interested in educational policies.

Problems and difficulties regarding educational policies were frequent changes in educational policies, some teachers having misconceptions about educational policies, teachers' workload, lack of cooperation among teachers, inconsistency in policy follow-up process, and insufficient budget.

Department : Educational Research and Psychology

Student's Signature .....

Field of Study : Educational Research Methodology

Advisor's Signature .....

Academic Year : 2012.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความเมตตากรุณาอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร. สุชาติ บวรกิตติวงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่กรุณาดูแลเอาใจใส่ ให้ความช่วยเหลือตลอดเวลาในการให้คำปรึกษาที่เป็นประโยชน์และมีคุณค่ายิ่ง รวมทั้งให้ความสนับสนุนส่งเสริม ให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณท่าน อาจารย์เป็นอย่างสูง

ขอกราบพระคุณกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ศาสตราจารย์ ดร. สุวิมล ว่องวาณิช และ ดร. วิษณุ ทรัพย์สมบัติ ที่ให้คำแนะนำที่มีค่าในการปรับปรุงวิทยานิพนธ์

ขอกราบพระคุณคณาจารย์ ในสาขาวิชาวิทยาการวิจัยการศึกษา ภาควิชาและจิตวิทยา การศึกษา รวมทั้งคณาจารย์ในสาขาและภาควิชาอื่นๆ ของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัยทุกท่านที่กรุณาประสาทความรู้อันมีค่า

ขอกราบพระคุณผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือทุกท่านที่สละเวลา และให้ ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงเครื่องมือ ทำให้ได้เครื่องมือที่มีคุณภาพสำหรับการวิจัยและขอขอบคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลสำหรับการวิจัย ขอขอบพระคุณผู้บริหาร คณะครู และบุคลากร โรงเรียนหอวัง และโรงเรียนราชินีบูรณะ ที่ได้ช่วยเหลือผู้วิจัย และให้กำลังใจในการทำวิจัยในครั้งนี้

ขอบคุณพี่น้องชาววิจัยจุฬาฯ ที่คอยช่วยเหลือให้คำแนะนำแก่ผู้วิจัย รวมทั้ง พี่เพื่อนและ น้องชาวคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรที่ช่วยเหลือเก็บข้อมูล รวมทั้งอำนวยความสะดวกหลายๆ ด้าน ให้การวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

สุดท้ายที่สำคัญที่สุดขอขอบคุณครอบครัว จีจ๊ะเจริณรัตน์ คุณพ่อสุพจน์ คุณแม่ผ่องศรี ที่ให้การอบรมเลี้ยงดู สนับสนุนให้การศึกษาโดยตลอด และให้กำลังใจ พี่สุวรีย์ น้องโยษิตา ที่ช่วยเหลือผู้วิจัยในเรื่องการเดินทางและการเยี่ยมเอกสารให้ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามวิจัย.....	5
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายการศึกษา.....	8
ตอนที่ 2 นโยบายการศึกษา ในช่วง พ.ศ. 2552-2555.....	11
ตอนที่ 3 แนวคิดการรับรู้ นโยบายการศึกษา.....	22
ตอนที่ 4 แนวคิดการปฏิบัติงานตามนโยบายการศึกษา.....	28
ตอนที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	35
กรอบแนวคิดในงานวิจัย.....	40
บทที่ 3 วิธีดำเนินงานวิจัย.....	41
ส่วนที่ 1 ข้อมูลเชิงปริมาณ.....	41
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	45
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	51

	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
ส่วนที่ 2 ข้อมูลเชิงคุณภาพ.....	52
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	53
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	53
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับความเข้าใจในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ ของครู.....	56
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ ของครู.....	72
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความเข้าใจในนโยบายการศึกษาที่ความคลาดเคลื่อน ตามการรับรู้ สาเหตุของความเข้าใจในนโยบายการศึกษาที่คลาดเคลื่อน ตามการรับรู้ และปัญหา อุปสรรคในการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษา ตามการรับรู้ของครู.....	78
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	94
สรุปผลการวิจัย.....	95
อภิปรายผลการวิจัย.....	98
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	105
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	106
รายการอ้างอิง.....	107
ภาคผนวก.....	111
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ.....	112
ภาคผนวก ข ค่าสอดคล้องและการปรับปรุง.....	115
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	139
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	149

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 แนวนโยบาย เป้าหมาย และกรอบการดำเนินงานของแผนการศึกษาแห่งชาติ.....	12
2.2 นโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ด้านการเรียนการสอน.....	17
3.1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างและอัตราการตอบกลับ จำแนกตามจังหวัด และสถานศึกษา.....	43
3.2 แสดงนโยบายการศึกษาในช่วงปี พ.ศ. 2552 -2555 จำแนกตามสมัย รัฐบาล.....	45
3.3 โครงสร้างเนื้อหาของนโยบายการศึกษาในช่วง พ.ศ. 2552 – 2555 และจำนวนข้อ คำถาม.....	47
3.4 โครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถามการวิเคราะห์ความเข้าใจและการปฏิบัติงาน ตามการรับรู้ของครูตามนโยบายการศึกษา.....	47
4.1 จำนวน ร้อยละของผู้ให้ข้อมูลตามสถานศึกษาจำแนกตาม อายุการทำงาน ขนาด ของสถานศึกษา ระดับชั้นที่สอน สถานที่ตั้งสถานศึกษา และวุฒิการศึกษา.....	57
4.2 ค่าสถิติพื้นฐานของความเข้าใจและการปฏิบัติงานตามการรับรู้ของครู ตามนโยบายการศึกษา.....	59
4.3 ค่าสถิติพื้นฐานของระดับความเข้าใจและการปฏิบัติงานตามการรับรู้ของครูตาม นโยบายการศึกษาจำแนกเป็นนโยบายด้านการดำเนินการและ นโยบายผลสัมฤทธิ์.....	61
4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความเข้าใจในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครูโดย พิจารณาเป็นรายข้อคำถาม	64
4.5 ผลการเปรียบเทียบความเข้าใจในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู จำแนกตามวุฒิการศึกษา อายุการทำงาน และระดับชั้นที่สอน	69
4.6 การทดสอบอิทธิพลของกลุ่มตัวอย่างของตัวแปรระดับชั้นที่สอนและอายุ การทำงานที่มีผลต่อความเข้าใจในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู.....	70
4.7 การเปรียบเทียบระดับอายุการทำงานที่มีผลต่อความเข้าใจในนโยบายการศึกษา ตามการรับรู้ของครู.....	70

ตารางที่	หน้า
4.8 การเปรียบเทียบระดับชั้นที่สอนมีผลต่อความเข้าใจในนโยบายการศึกษา ตามการรับรู้ของคุณ.....	71
4.9 การเปรียบเทียบระดับวุฒิการศึกษาที่มีผลต่อความเข้าใจในนโยบายการศึกษา ตามการรับรู้ของคุณ.....	71
4.10 การเปรียบเทียบขนาดสถานศึกษาที่มีผลต่อความเข้าใจในนโยบายการศึกษา ตามการรับรู้ของคุณ.....	72
4.11 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของคุณ พิจารณาตามรายข้อคำถาม.....	73
4.12 ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของคุณจำแนก ตามอายุการทำงาน และระดับชั้นที่สอน	76
4.13 การทดสอบอิทธิพลของกลุ่มตัวอย่างของตัวแปรระดับชั้นที่สอนและ อายุการทำงานที่มีผลต่อการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้.....	76
4.14 การเปรียบเทียบระดับอายุการทำงานที่มีผลต่อการปฏิบัติงานในนโยบาย การศึกษาตามการรับรู้ของคุณ.....	77
4.15 การเปรียบเทียบระดับอายุการทำงานที่มีผลต่อการปฏิบัติงานในนโยบาย การศึกษาตามการรับรู้ของคุณ.....	77
4.16 การเปรียบเทียบระดับวุฒิการศึกษาที่มีผลต่อการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษา ตามการรับรู้ของคุณ.....	78
4.17 การเปรียบเทียบขนาดสถานศึกษาที่มีผลต่อการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษา ตามการรับรู้ของคุณ.....	78

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 กระบวนการรับรู้ตามแนวคิดของ Luthans.....	25
2.2 องค์ประกอบของการนำนโยบายการศึกษาไปปฏิบัติ.....	29
2.3 แสดงขั้นตอนความเข้าใจและการปฏิบัติงานตามการรับรู้ของครูตามนโยบาย การศึกษา.....	34
2.4 กรอบแนวคิดการวิเคราะห์ความเข้าใจและการปฏิบัติงานตามการรับรู้ของครูตาม นโยบายการศึกษาของครู.....	40

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการส่งเสริมประสิทธิภาพของมนุษย์ซึ่งเปรียบเสมือนเครื่องจักรที่พัฒนาประเทศให้ขับเคลื่อนไปข้างหน้าให้ทัดเทียมกับประเทศต่างๆ หากเครื่องจักรไม่มีประสิทธิภาพ การขับเคลื่อนของประเทศก็เป็นไปได้ช้าไม่ทันประเทศอื่น การดูแลมนุษย์ให้มีประสิทธิภาพจะส่งผลให้แต่ละประเทศก็สามารถพัฒนา เพราะฉะนั้นแต่ละประเทศจึงต้องสนับสนุนการจัดการศึกษาและดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ประเทศไทยเป็นหนึ่งในประเทศที่ให้ ความสำคัญของการศึกษาที่จะพัฒนาการศึกษาให้ทันต่อกระแสสังคมโลก

การพัฒนาการศึกษานั้น จำเป็นต้องมีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อให้มีทิศทางและเป้าหมายที่ตรงกัน รัฐจึงต้องมีการกำหนดนโยบายการศึกษาขึ้นมาเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา การศึกษาให้เป็นไปตามทิศทางที่รัฐต้องการ ดังที่ วิจิตร ศรีสะอ้าน (2543: 8) ได้เปรียบนโยบาย การศึกษาเหมือนเข็มทิศที่ชี้ทิศทางที่ถูกต้องให้เราเดินทางไม่หลงทิศทาง และเหมือนหางเรือที่คอย บังคับทิศทางการเดินทางของเรือให้เป็นไปตามที่ผู้บังคับเรือกำหนด เช่นเดียวกับนโยบาย การศึกษาที่เป็นตัวที่กำหนดทิศทาง การดำเนินงานการพัฒนาการศึกษาของประเทศ ให้ เจริญก้าวหน้าตามที่ประเทศต้องการ กลุ่มองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาจึงต้องประชุมเพื่อ กำหนดแผนนโยบายการศึกษาระดับชาติ ซึ่งเป็นกรอบแนวทางให้สถานศึกษานำไปสร้างกรอบ วิสัยทัศน์ เป้าหมายในการดำเนินงานในสถานศึกษาของตนให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

นโยบายการศึกษาแม่บทของไทย คือ รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย โดยรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปีพุทธศักราช 2540 ได้กำหนดนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ในส่วนที่ เกี่ยวข้องกับการศึกษาไว้ในมาตราที่ 81 ว่า รัฐต้องจัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม การพัฒนา วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ปฏิักฝังจิตสำนึกที่ถูกต้อง ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ และ วัฒนธรรมของชาติ ทำให้ต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ขึ้น ให้ เป็นกฎหมายเชื่อมต่อกับบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญเพื่อเป็นฐานหลักนโยบายแห่งรัฐด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมของประเทศ และเพื่อเป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาการศึกษาของ ประเทศ และได้มีการดำเนินการมาต่อเนื่องในรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปัจจุบัน

นอกจากนี้รัฐบาลของไทยในหลายสมัยยังได้เล็งเห็นความสำคัญของการศึกษา โดยกำหนดนโยบายด้านการศึกษาไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า “สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง” (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติสำนักนายกรัฐมนตรีนคร, 2555: 21) สำหรับด้านการศึกษา นั้น ได้กำหนดวัตถุประสงค์ให้มีการพัฒนาคนไทยทั้ง กาย ใจ สติปัญญา อารมณ์ คุณธรรม จริยธรรม อย่างมีคุณภาพ จากวัตถุประสงค์นี้ จะเห็นได้ว่า แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับปัจจุบัน ต้องการให้คนไทยนั้นเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ สามารถปรับตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสงบสุข ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวทางในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับก่อนๆ ที่ต้องการให้คนไทยมีการพัฒนาตนเองเพื่อเป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพของชาติ

จากแนวทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ คณะอนุกรรมการสภาการศึกษาได้นำนโยบายและแผนการศึกษา จึงได้ทำแผนการศึกษาแห่งชาติ โดยแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปัจจุบัน คือ แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปัจจุบัน (พ.ศ. 2552-2559) โดยมีเจตนารมณ์ให้คนไทย เป็น คนดี คนเก่ง และมีความสุข (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553: 15) ส่งเสริมเรื่องของการดำเนินชีวิตที่เน้นในเรื่องของคุณธรรม ความดี ประกอบกับการเป็นคนที่ไม่ใฝ่เรียนใฝ่รู้ เพื่อที่จะได้พัฒนาตนเองให้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข รัฐบาลจึงนำหลักแนวทางในแผนการศึกษาแห่งชาตินี้ไปกำหนดนโยบายการศึกษาในการบริหารประเทศ

ทุกรัฐบาลที่บริหารของประเทศไทยได้มีการนำนโยบายในแต่ละด้าน รวมทั้งนโยบายการศึกษามาประกาศ ให้ประชาชนทราบแนวทางในการดำเนินงานซึ่งนโยบายการศึกษาของแต่ละรัฐบาลล้วนมีจุดเด่นไม่เหมือนกัน (สมพงษ์ จิตระดับ, 2544: 42) ในช่วง พ.ศ. 2552 – 2555 ได้มีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลถึง 2 สมัย สมัยแรกคือ รัฐบาลของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้มีการแถลงนโยบายการศึกษา (2551: 10-12) โดยสรุปเป็นประเด็นได้ดังนี้ (1) ปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ โดยปฏิรูปโครงสร้างและการบริหารจัดการการศึกษา (2) ส่งเสริมให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ โดยมุ่งเน้นในระดับอาชีวศึกษา และอุดมศึกษา (3) พัฒนาครูอาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้ได้ครุดี ครูเก่ง มีคุณธรรม มีคุณภาพ และมีวิทยฐานะสูงขึ้น ลดภาระงานครูที่ไม่เกี่ยวกับการเรียนการสอนตามโครงการคืนครูให้นักเรียน (4) จัดให้ทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาฟรี 15 ปี ตั้งแต่ระดับอนุบาลไปจนถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย (5) ยกกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศ

(6) ปรับปรุงระบบการบริหารจัดการกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (7) ส่งเสริมให้เด็ก เยาวชน และ ประชาชนใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศเชิงสร้างสรรค์อย่างชาญฉลาด และ (8) เร่งรัด การลงทุนด้านการศึกษาและการเรียนรู้อย่างบูรณาการในทุกระดับการศึกษาและในชุมชน

จนเมื่อปี พ.ศ. 2554 รัฐบาลของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ได้ทำหน้าที่บริหารประเทศต่อ จากนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในสมัยของรัฐบาลนี้นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรได้มีการแถลงนโยบาย การศึกษา (2554: 26-28) โดยสรุปเป็นประเด็นได้ดังนี้ (1) เร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการปฏิรูประบบความรู้ของสังคมไทย เพื่อยกระดับองค์ความรู้ให้ได้มาตรฐานสากล (2) สร้างโอกาสทางการศึกษา กระจายโอกาสทางการศึกษาในสังคมไทย โดยคำนึงถึงการสร้าง ความเสมอภาคและความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นแก่ประชากรทุกกลุ่ม (3) ปฏิรูปครู ยกฐานะครูให้เป็น วิชาชีพชั้นสูงอย่างแท้จริง (4) จัดการศึกษาขั้นอุดมศึกษาและอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับ ตลาดแรงงานทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ (5) เร่งพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อ การศึกษาให้ทัดเทียมกับนานาชาติ (6) สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างทุนปัญญาของชาติ และ (7) เพิ่มขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับการเปิดเสรีประชาคมอาเซียน

จะเห็นได้ว่าทางภาครัฐได้มีการสนับสนุนเรื่องการศึกษาอย่างเต็มที่ แต่จากสภาพ ความเป็นจริงแล้วการศึกษาของไทยก็ยังพบปัญหาอยู่มาก จากข้อมูลของสถาบันวิจัยเพื่อ การพัฒนาประเทศไทย: TDRI (2555) ได้ระบุถึงปัญหาของการศึกษาไทยไว้ว่า แม้ว่าประเทศไทย จะมีความพยายามปฏิรูปมากกว่า 10 ปี ตั้งแต่รอบแรกในปี พ.ศ. 2542 จนถึงรอบสองตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552 แต่ก็ยังไม่สามารถแก้ปัญหาการศึกษาไทยได้ การแก้ไขการปฏิรูปในบางด้าน กลับยิ่ง ทำให้เกิดปัญหามากขึ้น เช่น ระบบประกันคุณภาพไปเพิ่มภาระงานเอกสารให้ครู ทำให้ครูมีเวลา ในการเตรียมการสอนน้อยลง โดยยังไม่สามารถทำให้คุณภาพการศึกษาดีขึ้น แม้ว่าจะมีการเพิ่ม งบประมาณการศึกษาจะช่วยให้เด็กเรียนจากครอบครัวยากจนเข้าถึงการศึกษามากขึ้นในเชิง ปริมาณ แต่ผลการเรียนของนักเรียนซึ่งเป็นตัวชี้วัดสำคัญของคุณภาพการศึกษาโดยรวมกลับต่ำลง ดังจะเห็นได้จากผลคะแนนสอบนักเรียนไทยไม่ว่าจะวัดจากข้อสอบมาตรฐานในประเทศมีแนวโน้ม ลดลงและต่ำกว่าประเทศเพื่อนบ้านหลายประเทศ ในขณะเดียวกันก็ปรากฏข่าวนักเรียนไทยจาก โรงเรียนที่มีชื่อเสียงในกรุงเทพฯ สามารถสอบแข่งขันได้เหรียญรางวัลระดับโลกต่างๆ อยู่ทุกปี แสดงให้เห็นถึงความเหลื่อมล้ำระหว่างโรงเรียนในพื้นที่ต่างๆ และชี้ว่าการพัฒนาคุณภาพของการ บริหารการศึกษาในระดับชาติที่ผ่านมาเป็นไปอย่างไร้ทิศทางแต่ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาที่ ผ่านมาในประเทศไทยยังคงจัดกระจายตามความเข้าใจต่อปัญหาที่แตกต่างกัน ซึ่งทำให้ไม่ สามารถสรุปได้ว่าควรจะเริ่มแก้ที่ปัญหาที่จุดใดก่อน

สาเหตุหลักที่ทำให้การศึกษาไทยพบปัญหาดังกล่าวคือ บุคลากรในสถานศึกษายังมีความเข้าใจและรับรู้นโยบายศึกษาน้อยเกินไป ความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน ซึ่งนำไปสู่อุปสรรคในการปฏิบัติงานตามนโยบายการศึกษา หากน่านโยบายการศึกษาไปปฏิบัติไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ นโยบายการศึกษานั้นก็ย่อมไม่เกิดผลตามเป้าหมาย ดังนั้นการที่บุคลากรในสถานศึกษาจึงต้องมีความเข้าใจที่ตรงกัน ซึ่งนำไปสู่การปฏิบัติที่ถูกต้อง แต่จากผลการวิจัยของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ได้ศึกษาเรื่องการขับเคลื่อนนโยบายปฏิรูปการศึกษาในช่วงทศวรรษแรกนั้น พบปัญหาการรับรู้นโยบายการศึกษา ซึ่งเกิดจากการขาดการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง และขาดการกระตุ้นให้เกิดความสนใจในการปฏิรูปการศึกษา และบุคลากรยังขาดความเข้าใจในนโยบายการปฏิรูปการศึกษา (อัญชลี สุขในสิทธิ์ อ่างถึงในสุวิมล ว่องวานิช, 2554) ผู้ปฏิบัติจึงเกิดความสับสนในหลักการและแนวคิดของการจัดการศึกษาตามแนวปฏิรูป ความเข้าใจคลาดเคลื่อนของผู้ปฏิบัติเกี่ยวกับนโยบายการศึกษา (สุวิมล ว่องวานิช, 2554) ดังนั้น ความเข้าใจนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครูที่ถูกต้องจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ที่จะได้นำไปสู่การปฏิบัติที่ถูกต้อง

การน่านโยบายการศึกษาไปปฏิบัติมีขั้นตอนในการดำเนินงานที่สำคัญ คือ ในระดับส่วนกลางซึ่งทำหน้าที่ร่างและแปลงนโยบายการศึกษา โดยการกำหนดแนวทางอย่างกว้างๆ สถานศึกษาจึงต้องมีการน่านโยบายการศึกษาไปที่ความ แปลงนโยบายการศึกษาออกมาเป็นแนวปฏิบัติ แล้วนำแนวปฏิบัตินั้นไปสู่ระดับการปฏิบัติตามหน่วยงานของสถานศึกษา ซึ่งแต่ละพื้นที่ การศึกษาล้วนมีสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน จึงต้องปรับวิธีการปฏิบัติงานตามนโยบายให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของตน โดยพิจารณานโยบายและสนับสนุนการปรับเปลี่ยนแผนงานโครงการ ให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง และการสร้างกลไก และกระบวนการเพื่อสร้างแรงจูงใจรวมทั้งการมีส่วนร่วมในการทำงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การดำเนินงานตามนโยบายประสบความสำเร็จ (สมบัติ สุวรรณพิทักษ์, 2545: 55-56) แต่จากการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า หลายงานวิจัยได้กล่าวถึงอุปสรรคในการปฏิบัติงาน เช่น ขนาดโรงเรียนขนาดเล็กไม่สามารถน่านโยบายการศึกษาไปปฏิบัติได้สำเร็จ (ลมัยพร แห่ห่งหล้า, 2551) การที่ไม่เข้าใจนโยบายการศึกษาที่ตรงกัน การเกิดนโยบายการศึกษาใหม่ๆ บ่อยครั้งเป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามนโยบายการศึกษา (ปทุมมาศ ว่องอรุณชัย, 2546)

จะเห็นได้ว่าการน่านโยบายไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ นับตั้งแต่ ความชัดเจนของตัวนโยบาย การสนับสนุนด้านต่างๆของหน่วยงานที่รับผิดชอบ และปัจจัยด้านอื่นๆ ดังนั้น ความเข้าใจนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ที่ถูกต้องจึงมีความสำคัญ ที่ต้อง

มีการพัฒนาและปรับปรุงการสื่อสารเพื่อความเข้าใจตามบริบทนโยบายการศึกษาของบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาที่นำนโยบายการศึกษาไปปฏิบัติ โดยผู้วิจัยสังเกตเห็นว่า ครู เป็นบุคคลที่สำคัญยิ่งในวงการการศึกษา (ยศวดี บุญเกียรติ, 2543) ที่จะขับเคลื่อนนโยบายการศึกษา เพราะครูเป็นผู้สนองนโยบายการศึกษาต่างๆ ที่กระทรวงศึกษาธิการมอบหมายผ่านมาสู่สถานศึกษาให้นำมาปฏิบัติให้เกิดขึ้นตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการต้องการ

จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษานำร่องโดยการสอบถามครูในโรงเรียน 3 โรงเรียน จำนวน 5 คน ทำให้ทราบว่า การปฏิบัติงานตามนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครูยังไม่มี ความเข้าใจในนโยบายการศึกษา และยังเกิดอุปสรรคมากมายในการปฏิบัติงานของครู ทำให้ผู้วิจัยเกิดความสนใจที่จะศึกษาผลในความเข้าใจและการปฏิบัติงานตามการรับรู้ นโยบายการศึกษา ว่าครูมีความเข้าใจที่ถูกต้องกับนโยบายการศึกษาในระดับใด และมีการปฏิบัติงานตามการรับรู้ นโยบายการศึกษาหรือไม่ เพื่อเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนนโยบายการศึกษาต่อไป โดยผู้วิจัยมุ่งที่จะศึกษากลุ่มตัวอย่าง เฉพาะโรงเรียนที่อยู่ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) เพราะ มีสังกัดที่มีโรงเรียนครอบคลุมพื้นที่หลายจังหวัด และมีการถ่ายทอดจากเบื้องบนสู่ระดับการปฏิบัติอย่างมีระบบ

คำถามการวิจัย

1. ครูมีความเข้าใจนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ระดับใด
2. ครูปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้หรือไม่อย่างไร ระดับใด
3. ครูมีความเข้าใจนโยบายการศึกษาที่คลาดเคลื่อน เรื่องอะไรบ้าง
เนื่องมาจากสาเหตุใด และพบปัญหา อุปสรรคในการปฏิบัติงานตามการรับรู้ นโยบายการศึกษา อะไรบ้าง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ระดับความเข้าใจในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู
2. เพื่อวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู
3. เพื่อวิเคราะห์ความเข้าใจในนโยบายการศึกษาที่คลาดเคลื่อนตามการรับรู้ สาเหตุของ ความเข้าใจในนโยบายการศึกษาที่คลาดเคลื่อนตามการรับรู้และปัญหา อุปสรรคในการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาความเข้าใจนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู ในช่วง พ.ศ. 2552-2555
2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูในสถานศึกษากรุงเทพมหานครและปริมณฑล เป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาในระบบโรงเรียนและเปิดสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. ระยะเวลาของการวิจัย คือ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 ระหว่างเดือน ธันวาคม 2554 – เมษายน 2555
4. ตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ความเข้าใจนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู เกี่ยวกับการปฏิบัติการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย วุฒิการศึกษา อายุ การทำงาน ระดับชั้นที่สอน ขนาดสถานศึกษา และสถานที่ตั้งสถานศึกษา

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

นโยบายการศึกษา หมายถึง แนวคิด หรือแนวทางการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ของชาติที่สถานศึกษาต้องนำไปปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้

ความเข้าใจนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู หมายถึง ความคิดที่มีต่อ นโยบายการศึกษา ซึ่งเป็นเป้าหมายของการศึกษา และแนวทางที่สถานศึกษาจะนำไปปฏิบัติ โดย วัดจากแบบสอบถามเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความเข้าใจและการปฏิบัติงานตามการรับรู้ นโยบาย การศึกษาของครู ซึ่งมีเกณฑ์วัดด้วยกัน 5 ระดับ คือ มีความเข้าใจมากที่สุดจนถึงไม่เข้าใจเลย

การปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู หมายถึง พฤติกรรมหรือ การทำงานของครูตามที่รับรู้จากนโยบายการศึกษา โดยสถานศึกษาตีความเกี่ยวกับนโยบาย การศึกษา แล้วนำมาสร้างกลยุทธ์ มอบให้บุคคลากรในสถานศึกษาปฏิบัติตามเพื่อให้บรรลุ เป้าหมาย โดยวัดจากแบบสอบถามเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความเข้าใจและการปฏิบัติงานตาม การรับรู้ นโยบายการศึกษาของครู ซึ่งมีเกณฑ์วัดด้วยกัน 5 ระดับ คือ มีการปฏิบัติเป็นประจำทุก ครั้งจนถึงไม่ปฏิบัติเลย

ความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนในการปฏิบัติงานนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของ ครู หมายถึง ครูมีความคิดจากการรับทราบหรือตีความนโยบายการศึกษาที่ผิดไปจากเป้าหมาย ของนโยบายการศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงความเข้าใจนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้ในการขับเคลื่อนนโยบายการศึกษาต่อไป

2. ในการนำผลวิจัยซึ่งเป็นปัญหาและสาเหตุของปัญหา ไปหาแนวทางแก้ไขเพื่อประยุกต์ใช้ ที่จะช่วยให้เข้าใจสภาพความเป็นจริงในการรับรู้นโยบายการศึกษาของครูไปปฏิบัติในโรงเรียน อันจะช่วยให้หน่วยงานต่างๆ อันได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้แนวทางในการปรับปรุงวิธีการดำเนินงานให้มีความเหมาะสมมากขึ้น

3. เป็นแนวทางในการวิจัย การวิเคราะห์ความเข้าใจและการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของบุคลากรทางการศึกษาอื่นๆ นอกจากครู ตามนโยบายการศึกษา เพื่อการนำผลไปใช้ประโยชน์ต่อการบริหารงานขององค์กรทางการศึกษา

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ความเข้าใจและการปฏิบัติงานตามการรับรู้ของครูตามนโยบายการศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยแบ่งประเด็นการศึกษาออกเป็น 5 ตอนดังนี้ **ตอนที่ 1** แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายการศึกษา **ตอนที่ 2** นโยบายการศึกษา ในช่วง พ.ศ. 2552-2555 **ตอนที่ 3** แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้นโยบายการศึกษา **ตอนที่ 4** แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามนโยบายการศึกษา และ**ตอนที่ 5** งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายการศึกษา

แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายการศึกษา ประกอบด้วย 1) ความหมายของนโยบายและนโยบายการศึกษา และ 2) แหล่งที่มาของนโยบายการศึกษาไทย

1. ความหมายของนโยบายและนโยบายการศึกษา

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของ นโยบาย และนโยบายการศึกษาไว้ ดังนี้

ลัมย์พร แหล่งหล้า (2551: 31) และ สุวัฒน์ชัย ยากองโค (2550: 10) ได้กล่าวถึงความหมายของ นโยบาย ไว้ว่า เป็นข้อความหรือความเข้าใจร่วมกันอย่างกว้างๆ ที่ใช้เป็นกรอบหรือเป็นแนวทางในการตัดสินใจ เพื่อการปฏิบัติภารกิจต่างๆ ในลักษณะแสดงให้เห็นถึงวิถีทางและผลแห่งการดำเนินงานของผู้บริหารและของหน่วยงานโดยข้อความที่ใช้เป็นนโยบายมีลักษณะเป็นคำที่มีความยืดหยุ่นได้ คำหรือข้อความที่กล่าวเป็นเพียงภาพกว้างๆ เพื่อช่วยในการตัดสินใจในการทำภารกิจต่างๆ แต่ในความคิดเห็นของ มยุรี อนุমানราชชน (2552: 6) ได้กล่าวถึงความหมายของนโยบายไว้ 2 ประเด็น ความหมายแคบและความหมายกว้าง ในความหมายแคบคือ กิจกรรมหรือการกระทำที่ใช้ตัดสินใจของหน่วยงาน ส่วนความหมายกว้าง คือ การกระทำของหน่วยงานที่เป็นแนวทางกว้างๆ ในการตัดสินใจเลือกและกำหนดไว้ล่วงหน้า เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย/ วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยวิธีการวางแผนหรือการจัดโครงการ

สำหรับความหมายของ นโยบายการศึกษา (Education Policy) วิจิตร ศรีสะอ้าน และทองอินทร์ วงศ์โสธร (2543: 8) ได้ให้ความหมายไว้ว่า แนวทางในการตัดสินใจของรัฐบาลหรือหน่วยงานทางการศึกษา เพื่อดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งเปรียบเสมือนเข็มทิศ ที่ชี้ไปทาง

เดียวเพราะเมื่อกำหนดไปทางใดเราก็เดินทางไปตามที่เข็มทิศชี้ไป และเหมือนหางเสือ ที่คอยค้ำท้ายเรือให้แล่นไปในทิศทางที่กำหนด

ดังนั้นนโยบายการศึกษา จึงอาจกล่าวได้ว่า เป็นแนวคิดหรือแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของชาติที่สถานศึกษาต้องนำไปปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้

2. แหล่งที่มาของนโยบายการศึกษาไทย

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับนโยบายการศึกษาไทย ได้มีนักวิชาการได้เสนอแหล่งที่มาของนโยบายการศึกษา โดยสรุปได้ว่า นโยบายการศึกษาไทยมีแหล่งที่มา 4 แหล่ง (ประยูร ศรีประสาธน์, 2543: 379-381) คือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แผนการศึกษาชาติ แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ และนโยบายของรัฐบาลที่แถลงต่อรัฐสภา

2.1 นโยบายการศึกษาไทยในรัฐธรรมนูญ ข้อกำหนดเกี่ยวกับการศึกษาในรัฐธรรมนูญส่วนใหญ่เน้นในเรื่องเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพทางการศึกษาของประชาชนที่แต่ละคนจะต้องได้รับ และรัฐจะจัดให้ภายใต้กรอบของกฎหมาย ข้อกำหนดเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพทางการศึกษานี้ รัฐธรรมนูญแต่เดิมไม่ได้กำหนดไว้ มีกำหนดไว้เมื่อประเทศไทยเข้าเป็นสมาชิกขององค์การสหประชาชาติ และยอมรับปฏิญญาว่าด้วยสิทธิมนุษยชนที่สหประชาชาติกำหนดขึ้น

2.2 นโยบายการศึกษาไทยในแผนการศึกษาชาติหรือแผนการศึกษาแห่งชาติ เป็นชื่อที่เรียกสมัยหลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 โดยสมัยสมบูรณาญาสิทธิราชย์ใช้ชื่อว่าโครงการศึกษา ทั้งโครงการศึกษาและแผนการศึกษาชาติต่างก็เป็นแนวนโยบายของรัฐในการจัดการศึกษาของประเทศในระยะยาวโดยไม่มีภาระระบุเป้าหมายด้านกำหนดเวลาไว้แน่นอน ทั้งยังมีลักษณะเป็นกฎหมาย ในบางเรื่องเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับการฝึกหัดครูที่กำหนดให้รัฐเป็นผู้จัดแต่ผู้เดียวห้ามเอกชนจัด เป็นต้น ข้อกำหนดส่วนใหญ่ของโครงการศึกษา หรือแผนการศึกษาชาติเป็นเรื่องเกี่ยวกับการจัดโครงสร้างของระบบการศึกษาและระบบโรงเรียนของประเทศ เป็นสำคัญสำหรับแผนการศึกษาชาติหรือแผนการศึกษาแห่งชาติในยุคหลังๆ ได้มีการกำหนดแนวนโยบายของรัฐทางการศึกษาของประชาชนที่รัฐจะต้องจัดให้ ซึ่งเพิ่มเติมจากรัฐธรรมนูญและขยายข้อกำหนดนโยบายในระดับต่างๆไว้

2.3 นโยบายการศึกษาไทยในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ นับตั้งแต่การปฏิวัติ พ.ศ. 2500 คณะปฏิวัติได้กำหนดทิศทาง และแนวทางพัฒนาอย่างชัดเจนแน่นอนการดำเนินงานดังกล่าวได้มีการจัดตั้งสภาเศรษฐกิจแห่งชาติขึ้นเพื่อรับผิดชอบการวางแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติขึ้นในปี 2502 โดยระดมผู้ทรงคุณวุฒิร่วมรับผิดชอบเกี่ยวกับการวางแผน ในการวางแผน

ฉบับแรก พ.ศ. 2504-2509 ทางสภาพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติจัดทำเฉพาะแผนพัฒนาเศรษฐกิจเท่านั้น ยังไม่มีสาระครอบคลุมทางสังคมและการศึกษา โดยให้สภาการศึกษาแห่งชาติ จัดวางแผนพัฒนาการศึกษา เรียกว่า โครงการการศึกษา พ.ศ. 2504-2509 ซึ่งถือว่าเป็นแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับแรก ซึ่งมีได้เป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ต่อมาแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติจึงได้นำเอาแผนพัฒนาการศึกษามารวมไว้ครั้งแรกในแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ พ.ศ. 2506-2509 เป็นแผนที่เกิดจากการปรับปรุงแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ พ.ศ. 2504-2509 ทั้งนี้เพื่อให้เป็นแผนที่เหมาะสมกับกาลสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นนับตั้งแต่ พ.ศ. 2506 เป็นต้นมา แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ จึงเปลี่ยนเป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติจัดทำ และในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติที่สำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติจัดทำโดยเนื้อหาสาระของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติทั้ง 2 แห่งจะเหมือนกัน เพราะมีที่มาจากแหล่งเดียวกัน แต่สาระในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจะมีเพียงสังเขป ส่วนในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติที่สำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติจัดพิมพ์ให้รายละเอียดของโครงการต่างๆ ละเอียดยกว่า และข้อกำหนดในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ส่วนใหญ่เป็นการนำข้อกำหนดในแผนการศึกษาแห่งชาติมากำหนดเป็นแผนงานและโครงการพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับแนวทางที่กำหนดแผนการศึกษาแห่งชาติดังกล่าว

2.4 นโยบายการศึกษาไทยของรัฐบาลที่แถลงต่อรัฐสภา ตามกรอบการปกครองระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทย รัฐบาลที่เข้าบริหารประเทศใหม่ภายหลังการเลือกตั้ง หรือภายหลังการเปลี่ยนแปลงนายกรัฐมนตรี รัฐบาลใหม่ที่เข้าบริหารประเทศจะต้องแถลงนโยบายต่อรัฐสภา เพื่อแสดงให้เห็นถึงแนวทางบริหารและพัฒนาประเทศในช่วงรัฐบาลนั้น การแถลงนโยบายดังกล่าวจะมีส่วนที่เป็นนโยบายการศึกษาที่แสดงถึงความมุ่งมั่นของรัฐบาลที่จะดำเนินงานจัดการศึกษาให้ตอบสนองความต้องการของประเทศ แนวนโยบายที่แถลงส่วนใหญ่ก็จะเป็นส่วนขยายหรือย้ำแนวนโยบายและแนวทางจัดการศึกษาที่มีกำหนดในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ เพื่อแสดงให้เห็นถึงเจตจำนงของรัฐบาลที่จะดำเนินการในเรื่องต่างๆ ดังกล่าวนอกจากนี้ก็อาจจะมีส่วนที่เพิ่มเติมเข้ามาตามแนวนโยบายของพรรคการเมืองที่บริหารประเทศ หรือตามความต้องการเฉพาะหน้า ซึ่งแนวที่เพิ่มเติมมานี้จะมีบางส่วนก็จะนำไปสู่การปรับปรุงแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติให้สอดคล้องต้องกันและข้อกำหนดในนโยบายการศึกษาของรัฐบาลดังกล่าวจะเป็นพื้นฐานที่หน่วยงานต่างๆ ที่รับผิดชอบจัดการศึกษาของรัฐบาลของรัฐนำไปพิจารณาจัดทำเป็นโครงการเพื่อเสนอขอจัดสรรงบประมาณดำเนินงานต่อไป

สรุปจากหลักการของความหมายนโยบายการศึกษา เป็นแนวคิดหรือแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของชาติที่สถานศึกษาต้องนำไปปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์โดยมีแหล่งที่มา ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แผนการศึกษาชาติ แผนพัฒนาการศึกษาชาติ และนโยบายของรัฐบาลที่แถลงต่อรัฐสภา ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เฉพาะ แผนการศึกษาแห่งชาติ และนโยบายของรัฐบาลที่แถลงต่อรัฐสภา เพราะเป็นนโยบายการศึกษาที่อยู่ในขอบเขตของการวิจัย คือ พ.ศ. 2552 – 2555 ซึ่งนโยบายดังกล่าวผู้วิจัยจำต้องติดตาม ค้นคว้า และสรุป ข้อประเด็นมาให้ถูกต้องกระชับ เพื่อนำผลที่ได้มาทำการวิจัยให้ครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมดให้โครงการต่างๆ นั้น มีการศึกษาก้าวต่อไป ได้ผลสำเร็จสูงสุด

ตอนที่ 2 นโยบายการศึกษา ในช่วง พ.ศ. 2552-2555

การศึกษานโยบายการศึกษาในช่วง พ.ศ. 2551- 2554 จากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นช่วงของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ (17 ธันวาคม พ.ศ. 2551 – 5 สิงหาคม พ.ศ. 2554) และนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร (5 สิงหาคม พ.ศ. 2554 – ปัจจุบัน) โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ 3 คน คือ นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์ (20 ธันวาคม พ.ศ. 2551 – 15 มกราคม พ.ศ. 2553) นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ (15 มกราคม พ.ศ.2553 – 9 สิงหาคม พ.ศ. 2554) และนายวรวัจน์ เอื้ออภิญญกุล (9 สิงหาคม พ.ศ. 2554 – 2555) ผู้วิจัยได้พบนโยบายการศึกษาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในห้องเรียน โดยสามารถแบ่งได้คือ (1) แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2552-2559) (3) นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์ (20 ธันวาคม พ.ศ. 2551 – 15 มกราคม พ.ศ. 2553) (3) นโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 - 2561) และ(4)นายวรวัจน์ เอื้ออภิญญกุล (9 สิงหาคม พ.ศ. 2554 – 2555) มีรายละเอียดของนโยบายดังนี้

1. นโยบายการศึกษาแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2552-2559)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี ได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาการศึกษาตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยมีแผนยุทธศาสตร์ในแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2552-2559) โดยได้กำหนดรายละเอียด (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553: 45-52) ไว้ดังนี้

1.1 เจตนารมณ์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2552-2559)

(1) พัฒนาชีวิตให้เป็น “มนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข”

(2) พัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมที่มีความเข้มแข็งและมีคุณภาพใน 3 ด้าน คือ เป็นสังคมคุณภาพ สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ และสังคมसानฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน

1.2 วัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2552-2559)

เพื่อให้บรรลุตามปรัชญาหลักและเจตนารมณ์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552 - 2559) จึงกำหนดวัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ ที่สำคัญ 3 ประการ ดังนี้

- (1) พัฒนาคอนอย่างรอบด้านและสมดุลเพื่อเป็นฐานหลักของการพัฒนา
- (2) เพื่อสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญาและการเรียนรู้
- (3) เพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมของสังคมเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาคน และสร้างสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญา และการเรียนรู้

1.3 แนวนโยบาย เป้าหมาย และกรอบการดำเนินงาน

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ทั้งสามประการดังกล่าว ประกอบกับการคำนึงถึงทิศทางการพัฒนาประเทศในอนาคตที่เน้นการใช้ความรู้เป็นฐานของการพัฒนา ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ประชากร สิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จึงได้กำหนดแนวนโยบายในแต่ละวัตถุประสงค์ ดังนี้

ตารางที่ 2.1 แนวนโยบาย เป้าหมาย และกรอบการดำเนินงานของแผนการศึกษาแห่งชาติ

วัตถุประสงค์	นโยบาย	เป้าหมาย
1 พัฒนาคอนอย่างมีรอบด้านและสมดุลเพื่อเป็นฐานหลักของการพัฒนา	1.พัฒนาทุกคนตั้งแต่แรกเกิดจนตลอดชีวิตให้มีโอกาสเข้าถึงการเรียนรู้	(1)มีการจัดบริการการศึกษาในรูปแบบวิธีการต่าง ๆ ทั้งที่เป็นการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย จากแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่อย่างหลากหลาย เพื่อเพิ่มโอกาสและทางเลือกในการศึกษาของประชาชนทุกคน
	2.ปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ	(1) ผู้เรียนต้องเป็นคนเก่งที่พัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ เป็นคนดีและมีความสุข

วัตถุประสงค์	นโยบาย	เป้าหมาย
	3.ปลูกฝังและเสริมสร้างศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในระบบวิถีชีวิตที่ดีงาม	(1) มีการบูรณาการด้าน การศึกษา ศาสนา ศิลปะและ วัฒนธรรม ทั้งใน เนื้อหาและ กระบวนการ และกิจกรรมการ เรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ ผู้เรียน (2) คนไทยส่วนใหญ่มีค่านิยมและ พฤติกรรมที่เหมาะสมตามระบบ วิถีชีวิตที่ดีงาม
	4.การพัฒนากำลังคนด้าน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อ การพึ่งพาตนเอง และเพิ่ม สมรรถนะในการแข่งขันในระดับ นานาชาติ	(1) คนไทยทุกคนมีความรู้ ความคิด และความใฝ่รู้ ทั้งใน ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ควบคู่ไปกับสังคมศาสตร์และ มนุษยศาสตร์
2 สร้างสังคมไทยให้เป็น สันติสุข มั่งคั่ง ร่มเย็น และ การเรียนรู้	5. พัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้ เพื่อสร้างความรู้ ความคิด ความ ประพฤติ และคุณธรรมของตน	(1) คนไทยทุกคนมีทักษะและ กระบวนการในการคิด การ วิเคราะห์ และการแก้ปัญหาที่ มีความใฝ่รู้ และสามารถประยุกต์ใช้ ความรู้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม สามารถพัฒนาตนเอง ได้อย่าง ต่อเนื่องเต็มตามศักยภาพ (2) คนไทยทุกคนมีความซื่อสัตย์ สุจริต รู้จักผิดชอบชั่วดี มีระเบียบ วินัย ประหยัด อุดม มีจิตสำนึก ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม และ มีสุขภาพแข็งแรง

วัตถุประสงค์	นโยบาย	เป้าหมาย
		(3) คนไทยทุกคนมีโอกาส และทางเลือกที่จะเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตลอดช่วงอายุแต่ละวัยจากสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลายมีคุณภาพ และยืดหยุ่นตามความต้องการ ความสนใจและความถนัดของผู้เรียน
	6. การส่งเสริมการวิจัยและการพัฒนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้และการเรียนของคนและสังคมไทย	(1) มีการวิจัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สังคมศาสตร์ ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และมนุษยศาสตร์ ทั้งที่เป็นการวิจัยพื้นฐาน และการวิจัยที่มุ่งการประยุกต์ใช้ประโยชน์ในบริบทของสังคมไทยมากขึ้น
	7. การสร้างสรรค์ ประยุกต์ใช้ และเผยแพร่ความรู้และการเรียนรู้ เพื่อสร้างสังคมแห่งคุณธรรม ภูมิปัญญา และการเรียนรู้	(1) มีการพัฒนาความรู้และการเรียนรู้ใหม่ ๆ ที่สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทย (2) มีการใช้ความรู้เป็นฐานการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของคนไทย
3.พัฒนาสภาพแวดล้อมของสังคมเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาคนและสร้างสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญา และการเรียนรู้	8. การส่งเสริมและสร้างสรรค์ทุนทางสังคมและวัฒนธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมบนฐานของศาสนา ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ไทย	(1) มีการฟื้นฟู พัฒนาและสร้างสรรค์พฤติกรรมของคนและสิ่งแวดล้อมรอบตัวให้เกิดความดีงาม เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาจิตใจ และคุณภาพชีวิตที่ดีงาม และมีความสุขของคนและสังคมไทย

วัตถุประสงค์	นโยบาย	เป้าหมาย
	9. การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและการพัฒนาประเทศ	(1) มีการใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพของการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกันทุกเขตพื้นที่การศึกษาที่มีความเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายอย่างมีระบบ

2. นายจรินทร์ ลักษณะวิศิษฎ์ (20 ธันวาคม พ.ศ. 2551 – 15 มกราคม พ.ศ. 2553)

วันที่ 17 ธันวาคม พ.ศ. 2551 นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้รับการแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี ได้ประกาศนโยบายการศึกษาของรัฐบาล (อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ, 2551: 10-12) โดยนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนมีดังนี้

(1) ปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ โดยปฏิรูปโครงสร้างและการบริหารจัดการ ปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ และระดมทรัพยากรเพื่อการปรับปรุงการบริหารจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจนถึงระดับอุดมศึกษาพัฒนาครู พัฒนาระบบการคัดเลือกเข้าสู่มหาวิทยาลัย พัฒนาหลักสูตร รวมทั้งปรับหลักสูตรวิชาแกนหลักรวมถึงวิชาประวัติศาสตร์ ปรับปรุงสื่อการเรียนการสอน พัฒนาทักษะในการคิดวิเคราะห์ ปรับบทบาทการศึกษานอกโรงเรียนเป็นสำนักงานการศึกษาตลอดชีวิต และจัดให้มีศูนย์การศึกษาตลอดชีวิตเพื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมในแต่ละพื้นที่ ตลอดจนส่งเสริมการกระจายอำนาจให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อนำไปสู่เป้าหมายคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นคุณธรรม นำความรู้อย่างแท้จริง

(2) จัดให้ทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาฟรี 15 ปี ตั้งแต่ระดับอนุบาลไปจนถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย พร้อมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการให้เกิดความเสมอภาคและความเป็นธรรมในโอกาสทางการศึกษาแก่ประชากรในกลุ่มผู้ด้อยโอกาสทั้งผู้ยากไร้ ผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ผู้พิการหรือทุพพลภาพ ผู้บกพร่องทางร่างกายและสติปัญญา และชนต่างวัฒนธรรม รวมทั้งยกระดับการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กในชุมชน (ชัยวุฒิ บรรณวัฒน์, 2552: 32)

โดยในหัวข้อนี้รัฐบาลได้ดำเนินการนโยบายเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพ เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 49 ได้บัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึง

และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 10 วรรค 1 บัญญัติว่า “การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย โดยรัฐจะจัดหนังสือเรียนอุปกรณ์การเรียน เครื่องแบบนักเรียน และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้กับผู้เรียนทุกคน ซึ่งในแต่ละรายการ มีรายละเอียด โดยส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552: 6-7) คือ กิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งเป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่สถานศึกษา จัดขึ้น ประกอบไปด้วย

1. กิจกรรมวิชาการ โดยกำหนดให้ดำเนินการกิจกรรม ดังกล่าว ปีละ 1 ครั้ง
2. กิจกรรมคุณธรรม / ลูกเสือ / เนตรนารี / ยุวกาชาด โดยกำหนดให้ดำเนินการกิจกรรมดังกล่าว ปีละ 1 ครั้ง
3. ทักษะศึกษา เป็นกิจกรรมศึกษาตามแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมประสบการณ์ตรงให้กับนักเรียน โดยกำหนดให้ดำเนินการกิจกรรมดังกล่าว ปีละ 1 ครั้ง
4. การบริการสารสนเทศ/ ICT เป็นกิจกรรมการให้บริการ ICT / คอมพิวเตอร์แก่นักเรียนเพิ่มเติมจากการเรียนคอมพิวเตอร์พื้นฐานตามหลักสูตรปกติ โดยกำหนดให้ดำเนินการกิจกรรมดังกล่าว 40 ชั่วโมง/ปี/คน

(3) ส่งเสริมให้เด็ก เยาวชน และประชาชนใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศเชิงสร้างสรรค์อย่างชาญฉลาด เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้

(4) เร่งรัดการลงทุนด้านการศึกษาและการเรียนรู้อย่างบูรณาการในทุกระดับการศึกษา และในชุมชน โดยใช้พื้นที่และโรงเรียนเป็นฐานในการบูรณาการทุกมิติ และยึดเกณฑ์การประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาเป็นหลักในการยกระดับคุณภาพโรงเรียนที่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน และส่งเสริมความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยไปสู่การเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาและวิจัยพัฒนาในภูมิภาค รวมทั้งเสริมสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตในชุมชนโดยเชื่อมโยงบทบาทสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา และสถาบันทางศาสนา

รัฐบาลของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ผู้ที่ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการคนแรกในสมัยรัฐบาลนี้ คือ นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์ โดยมีนโยบายการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนซึ่งเป็นนโยบายเด่นของรัฐบาลยุคนี้ก็คือ

นโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 - 2561)

สมัยของนายจรินทร์ ลักษณวิศิษฎ์ ได้มีการประกาศให้มีการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง พร้อมแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง เพื่อกำหนดเป้าหมาย ยุทธศาสตร์และตัวบ่งชี้ จำนวน 4 เป้าหมาย 20 ตัวบ่งชี้ (สำนักนโยบายด้านการศึกษามหภาค, 2554) โดยมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนดังนี้

ตารางที่ 2.2 นโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ด้านการเรียนการสอน

เป้าหมายยุทธศาสตร์	ตัวบ่งชี้และค่าเป้าหมาย
1 คนไทยและการศึกษาไทยมีคุณภาพและได้มาตรฐานระดับสากล	<p>1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาหลักจากการทดสอบระดับชาติมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าร้อยละ 50</p> <p>1.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์เพิ่มขึ้นเป็นไม่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยนานาชาติ (ผลทดสอบ PISA)</p> <p>1.3 ความสามารถด้านภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นร้อยละ 3 ต่อปี</p> <p>1.4 ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 3 ต่อปี</p>
2 คนไทยใฝ่รู้: สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง รักการอ่าน และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง	<p>2.1 ผู้เรียนทุกระดับการศึกษาไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75 มีทักษะในการแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง</p> <p>2.2 ผู้เข้ารับบริการในแหล่งเรียนรู้เพิ่มขึ้นปีละอย่างน้อยร้อยละ 10</p> <p>2.3 คนไทยใช้เวลาอ่านหนังสือนอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงานโดยเฉลี่ยอย่างน้อยวันละ 60 นาที</p> <p>2.4 สัดส่วนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ต่อประชากรอายุ 10 ปีขึ้นไปเป็น ร้อยละ 50</p>
3 คนไทยใฝ่ดี: มีคุณธรรมพื้นฐาน มีจิตสำนึกและค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มีจิตสาธารณะ มีวัฒนธรรมประชาธิปไตย	<p>3.1 ผู้เรียนทุกระดับการศึกษาไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75 มีคุณธรรม จริยธรรมและมีความเป็นพลเมือง</p> <p>3.2 สัดส่วนคนไทยที่ประกอบกิจกรรมทางศาสนาและกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นและสังคมอย่างสม่ำเสมอเพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ต่อปี</p>

เป้าหมายยุทธศาสตร์	ตัวบ่งชี้และค่าเป้าหมาย
4 คนไทยคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้: มีทักษะในการคิดและปฏิบัติ มีความสามารถในการแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความสามารถในการสื่อสาร	4.1 ผู้เรียนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์

จากนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 - 2561) รัฐบาลได้มีการสานต่อโดยกำหนดนโยบายเฉพาะลงมาอีกต่อหนึ่ง ซึ่งนโยบายที่กำหนดลงมาเกี่ยวข้องกับด้านคุณลักษณะที่สอดคล้องกับด้านคนไทยใฝ่ดีในนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 - 2561) โดยมีนโยบายดังนี้

(1) ชั่วโมงจิตอาสา

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 กำหนดคุณลักษณะเด็กไทยว่าต้องเป็นคนที่มีจิตสาธารณะ ซึ่งเป็นครั้งแรก โดยออกแบบหลักสูตรให้มีชั่วโมงจิตอาสา โดยระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 เด็กต้องร่วมกิจกรรมจิตอาสารวม 60 ชั่วโมง ส่วนระดับม.ต้น กำหนดไว้ 45 ชั่วโมง ม.ปลาย 60 ชั่วโมง ซึ่งขึ้นอยู่กับว่าสถานศึกษาจะจัดแบ่งชั่วโมงเหล่านี้ในแต่ละชั้นปี (วินัย รอดจ่าย, 2552: 19)

(2) โครงการสถานศึกษา 3 D

กระทรวงศึกษาธิการได้มองเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นให้คนไทยทุกคนได้มีโอกาสเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ และมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าประสงค์ คือ เก่ง ดี มีสุข จึงได้กำหนดกิจกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่ดีงาม 3 ด้าน หรือ 3 D (กมลทิพย์ ไบเงิน, 2552: 70) คือ

1. ยึดมั่นประชาธิปไตย (Democracy)
2. มีคุณธรรมจริยธรรม ความเป็นไทย (Decency)
3. ห่างไกลยาเสพติด (Drug - Free)

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

1. ด้านประชาธิปไตย (Democracy) มีความตระหนัก เห็นความสำคัญ ศรัทธา และเชื่อมั่น การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งรังเกียจการทุจริต และต่อต้านการซื้อสิทธิขายเสียง
2. ด้านคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย (Decency) มีคุณธรรม จริยธรรม ความดีงามรู้ผิดชอบชั่วดี มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย และยึดถือปฏิบัติอยู่ในวิถีชีวิต
3. ด้านภูมิคุ้มกันภัยจากยาเสพติด (Drug - Free) รู้จักหลีกเลี่ยงห่างไกลยาเสพติด

มาตรฐานคุณภาพสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 3D

สำนักกิจการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2552: 13) ได้กล่าวถึงมาตรฐานคุณภาพสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 3D โดยมีการระบุถึงมาตรฐาน 2 มาตรฐาน คือ การบริหารจัดการสถานศึกษา 3D และผลที่เกิดกับผู้เรียน โดยผู้วิจัยจะนำเสนอเพียงมาตรฐาน การบริหารจัดการสถานศึกษา 3D ในด้านที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การบริหารจัดการสถานศึกษา 3D

1.2 การจัดการเรียนรู้ จัดกิจกรรมด้านประชาธิปไตย ด้านคุณธรรม จริยธรรม ความเป็นไทย และด้านยาเสพติด

(1) สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 3D

(2) มีโครงสร้างสาระการเรียนรู้และแผนกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 3D

(3) มีการจัดโครงการ/ กิจกรรม ด้านประชาธิปไตย ด้านคุณธรรม ความเป็นไทย และด้านยาเสพติดตามนโยบายต้นสังกัด

(4) มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อมาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้

(5) มีการสรรสร้างนวัตกรรม โครงการกิจกรรม ด้านประชาธิปไตย ด้านคุณธรรม ความเป็นไทยและด้านยาเสพติดที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

4. นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ (15 มกราคม พ.ศ.2553 – 9 สิงหาคม พ.ศ. 2554)

สมัยนายชินวรณ์ บุญยเกียรติ ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ยังคงดำเนินงานนโยบายการศึกษาต่อจาก นาย จุรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์ ในเรื่องนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 - 2561) ได้มีการกำหนดนโยบายด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ต่อมาโดยมีนโยบายการศึกษาเพิ่มเติมดังนี้

(1) การศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมือง

คณะกรรมการด้านพัฒนาการศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองดี ซึ่งมีศาสตราจารย์พิเศษธงทอง จันทรางศุ เลขานุการสภาการศึกษา เป็นประธาน ได้จัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองได้เสนอยุทธศาสตร์ต่อคณะกรรมการนโยบาย และได้รับการอนุมัติแล้วขอนำข้อความบางส่วนจากเอกสาร "ยุทธศาสตร์พัฒนาการศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมือง พ.ศ.2553-2561โดยผู้วิจัยขอเสนอเพียงยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนซึ่งมีดังนี้ (วรากรณ์ สามโกเศศ, 2554: 6)

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองสำหรับเด็กและเยาวชน

(1) ปรับและทบทวนเนื้อหาสาระการเรียนรู้ในวิชาหน้าที่พลเมืองที่เน้น "ความรู้" ในเรื่องรัฐธรรมนูญ และการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ให้เหลือเท่าที่จำเป็น

(2) พัฒนาระบบการเรียนการสอนและกิจกรรมในเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาความเป็นพลเมือง และความเป็นประชาธิปไตยให้กับผู้เรียนเน้นกระบวนการกลุ่มและฝึกฝนให้นักเรียนเกิดทักษะที่เป็นพื้นฐานของความเป็นพลเมือง การรับฟังผู้อื่น การเคารพผู้อื่นว่าเสมอกับตนเอง การเคารพความคิดเห็นที่แตกต่าง การคิดวิเคราะห์เชื่อมโยงปัญหาและเชื่อมโยงตนเองกับปัญหา สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น โดยแยกแยะ "ข้อเท็จจริง" ที่เป็น วัตถุประสงค์ (objective) กับ "ความคิดเห็น" ที่เป็น อัตวิสัย (subjective) มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น คำนึงถึงส่วนรวม มีความรับผิดชอบต่อตนเองต่อผู้อื่น และต่อสังคม ผ่านการลงมือทำโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ที่สถานศึกษาและผู้ปกครองมีส่วนร่วม เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองให้เป็นพลเมือง ซึ่งสามารถจัดเนื้อหาและกิจกรรมให้เหมาะสมกับระดับชั้นและช่วงวัยของนักเรียนได้ดังต่อไปนี้

5. นายวรวัจน์ เอื้ออภิญญกุล (9 สิงหาคม พ.ศ. 2554 – 18 มกราคม พ.ศ. 2555)

ในสมัยที่นายวรวัจน์ เอื้ออภิญญกุล ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นสมัยที่เปลี่ยนรัฐบาล โดยนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ได้แถลงนโยบายด้านการศึกษา (ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร, 2554: 26-28) ซึ่งผู้วิจัยขอนำเสนอเพียงประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ดังนี้

(1) เร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการปฏิรูประบบความรู้ของสังคมไทย อันประกอบด้วยยกระดับองค์ความรู้ให้ได้มาตรฐานสากล จัดให้มีโครงการตำราแห่งชาติที่บรรจุความรู้ที่ก้าวหน้าและได้มาตรฐานทั้งความรู้ที่เป็นสากลและภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่งเสริมการอ่าน พร้อมทั้งส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศและภาษาถิ่น จัดให้มีระบบการจัดการความรู้ ปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาทุกระดับให้รองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกและทัดเทียมกับมาตรฐานสากลบนความเข้มแข็งและความเป็นไทยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ของการศึกษาทุกระดับชั้น โดยวัดผลจากการผ่านการทดสอบมาตรฐานในระดับชาติและนานาชาติ ขจัดความไม่รู้หนังสือให้สิ้นไปจากสังคมไทย จัดให้มีครูดีเพียงพอในทุกห้องเรียน ให้มีโรงเรียนและสถาบันอาชีวศึกษาคุณภาพสูงในทุกพื้นที่ พัฒนามหาวิทยาลัยเข้าสู่ระดับโลก พัฒนาระบบการศึกษาให้ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรมมุ่งการสร้างจริยธรรมในระดับปัจเจก รวมทั้งสร้างความตระหนักในสิทธิและ

หน้าที่ความเสมอภาค และดำเนินการให้การศึกษาเป็นพื้นฐานของสังคมประชาธิปไตยที่แท้จริง ปรับปรุงโครงสร้างระบบบริหารการศึกษาโดยการกระจายอำนาจสู่พื้นที่ให้เสร็จสมบูรณ์โดยเริ่มจากพื้นที่ที่มีความพร้อม

(2) เร่งพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาให้ทัดเทียมกับนานาชาติ โดยใช้เป็นเครื่องมือในการเร่งยกระดับคุณภาพและการกระจายโอกาสทางการศึกษา จัดให้มีระบบการเรียนแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติเพื่อเป็นกลไกในการเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและเอื้อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต พัฒนาเครือข่ายสารสนเทศเพื่อการศึกษา พัฒนาระบบ “ไซเบอร์โฮม” ที่สามารถส่งความรู้มายังผู้เรียนโดยระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ส่งเสริมให้นักเรียนทุกระดับชั้นได้ใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์แท็บเล็ตเพื่อการศึกษา ขยายระบบโทรทัศน์เพื่อการศึกษาให้กว้างขวาง ปรับปรุงห้องเรียนนำร่องให้ได้มาตรฐานห้องเรียนอิเล็กทรอนิกส์รวมทั้งเร่งดำเนินการให้ “กองทุนเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา” สามารถดำเนินการตามภารกิจได้

อย่างไรก็ตามรัฐบาลในสมัยนี้ก็ได้ออก 9 โครงการ (ชินภัทร ภูมิรัตน, 2554: 22) เพื่อสนองนโยบายการศึกษาของรัฐบาล โดยผู้วิจัยขอนำเสนอเพียงด้านที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ซึ่งมีเพียง 6 โครงการ คือ (1) โครงการเรียนฟรีตั้งแต่แรกเกิดจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีคุณภาพ (2) การส่งเสริมให้เด็กนักเรียนมีคอมพิวเตอร์ใช้ตามโครงการ One Tablet PC Per Child โดยจะแจกให้กับเด็ก ป.1 ทุกคน จำนวน 523,000 คน ในราคาเครื่องละประมาณ 6,000 บาท เป็นเงิน 3,236 ล้านบาท (3) โครงการตำราแห่งชาติ ที่เป็นมาตรฐานและนำมาใช้ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (4) การบรรจุหลักสูตร ม.1-ม.6 ลงในระบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่รวดเร็วเชื่อมโยงและกว้างขวางยิ่งขึ้น (5) การปรับปรุงห้องเรียนอิเล็กทรอนิกส์ให้ได้มาตรฐาน และ (6) การปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาให้เท่าเทียมมาตรฐานสากล

จากการศึกษานโยบายการศึกษาในช่วง พ.ศ. 2552 – 2555 มองในด้านของนโยบายที่ส่งผลถึงการปฏิบัติการเรียนการสอนภายในสถานศึกษานั้น ที่เห็นได้ชัดเจนและจำเป็นต้องปฏิบัติด่วน ได้แก่ การจัดการศึกษาให้นักเรียนเป็นคนดี คนเก่ง อย่างมีความสุข โดยเน้นการเรียนการสอนให้นักเรียนเป็นสำคัญ การจำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อศึกษาสภาพปัญหาการเรียนการสอน การดูแลช่วยเหลือนักเรียน การให้นักเรียนค้นคว้า ทำงานจากแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษา การจัดการเรียนฟรี 15 ปี เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ด้อยการศึกษาได้อยู่รอดปลอดภัยในสังคม ตลอดจนการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา นำมาซึ่งการเรียนการสอนในชั้นเรียน การมีกิจกรรมส่วนร่วมในชั้นเรียน การส่งเสริมให้นักเรียนมีคอมพิวเตอร์ใช้ตามโครงการ One

Tablet PC Per Child ซึ่งนักเรียนจะพัฒนาก้าวหน้าทันต่อมาตรฐานสากลสู่อาเซียน ซึ่งทำให้การเรียนการสอนในชั้นเรียนต้องเน้นภาษาสากล เช่น ภาษาอังกฤษ จีน ญี่ปุ่น เกาหลี รัสเซีย ฯลฯ ทั้งนี้ นโยบายการศึกษาดังกล่าวผู้วิจัยได้นำหลักทั้งหมดไปสร้างเครื่องมือ เพื่อทำแบบสอบถาม การรับรู้ และการปฏิบัติงานของครู และแบบสัมภาษณ์สำหรับครู ต่อไป

ตอนที่ 3 แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้นโยบายการศึกษา

หลังจากการประกาศใช้นโยบายการศึกษา สถานศึกษาแต่ละแห่งก็จะนำนโยบายการศึกษาไปประชาสัมพันธ์ และดำเนินการตามนโยบายการศึกษา แต่สิ่งที่สำคัญคือการรับรู้ นโยบายการศึกษาของครู นโยบายการศึกษาจะสำเร็จได้ก็ขึ้นอยู่กับรับรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับนโยบายการศึกษา ในส่วนนี้จะกล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ กระบวนการรับรู้ และการรับรู้นโยบายการศึกษา

1. ความหมายของการรับรู้

การรับรู้ (perception) เป็นกระบวนการทำความเข้าใจและแปลผล ข้อมูลที่ได้รับมาจากสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัวของมนุษย์ โดยผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้แก่ ตา(การมองเห็น) หู (การได้ยิน) จมูก (การดมกลิ่น) ลิ้น (การลิ้มรส) และผิวหนัง(การสัมผัส) ซึ่งการแปลความหมายนั้นจะแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับสิ่งเร้า ตัวกระตุ้น ประสบการณ์และการเรียนรู้ในอดีตของแต่ละบุคคล ซึ่งคำว่าการรับรู้มีผู้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

ไพบูลย์ เทวรักษ์ (2540: 4) รัชนี นพเกตุ (2540: 1) และ วิภาส ทองสุทธิ (2552: 100) ได้ให้ความหมายการรับรู้ไปในแนวเดียวกันว่า คือกระบวนการตีความสิ่งเร้าจากการสัมผัสของอวัยวะสัมผัสต่างๆ ทั้งนี้ต้องอาศัยประสบการณ์เดิม หรือการเรียนรู้และการคิด

วันชัย มีชาติ (2544: 37) กล่าวว่า การรับรู้เป็นการอธิบายความรู้สึก ความหมายของสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเรา การรับรู้ที่แต่ละคนมีต่อสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับการเรียนรู้ สติปัญญา ทักษะคิด ค่านิยม และการกลมกลืนทางสังคม

วิเชียร วิทย์อุดม (2554: 9) กล่าวว่า การรับรู้ คือการเลือกสรรและการจัดระเบียบ ซึ่งแต่ละคนมักจะรับรู้ต่างกันไปในสถานการณ์เดียวกัน ขึ้นอยู่กับทางเลือกสรรเรื่องที่จะรับรู้ และการจัดระเบียบข้อมูลที่ได้รับ รวมทั้งการตีความในสิ่งที่รับรู้

Cramer และ Kinigi (1995 อ้างถึงใน รัชนี นพเกตุ, 2540: 6) กล่าวว่า การรับรู้หมายถึง กระบวนการทั้งทางด้านความคิดและทางจิตใจ ซึ่งทำให้คนแปลความหมายและเข้าใจ สภาพแวดล้อมรอบตัว

จากการให้ความหมายต่างๆ ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สรุปได้ว่า การรับรู้ คือ กระบวนการ แปลผล หรือตีความหมายของสิ่งเร้า หรือสถานการณ์ต่างๆ ในสภาพแวดล้อม ผ่านอวัยวะรับสัมผัสทั้ง 5 ซึ่งการรับรู้จะมีความแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล โดยกระบวนการเลือกสรร และการจัดระเบียบข้อมูล ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ในอดีตหรือข้อมูลเดิมที่เรียนรู้มาของบุคคลนั้นๆ ทำให้มีการแปลความหมายและเข้าใจในสภาพแวดล้อมนั้นๆ ในการรับรู้นโยบายการศึกษา จึงหมายถึง การที่บุคคลมีกระบวนการแปลผลจากข้อมูลนโยบายการศึกษาที่ได้รับมา โดยอาศัยประสบการณ์เดิมของตนในการตีความและแปลความหมาย

2. ความสำคัญของการรับรู้

การรับรู้สามารถอธิบายได้ว่า เป็นกระบวนการที่บุคคลจัดระบบ และแปลความหมายจากประสาทสัมผัส เพื่ออธิบายถึงความหมายสภาพแวดล้อม แต่ก็มีไม่น้อยที่บุคคลรับรู้ แตกต่างจากเป้าหมายที่แท้จริง การรับรู้ไม่จำเป็นที่จะถูกต้องเสมอไป เช่นครูทุกคนในสถานศึกษาอาจเห็นว่า สถานศึกษาที่ตนเองทำงานอยู่เป็นสถานศึกษาที่ดี มีสภาพแวดล้อมดี ผู้บริหารเข้าใจ และมีความรับผิดชอบ ซึ่งความเป็นจริงไม่มีทางเป็นไปได้ที่ทุกคนในสถานศึกษาเห็นพ้องต้องกันทั้งหมด

วันชัย มีชาติ (2544: 38) และ ศรัญญา จันทรเทียง (2548: 10) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการรับรู้ไว้ว่า การรับรู้จะกระตุ้นให้คนแสดงออกและหากการแสดงออกที่เกิดขึ้นมาจากการรับรู้ที่แตกต่างกันก็ย่อมจะมีผลกระทบต่อความสำเร็จขององค์การได้เช่นเดียวกัน

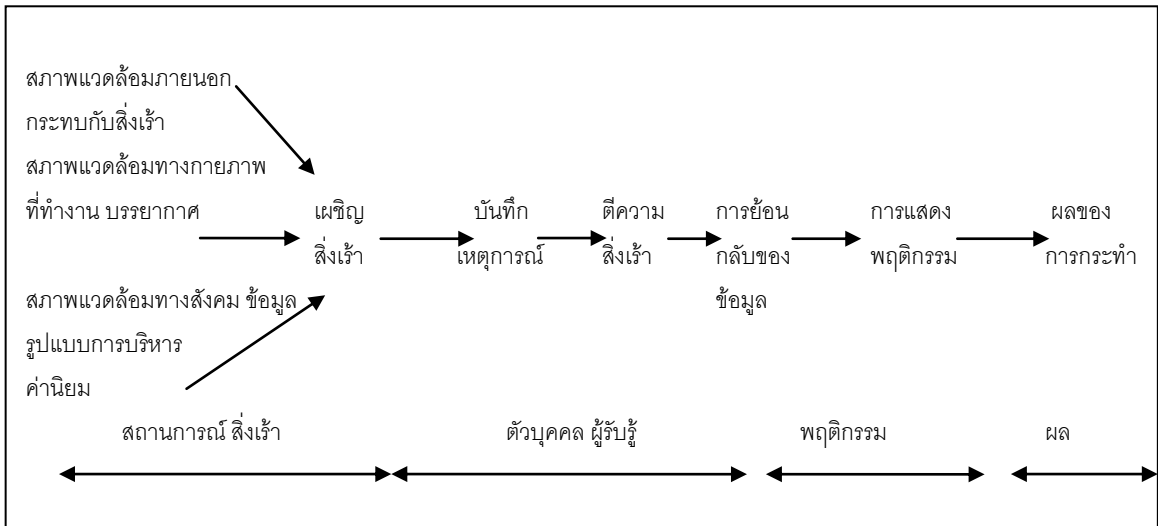
ดังนั้น ความสำคัญของการรับรู้จึงเป็นสิ่งสำคัญในหน่วยงาน สำหรับในสถานศึกษานั้น การรับรู้ที่มีความเข้าใจที่ถูกต้อง ก็จะทำให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติไปได้ด้วยดี ส่งผลให้เกิดความก้าวหน้าในหน่วยงาน

3. กระบวนการรับรู้

คนสองคนเมื่อได้เห็นได้ยินในสิ่งที่เหมือนกัน แต่การรับรู้ และแปลผลอาจจะแตกต่างกัน ดังที่ รัญญา สังขพันธานนท์ (2548: 19-20) ได้กล่าวถึงกระบวนการรับรู้ว่า การรับรู้ตัววัตถุหรือบุคคล เกิดจากการแปลความหมายของวัตถุหรือบุคคลนั้นเพื่อตัดสินใจว่าจะตอบสนองหรือมีปฏิกิริยาอย่างไรต่อสิ่งที่ถูกรู้ จึงจะนำไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ สิ่งที่แสดงออกไปของผู้ที่รับรู้ เท่ากับเป็นการตรวจสอบการรับรู้ของตนเอง ทำให้เกิดข้อมูลใหม่ย้อนกลับสู่ผู้รับสารเพื่อให้ปรับปรุงพฤติกรรม

ตอบสนองให้เหมาะสมกับสิ่งนั้น ส่วนวิเชียร วิทยอุดม (2554: 9) ได้เสนอกระบวนการเกี่ยวกับการรับรู้ (Perception Process) เป็นชุดของพฤติกรรมกระทำหน้าที่บุคคลได้เลือกสรร จัดระบบ และอธิบายสิ่งเร้าในสภาพแวดล้อมต่าง ๆ สิ่งเร้าเหล่านี้จะถูกรับรู้และสู่กระบวนการกลั่นกรองการรับรู้ (Perceptual filters) กลายมาเป็นผลลัพธ์แล้วก่อให้เกิดการรับรู้ของแต่ละบุคคลขึ้นมา ซึ่งการรับรู้จะมีความแตกต่างกันไปนั้นขึ้นอยู่กับประสบการณ์ในอดีต ทศนคติ บรรทัดฐาน และความเชื่อ รวมไปถึงภูมิหลังในอดีตแต่ละบุคคล (Individual) ซึ่งแตกต่างกันไป ทำให้มีความเข้าใจในการรับรู้และจะมีการแปลข้อมูลเป็นไปตามโครงสร้างความเข้าใจของแต่ละบุคคล (Individual's cognitive structure) แล้วในที่สุดก็จะแสดงพฤติกรรมของแต่ละบุคคลออกมา

วันชัย มีชาติ (2544: 38-39) ได้ให้ความเห็นในเรื่องกระบวนการรับรู้ว่า การรับรู้ที่เกิดขึ้นในองค์การนั้นมีอยู่ตลอดเวลา ซึ่งกระบวนการที่เกิดการรับรู้ประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ ดังนี้ (1) การถูกกระทบจากสิ่งเร้า ได้แก่ การมีปรากฏการณ์ เหตุการณ์ หรือสภาพแวดล้อมต่างๆ เกิดขึ้น และมากระทบผู้รับรู้ ซึ่งจะเป็นจุดเริ่มให้เกิดการแสดงพฤติกรรมตอบโต้สิ่งเร้าหรือสถานการณ์ การรับรู้และแสดงออกของผู้รับรู้อาจผ่านการเลือกของตนเอง ทั้งนี้เพราะปรากฏการณ์มากมายไม่สามารถรับรู้ได้หมด ผู้รับรู้จึงมักเลือกรับรู้เฉพาะ บางสิ่งเร้าหรือบางสถานการณ์เท่านั้น จากนั้น (2) การบันทึกปรากฏการณ์ ซึ่งเกิดขึ้นในแง่ของข้อเท็จจริงของปรากฏการณ์ โดยอาศัยประสาทสัมผัสรับความรู้สึกจากสิ่งเร้า อันเป็นการรับรู้ทางสรีระ การบันทึกปรากฏการณ์จึงขึ้นอยู่กับ ความสามารถของประสาทสัมผัสของแต่ละบุคคล นำไปสู่ (3) การตีความสิ่งเร้า (Interpretation of the Stimulus) ซึ่งเป็นขั้นตอนในการตีความ สิ่งเร้าที่รับรู้มาจากขั้นตอนที่ผ่านมา โดยมุ่งอธิบายความหมายของสิ่งเร้าที่เกิดขึ้นนั้น และความรู้สึกที่เรามีต่อปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น การตีความนี้เป็นกระบวนการทางจิตวิทยาของแต่ละบุคคล ซึ่งอาจมีปัจจัยอื่นเข้ามามีอิทธิพลต่อการตีความด้วย เช่นการเรียนรู้ การกล่อมเกลาทางสังคม ค่านิยม วัฒนธรรม และความคาดหวัง ฯลฯ ของบุคคลที่รับรู้ปรากฏการณ์ ผู้รับสารจะพิจารณาปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น และที่เราติดตามซึ่งเรียกว่า (4) ข่าวสารย้อนกลับ (Feedback for Clarification) โดยในขั้นนี้จะเกี่ยวกับความรู้สึกที่เรามีต่อปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยทั้งในด้านความเชื่อ ทศนคติ และค่านิยมที่มีต่อสิ่งที่รับรู้ ในขั้นนี้จะเป็นเรื่องของการรับรู้ ปรากฏการณ์ต่างๆ อย่างแท้จริงจากนั้นผู้รับรู้จะมี (5) ปฏิกริยาโต้ตอบ หรือการแสดงพฤติกรรม (Behavior Reaction Response) เป็น ขั้นตอนสุดท้ายของการรับรู้ โดยผู้รับรู้จะแสดงพฤติกรรมโต้ตอบ หรือตอบสนองต่อสิ่งเร้า ที่มากระทบ ซึ่งการแสดงพฤติกรรมโต้ตอบนี้จะสะท้อนความรู้สึก ค่านิยม และการเรียนรู้ของผู้ที่รับรู้และแสดงพฤติกรรม เราอาจสรุปกระบวนการในการรับรู้ได้ดังภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 กระบวนการรับรู้ตามแนวคิดของ Luthans (1975 อ้างถึงในวันชัย มีชาติ, 2544: 39)

จะเห็นได้ว่าการรับรู้ของคนนั้นประกอบไปด้วยหลายขั้นตอน ซึ่งแต่ละบุคคลก็จะมี การรับรู้ที่แตกต่างกัน ทำให้เกิดการตีความที่ไม่เหมือนกัน โดยขึ้นอยู่กับประสบการณ์ ทัศนคติ ภูมิหลังของ ผู้รับรู้ สภาพแวดล้อมของสังคม ซึ่งก็คือ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้

4. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้

การรับรู้ของมนุษย์มีความแตกต่างกัน บุคคลที่เห็นสิ่งเดียวกันอาจมีการรับรู้ที่แตกต่างกัน ออกไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยและสิ่งทีก่อให้เกิดภาพของการรับรู้ ส่งผลให้การรับรู้บิดเบือน และไม่ตรงกับความเป็นจริง ปัจจัยเหล่านี้สามารถเกิดภายในตัวของผู้รับรู้ เป้าหมายของการรับรู้ และ เนื้อหารายละเอียดของสิ่งเร้า หรือสถานการณ์ที่มีการรับรู้ วันชัย มีชาติ(2544: 39-40) ได้เสนอ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ ได้แก่

4.1 สถานการณ์ที่เรารับรู้

คือบรรยากาศหรือบริบทต่าง ๆ ที่เรารับรู้สถานการณ์ ซึ่งองค์ประกอบของ สภาพแวดล้อมจะมีผลกระทบต่อ การรับรู้ของคนมาก สถานการณ์ที่เรารับรู้ ได้แก่ เรื่องของเวลาคือ เรารับรู้เรื่องนั้นในเวลาใด เวลาต่างกัน ความรู้สึกที่มีต่อสถานการณ์ก็จะต่างกันตามไปด้วย เช่น เวลาเช้า และเย็น หรือนอกสถานที่ทำงาน การรับรู้จะต่างกัน นอกจากนี้สถานการณ์ทำงานและ สภาพสังคมยังมีผลต่อการรับรู้ที่เกิดขึ้นด้วย

4.2 สิ่งที่เรารับรู้ (Factors in the target)

สิ่งที่เรารับรู้ ได้แก่ วัตถุประสงค์ที่เรารับรู้ ซึ่งจะมีผลต่อการรับรู้ของบุคคลในการช่วยให้เรารับรู้ได้ดีและถูกต้อง องค์ประกอบของวัตถุประสงค์ที่มีผลต่อการรับรู้ ได้แก่ ความตรงกันข้ามหรือขัดแย้งกันของสิ่งที่รับรู้ (สภาพที่ไม่ปกติ) ความซ้ำซากจำเจ การเปลี่ยนแปลง ความแปลกใหม่และคู่ยเคย ล้วนแล้วแต่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ทั้งสิ้น

4.3 ตัวผู้รับรู้ (Factors in the perceivers)

ถือเป็นปัจจัยที่สำคัญที่มีผลต่อการรับรู้ของบุคคลมาก เพราะในกระบวนการรับรู้จะมีการตีความสิ่งที่เราได้รับรู้มา ซึ่งการตีความนี้แต่ละคนก็อาจตีความแตกต่างกันออกไปและทำให้มีการแสดงพฤติกรรมออกมาไม่เหมือนกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับทัศนคติ แรงจูงใจ ประสบการณ์ ความคาดหวัง ความสนใจ และผลประโยชน์ของผู้ที่รับรู้เองด้วย โดย ธีญา สังขพันธ์านนท์ (2548: 24) และวิภาส ทองสุทธิ (2552: 101-103) ได้กล่าวถึง อิทธิพลที่เกิดจากตัวผู้รับรู้ ดังนี้

(1) **แรงผลักดันหรือแรงจูงใจ (motives)** คือการเห็นในสิ่งที่ต้องการเห็นและได้ยินในสิ่งที่ต้องการได้ยินเพื่อสนองความต้องการของตนเอง

(2) **ประสบการณ์เดิม (past experience)** ความต่างกันของสภาพแวดล้อม การเลี้ยงดูด้วยวิธีต่างกัน และคบหาสมาคมกับคนต่างกัน จึงเกิดทัศนคติต่างกัน

(3) **กรอบอ้างอิง (frame of reference)** ซึ่งเกิดจากการสั่งสมอบรมทางครอบครัวและสังคม

(4) **สภาพแวดล้อม (environment)** คนที่อยู่ในสภาพแวดล้อมต่างกัน มีผลต่อการตีความสารที่ได้รับมาต่างกัน

(5) **สภาวะจิตใจและอารมณ์** ได้แก่ ความโกรธ ความกลัว ฯลฯ เช่น ภาวะที่มีอารมณ์หงุดหงิด เรามักจะมองความผิดเล็กน้อยเป็นเรื่องใหญ่โต แต่ในทางกลับกันภาวะที่มีความสุขกลับมองปัญหาหรืออุปสรรคใหญ่เป็นเรื่องเล็กน้อย

(6) **ทัศนคติ (Attitudes)** หมายถึงแนวโน้มของบุคคลที่จะเข้าใจ (Cognitive) รู้สึก (Feel or affective) และการแสดงพฤติกรรม (Behavior) ของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง

(7) **ความสนใจ (Interests)** เป็นความสนใจของผู้รับรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

กระบวนการรับรู้ในนโยบายการศึกษานั้น ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้รับรู้ก็คือครู ซึ่งได้รับตัวนโยบายการศึกษามาแล้วเกิดการบันทึกการจดจำว่าได้รับรู้อะไรบ้าง จากนั้นก็จะเกิดการตีความตามตัวนโยบายการศึกษาตามความเข้าใจของแต่ละบุคคล เมื่อครูมีการตีความตัวนโยบายการศึกษาก็จะ

แสดงออกมาในรูปแบบของการปฏิบัติงานของตน โดยในการจดจำ และการตีความนั้นก็ย่อมขึ้นอยู่กับตัวของครูเองด้วยว่ามีพื้นฐาน ประสบการณ์เป็นอย่างไร ทำให้การรับรู้ นโยบาย การศึกษามีผลออกมาที่แตกต่างกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจว่าครูมีความเข้าใจตามการรับรู้ นโยบายการศึกษาที่ผู้วิจัยสอบถามหรือไม่

5. อุปสรรคในการรับรู้

จากการได้ศึกษาทฤษฎีต่างๆ เกี่ยวกับการรับรู้แล้วนั้น ทำให้ทราบได้ว่าอิทธิพลการรับรู้ที่สำคัญก็คือตัวผู้รับรู้นั้นเอง และตัวผู้รับรู้เองต่างก็มีอุปสรรคในการรับรู้ที่ทำให้เกิดความเข้าใจ ผิดพลาดหรือคลาดเคลื่อนได้ ดังที่ วิเชียร วิทย์อุดม (2554: 12-15) และ วันชัย มีชาติ (2544: 41-42) ได้เสนออุปสรรคในการรับรู้ โดยสรุปได้ดังนี้

(1) การมีอคติหรือผลฮาโล (Halo Effect) เป็นลักษณะทางจิตวิทยาอันเกิดจากการให้ความสำคัญกับปัจจัยบางประการของสิ่งที่รับรู้มากเกินไปจนความเป็นจริง

(2) การมองแบบเหมารวม (Stereo type) เป็นการมองโดยอาศัยสังคัมหรือกลุ่มที่ผู้ถูกรับรู้สัมพันธ์หรืออยู่ด้วย กล่าวคือเป็นการมองโดยอาศัยลักษณะพื้นฐานของกลุ่มเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา การเกิดการมองเหมารวมนี้ จะเกี่ยวข้องกับค่านิยม ทัศนคติ บุคลิกภาพ ตลอดจนการเรียนรู้และแรงจูงใจของบุคคลอยู่ด้วย

(3) ความคาดหวัง (Expectancy) จะเป็นตัวจำกัดการรับรู้ของบุคคลทั้งนี้เพราะบุคคลมักจะมี ความคาดหวังต่อสิ่งต่าง ๆ และพยายามหรือมีกลไกในการเลือกรับรู้เฉพาะสิ่งที่เราต้องการรับรู้เท่านั้น ทำให้การรับรู้เบี่ยงเบนไปจากความเป็นจริงที่เกิดขึ้น

(4) การรับรู้ที่เลือกสรร (Selective Perception) คือ การที่คนเราเลือกที่จะแปลความหมายสิ่งที่เห็นบนพื้นฐานของความสนใจ ประสบการณ์ ภูมิหลังและความคิดเห็นของตนเอง โดยสภาพทั่ว ๆ ไปแล้วคนเราจะพบกับเหตุการณ์ภายนอกที่แตกต่างกันไปอย่างมากมาย แต่บุคคลสามารถที่จะรับรู้ได้ไม่หมด จะรับรู้ได้แต่เพียงบางส่วนเท่านั้น บางคนจะเลือกรับรู้แต่เพียงบางสิ่งที่เขาอยากจะรู้ในสิ่งเร้าและสถานการณ์เดียวกัน

ตอนที่ 4 แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามนโยบายการศึกษา

ทฤษฎีการปฏิบัติงานตามนโยบายการศึกษา ประกอบด้วย ความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติ กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ และความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

กล้ำ ทองขาว (2543: 150-151) ได้ให้ความหมายของ คำว่า “การนำนโยบายไปปฏิบัติ” โดยได้ให้ความหมายไว้ 2 มุมมอง คือ

ในแง่ของเชิงศาสตร์ การนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ การแสวงหาความรู้ ความเข้าใจ กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา สร้างกลยุทธ์ เพิ่มพูนศักยภาพและความสามารถขององค์กร และกลุ่มบุคคลที่นำนโยบายไปปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และหลีกเลี่ยงปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ในแง่ของเชิงปฏิบัติ การนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ กระบวนการจัดการและประสานกิจกรรม เพื่อนำการเปลี่ยนแปลงไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ให้บรรลุตามเจตนารมณ์ของนโยบายของกลุ่มบุคคลหรือองค์กรภาครัฐและเอกชน

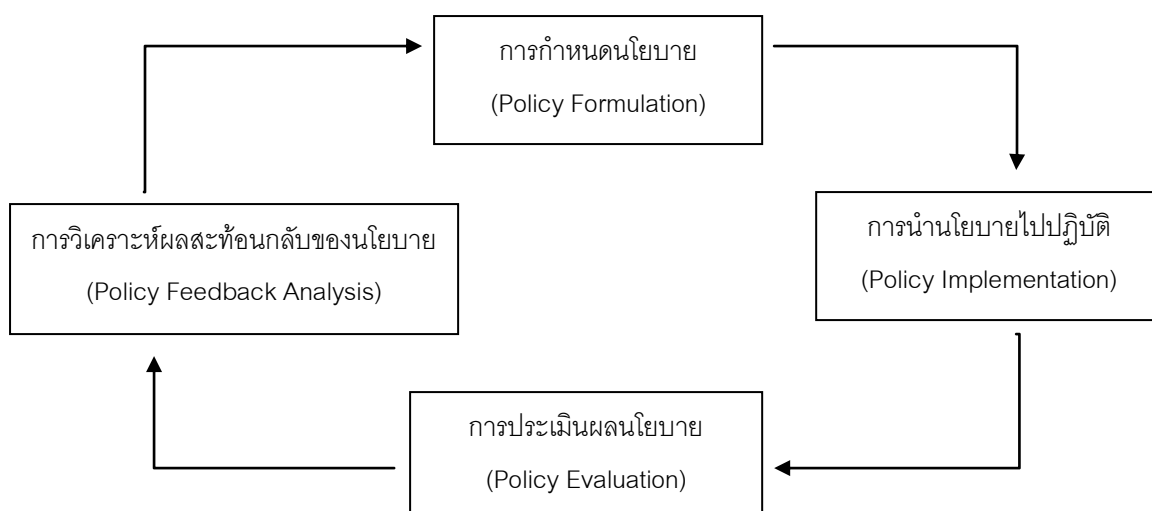
สมพร เพ็ญจันทร์ (2552: 195) ได้กล่าวว่า การนำนโยบายปฏิบัติ คือ การปฏิบัติภายใต้ข้อกำหนดนโยบาย โดยมีบุคคล ขั้นตอน/ กระบวนการที่เข้ามาเกี่ยวข้อง และส่งผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวนโยบายโดยผ่านการประเมินผลนโยบายอีกทีหนึ่ง

มยุรี อโนมานราชชน (2552: 218) ได้กล่าวว่า การนำนโยบายปฏิบัติ คือ การแปลงวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในนโยบายซึ่งอาจเป็นกฎหมาย หรือคำสั่งรัฐบาลหรือคณะรัฐมนตรีให้เป็นแนวทาง / แผนงาน / โครงการ กิจกรรมที่เป็นรูปธรรม ประกอบด้วย การจัดหาทรัพยากรต่างๆ เพื่อดำเนินการให้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์การวางแผนโครงการ เพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ที่กำหนด การออกแบบองค์การและการดำเนินงานให้เป็นไปตามแนวทางการดำเนินงานโครงการที่กำหนด

ดังนั้น การนำนโยบายการศึกษาไปปฏิบัติจึง หมายถึง การที่สถานศึกษาและกลุ่มบุคคลในสถานศึกษา ทำความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายการศึกษา แล้วนำมาสร้างกลยุทธ์ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติระดับหน่วยงานและบุคคลให้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ของนโยบายการศึกษา

กล้ำ ทองขาว (2543: 151) ยังได้กล่าวถึง องค์ประกอบของการนำนโยบายการศึกษาไปปฏิบัติ ประกอบด้วย 4 ส่วน คือ (1) การกำหนดนโยบาย แผนงานหรือโครงการ ซึ่งอาจแสดงใน

รูปแบบของกฎหรือข้อแถลงนโยบายหรือข้อบังคับอื่นๆ (2) การนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยแสดงให้เห็นในรูปของแผนหรือโครงการ หรือการบริหารโครงการ การตีความกฎออกมาเป็นแนวปฏิบัติและจัดกระทำให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของนโยบาย (3) การประเมินผลนโยบายเป็นการศึกษาผลและผลกระทบของนโยบาย แผนงานหรือโครงการไปปฏิบัติ (4) การวิเคราะห์ผลสะท้อนกลับของนโยบายเพื่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกนโยบาย

ภาพที่ 2.2 องค์ประกอบของการนำนโยบายการศึกษาไปปฏิบัติ (กล้า ทองขาว, 2543: 151)

แต่อย่างไรก็ตามก็ยังคงมีการแสดงทัศนคติเกี่ยวกับองค์ประกอบนี้ไว้ว่า การนำนโยบายไปปฏิบัตินั้นไม่สามารถหลีกเลี่ยงเงื่อนไขการเมืองได้เลย เพราะการนำนโยบายไปปฏิบัติมักมีกลุ่มผลประโยชน์เข้ามาแทรกแซงทำให้แนวทางการปฏิบัตินั้นเบี่ยงเบนไป และยังมีหลักการนำนโยบายในการปฏิบัติไปปฏิบัติได้ชัดเจน ทำให้ผู้ปฏิบัติขาดหลักการถูกต้องชัดเจน ดังนั้น ผู้บริหารควรมีความเข้าใจเจตนารมณ์อันแท้จริงของนโยบาย วางตัวเป็นกลาง และคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม จึงทำให้นโยบายไปในทางที่ดีได้ สำหรับการวิจัยนี้จะศึกษาเพียงส่วนที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติเท่านั้น

2. กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ

กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัตินี้ ผู้วิจัยขอนำเสนอกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติในสถานศึกษา โดยสรุปจากรูปแบบกระบวนการของ Van Meter และ Van Horn (1975 อ้างในกล้า ทองขาว, 2543: 181 – 185) Edward (1980 อ้างใน สมพร เพ็ญจันทร์, 2539: 158-164) วรเดช จันทรสร (2532: 219-227) และ กล้า ทองขาว (2543: 196-203) ซึ่ง

กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัตินี้จะนำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบในการศึกษาว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติสำเร็จหรือไม่สำเร็จอย่างไร โดยตัวแปรดังกล่าวมีสาระสรุปได้ดังนี้

(1) มาตรฐานนโยบายและวัตถุประสงค์ ลักษณะของนโยบายมีความสำคัญเนื่องจากจะนำไปสู่การกำหนดแนวทางการปฏิบัติ ฉะนั้นนโยบายที่กำหนดขึ้นจะต้องมีความชัดเจนในวัตถุประสงค์หรือความมุ่งหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้น โดยมาตรฐานนโยบายจะเชื่อมโยงหรือแสดงให้เห็นถึงเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลสำเร็จของนโยบายด้วย

(2) ทรัพยากร การมีทรัพยากรเพียงพอที่จะช่วยให้สามารถนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ มีผลสำเร็จได้ ซึ่งทรัพยากรนี้หมายรวมทั้งงบประมาณ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เนื่องจากเป็นที่ยอมรับกันแล้วว่างบประมาณไม่ใช่เป็นปัจจัยเดียวที่จะทำให้นโยบายประสบผลสำเร็จได้

(3) การสื่อสารระหว่างองค์การและกิจกรรมการเสริมแรง ปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่งของการนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ กลไกในการติดต่อสื่อสารระหว่างองค์การ จะต้องช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติมีความรู้ความเข้าใจในความมุ่งหวังหรือวัตถุประสงค์ของนโยบายที่ตรงกัน เพื่อนำไปสู่การกำหนดแนวทางปฏิบัติหรือกิจกรรมการดำเนินงานที่ชัดเจนและเป็นมาตรฐานเดียวกันที่จะเสริมให้การนำนโยบายปฏิบัติประสบผลสำเร็จ

(4) ลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ศักยภาพของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติเป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่ง โดยศักยภาพของหน่วยงานจะขึ้นอยู่กับลักษณะหลายประการ เช่น ความสามารถของผู้ปฏิบัติหรือทีมงาน โครงสร้างขององค์กรที่แสดงถึงระดับความมากน้อยของการควบคุมบังคับบัญชา ความพร้อมของทรัพยากรอื่น ๆ ของหน่วยงาน ความมากน้อยของการสนับสนุนจากฝ่ายต่าง ๆ

(5) เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง เงื่อนไขดังกล่าวเป็นตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ได้แก่ สภาพของเศรษฐกิจที่มีผลต่อความเพียงพอในการจัดสรรทรัพยากรให้แก่แผนงาน โครงการ ความคิดเห็นทั้งในเชิงคัดค้านหรือสนับสนุนของประชาชน กลุ่มผู้นำ กลุ่มผลประโยชน์ นักการเมือง และกลุ่มผู้เกี่ยวข้องต่าง ๆ ที่มีต่อนโยบายนั้น

(6) ทศนคติของผู้ปฏิบัติ ความรู้สึกของผู้ปฏิบัติที่มีต่อนโยบาย อันได้แก่ การยอมรับ การปฏิเสธ ความเข้าใจ การวางเฉย ความมากน้อยของความรู้สึกรับผิดชอบการดำเนินงานตามนโยบาย เหล่านี้มีผลต่อการสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ปัจจัยและความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ ตามตัวแบบของ แวน มีเตอร์ และแวน ฮอร์น นี้ได้แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ และเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองมีผลโดยตรงต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ

3. ความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

จากกระบวนการนำนโยบายการศึกษาไปปฏิบัติ จะเห็นได้ว่ามีหลายปัจจัยที่จะนำไปสู่ การปฏิบัติงานที่ให้ผลความสำเร็จได้ แต่ถ้าหากปัจจัยนั้นไม่ได้ทำหน้าที่ให้สมบูรณ์ก็นำมาซึ่งความ ล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ดังที่ ศุภชัย ยาวะประภาส (2538: 101-118) ได้เสนอถึง ปัจจัยหลายประการที่กำหนดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยสรุป ได้ดังนี้

3.1 ลักษณะของนโยบาย ได้แก่ (1) การเปลี่ยนแปลงนโยบาย โดยนโยบายที่มุ่งเน้น ให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ น้อยที่สุด จะประสบผลสำเร็จมากกว่านโยบายที่ ต้องมีการเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ อย่างมาก (2) ผลประโยชน์ของนโยบายนั้น ๆ ความสำเร็จหรือ ความล้มเหลวของนโยบายจะขึ้นอยู่กับความแพร่หลายของการรับรู้ว่านโยบายนั้นให้ผลประโยชน์ มากกว่า นโยบายอื่น ๆ ที่มีอยู่น้อยเพียงใด (3) ความสอดคล้องระหว่างนโยบายกับค่านิยม ที่มีอยู่ ประสบการณ์ที่ผ่านมา และความต้องการของผู้ที่จะได้รับผลกระทบจากนโยบายนั้น (4) ความเป็นไปได้ในการทดลองปฏิบัติ กล่าวคือ นโยบายที่สามารถนำมาทดลองปฏิบัติก่อนได้ จะมีโอกาสประสบผลสำเร็จมากกว่านโยบายที่ไม่สามารถทำเป็นโครงการทดลองก่อนได้ (5) ความเห็นผลของนโยบาย นโยบายที่สามารถส่งผลให้เห็นได้ชัดเจน มีโอกาสประสบผลสำเร็จ ในทางปฏิบัติมากกว่านโยบายที่ไม่สามารถชี้ให้เห็นผลได้ชัดเจน และ (6) คุณภาพของการส่ง ข้อมูลย้อนกลับ

3.2 วัตถุประสงค์ของนโยบาย ประกอบด้วย (1) ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ โดย นโยบายจะได้รับการปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับความชัดเจนของ วัตถุประสงค์ของนโยบายนั้น ๆ (2) ความสอดคล้องต้องกันของวัตถุประสงค์ (3) ความยากง่าย ในการรับรู้วัตถุประสงค์ คือ วัตถุประสงค์นอกจากจะต้องชัดเจนและสอดคล้องกันแล้วจะต้องง่าย แก่ผู้ผู้นำไปปฏิบัติด้วย (4) ดัชนีชี้วัดความสำเร็จของนโยบาย ซึ่งดูจากตัวนโยบายว่ามีความน่าจะเป็นไปได้ว่าสำเร็จได้แน่นอน และ (5) ความเที่ยงตรงของข่าวสารที่มีไปยังผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง การที่ข้อมูลข่าวสารที่ผู้กำหนดนโยบายมีไปยังผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ ยิ่งชัดเจนเท่าไร โอกาสที่นโยบายนั้นจะได้รับการปฏิบัติให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีก็มากขึ้นเท่านั้น

3.3 ความเป็นไปได้ทางการเมือง ประกอบด้วย (1) การเจรจาระหว่างรัฐบาลกับเอกชน ซึ่งขึ้นอยู่กับระดับของการสนับสนุนหรือคัดค้านที่กลุ่มธุรกิจเอกชนมีต่อนโยบายนั้น ๆ (2) ความสนับสนุนจากทุก ๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง (3) ผลกระทบของนโยบายที่มีต่อกลุ่มอาชีพที่มีอิทธิพล คือหากนโยบายที่กลุ่มอาชีพที่มีอิทธิพลเห็นว่าจะส่งผลกระทบต่อกลุ่มของตน ก็จะใช้อิทธิพลทั้งทางการเมืองและเศรษฐกิจ เพื่อยับยั้งการปฏิบัติตามนโยบาย (4) การสนับสนุนจากชนชั้นนำ หากไม่ได้รับการสนับสนุนอย่างจริงจังจากชนชั้นนำ โอกาสจะนำไปปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จจะมีน้อยมาก (5) การสนับสนุนจากสื่อมวลชน นโยบายที่ขาดการสนับสนุนจากสื่อมวลชนหรือประชาชนโดยทั่วไป มักจะประสบปัญหาในการปฏิบัติอย่างมาก และ (6) การสนับสนุนจากผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง

3.4 ความเป็นไปได้ทางเทคนิคหรือทฤษฎี การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีมักจะเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว และส่งผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ลักษณะต่าง ๆ โดยขึ้นอยู่กับสิ่งต่อไปนี้ คือ (1) การร่างนโยบาย นโยบายที่มีลักษณะไม่ยุ่งยากซับซ้อนและมีผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานไม่มากนัก มีโอกาสจะประสบผลสำเร็จในการนำไปปฏิบัติมากกว่านโยบายที่มีโครงสร้างสลับซับซ้อน และมีผู้คนหรือหน่วยงานเกี่ยวข้องมากมาย (2) ข้อเรียกร้องให้มีการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ นโยบายที่ต้องการให้ผู้ปฏิบัติเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจากที่เคยกระทำอยู่จนเคยชิน จะมีโอกาสที่จะประสบปัญหาในการนำไปปฏิบัติ (3) ทฤษฎีที่เชื่อถือได้ การเลือกสรรทฤษฎีที่ดีหรือการมีกรอบการมองปัญหาที่ถูกต้อง จะช่วยให้เกิดผลที่ดีในการนำนโยบายไปปฏิบัติ และ (4) ลักษณะของเทคโนโลยี เทคโนโลยีที่นำไปใช้ในการปฏิบัติตามนโยบาย ต้องเป็นเทคโนโลยีที่สอดคล้องกับสถานการณ์หรือสภาวะแวดล้อมที่จะนำนโยบายไปปฏิบัติ

3.5 ความเพียงพอของทรัพยากร ได้แก่ (1) ความสนับสนุนด้านการเงินต้องมีเพียงพอ (2) กำลังและคุณภาพของบุคลากร การขาดแคลนกำลังคนและการมีปัญหาด้านคุณภาพ จะมีผลโดยตรงต่อความไม่มีประสิทธิภาพของการนำนโยบายไปปฏิบัติ (3) ปัจจัยทางด้านบริการ ความสำเร็จของนโยบายขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านบริการต่าง ๆ คือวัสดุอุปกรณ์ สถานที่ทำการ เครื่องมือเครื่องใช้ ที่ดินและอุปกรณ์อำนวยความสะดวกอื่น ๆ ว่ามีเพียงพอหรือไม่

3.6 ลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ได้แก่ (1) ประเภทของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติต้องเป็นหน่วยงานเดิมที่มีทรัพยากรอยู่แล้ว หรือหน่วยงานใหม่ที่ถูกจัดตั้งขึ้นจากแรงผลักดันของกลุ่มการเมืองที่มีอิทธิพล จึงจะส่งผลให้การนำนโยบายไปปฏิบัติประสบความสำเร็จ (2) โครงสร้างและลำดับขั้นการบังคับบัญชา เนื่องจากการติดต่อสื่อสารและ

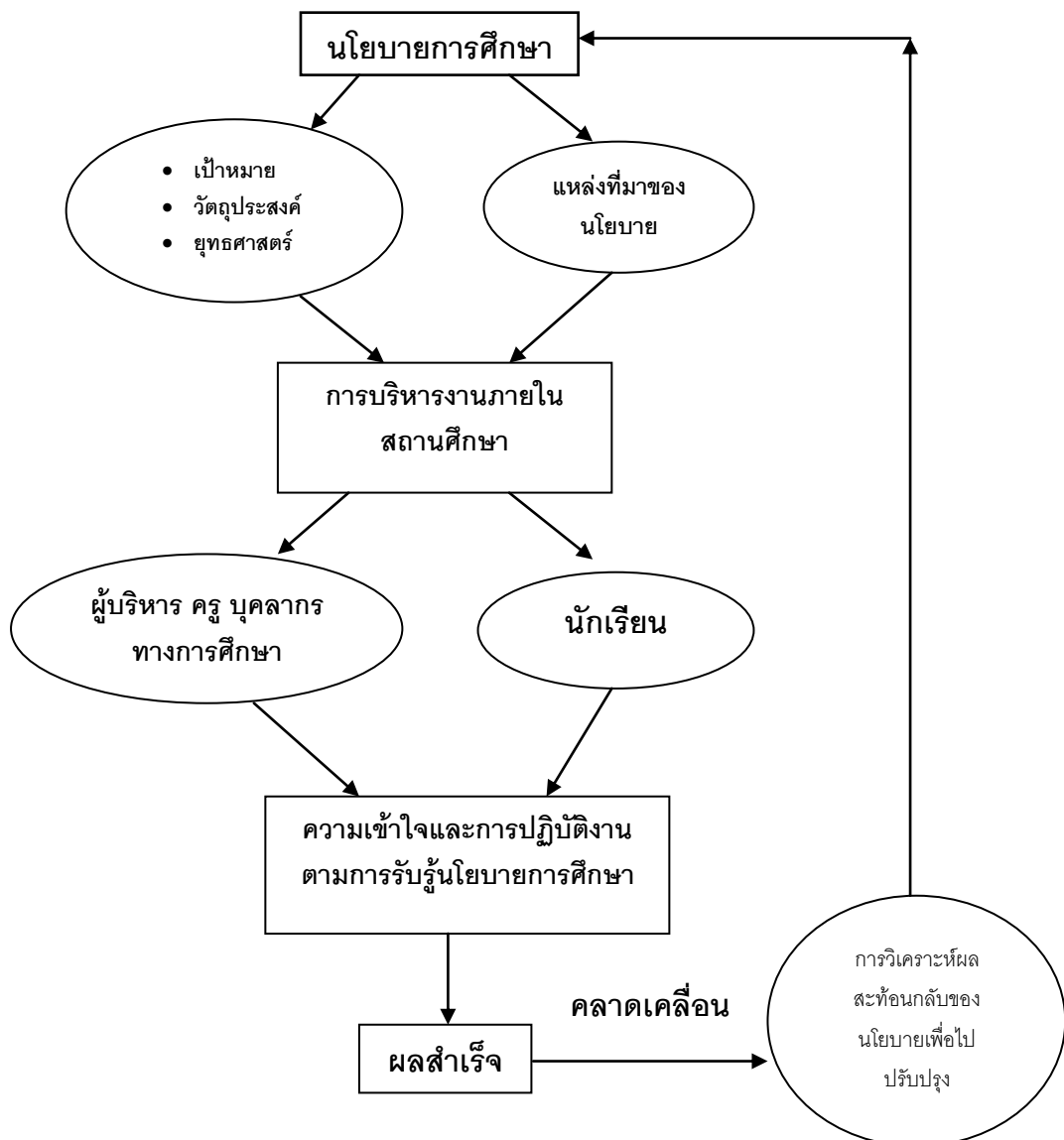
การควบคุมบังคับบัญชาเป็นเรื่องที่สำคัญ (3) ความสามารถของผู้นำ ภาวะผู้นำที่เข้มแข็งมีความสามารถในการระดับความสนับสนุนจากแหล่งต่าง ๆ กับความสามารถในการสังเคราะห์เพื่อสร้างสิ่งขึ้นมาใหม่เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ช่วยให้การนำนโยบายไปปฏิบัติประสบผลสำเร็จ (4) ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานที่กำหนดนโยบายกับหน่วยงานปฏิบัติตามนโยบาย ซึ่งเน้นความสัมพันธ์อย่างไม่เป็นทางการ ยังมีมากเท่าใดโอกาสที่นโยบายจะประสบผลสำเร็จมีมากเท่านั้น และ (5) ลำดับชั้นของการสื่อสารแบบเปิด การเปิดโอกาสให้มีการสร้างสายใยแห่งความสัมพันธ์ทั้งในแนวนอนและแนวตั้ง และอื่น ๆ จะมีส่วนที่สำคัญในการกำหนดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของนโยบาย

3.7 ทศนคติของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ ได้แก่ (1) ทศนคติที่มีต่อวัตถุประสงค์ของนโยบาย นโยบายที่ผู้ปฏิบัติจะนำไปปฏิบัติด้วยดีต้องเป็นนโยบายที่ผู้ปฏิบัติเข้าใจ เห็นด้วยและมีความผูกพัน (2) ผลกระทบที่จะมีต่อพฤติกรรมของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ นโยบายที่มีผลให้ผู้ปฏิบัติต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปจากเดิมที่ได้ปฏิบัติมาเป็นเวลานาน มักจะประสบผลล้มเหลว ส่วนนโยบายที่ไม่กระทบกระเทือนต่อพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติจะมีโอกาสสำเร็จสูง (3) ความขัดแย้งที่มีต่อค่านิยมของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ ถ้าผู้ปฏิบัติไม่เห็นด้วยกับนโยบายจะนำไปสู่การเพิกเฉยไม่ปฏิบัติตามนโยบาย หรือเลือกปฏิบัติเฉพาะส่วนที่ไม่ขัดกับคุณค่าที่ตนเองยึดถือ จะทำให้นโยบายล้มเหลว และ (4) ผลกระทบที่มีต่องาน อำนาจ ศักดิ์ศรี และผลประโยชน์ของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ การมอบหมายงานให้กับผู้ที่มีความเห็นหรือมีผลประโยชน์ไม่สอดคล้องกับนโยบายนั้นเท่ากับเป็นการเรียกร้องความยุ่งยาก เนื่องจากผู้กำหนดนโยบายจะต้องแสวงหาวิธีการต่าง ๆ มาควบคุมพฤติกรรมของผู้ไม่เห็นด้วย

3.8 ความสัมพันธ์ระหว่างกลไกต่าง ๆ ที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ได้แก่ ลักษณะสำคัญดังนี้ (1) จำนวนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ยิ่งหน่วยงานที่ต้องเกี่ยวข้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติมีมากเท่าใด ปัญหาเรื่องการประสานงานระหว่างหน่วยงานจะมีมากขึ้นเท่านั้น และปัญหาการประสานงานมีมากเท่าใด โอกาสที่นโยบายจะล้มเหลวมีมากเท่านั้น (2) จำนวนจุดตัดสินใจ จำนวนจุดตัดสินใจมีมาก ความล่าช้าในการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายก็มีมากขึ้น (3) ความสัมพันธ์ดั้งเดิม ความสัมพันธ์ในอดีตที่ดีจะส่งผลให้การปฏิบัติตามนโยบายเป็นไปด้วยดี และ (4) การแทรกแซงของหน่วยงานระดับบน นโยบายจะประสบปัญหาหากถูกแทรกแซงจากหน่วยงานระดับบนมากเกินไป

การนำนโยบายการศึกษาไปปฏิบัตินั้นเริ่มต้นจากการออกนโยบายการศึกษาแล้ว มีการนำวัตถุประสงค์ มาตรฐานมายังสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษากำหนดเป้าหมายให้บุคลากรใน

สถานศึกษาไปปฏิบัติ แต่อย่างไรก็ตามยังมีปัจจัยหลายๆอย่าง มาเกี่ยวข้องกับกรปฏิบัติงานของครู เช่น ตัวของข้อความนโยบายเองต้องมีความชัดเจน ทิศนคติของบุคคลที่ปฏิบัติงานตามนโยบายการศึกษาขบประมาณที่ได้ในการนำไปปฏิบัติงานสนองนโยบายการศึกษา ฯลฯ สรุปได้ว่าการไปปฏิบัติงานของครูนั้น จะบรรลุผลได้อย่างถูกต้องตามเป้าหมายนั้น ครูจะต้องมีการรับรู้นโยบายที่ชัดเจน ผู้บริหารก็ต้องทำความเข้าใจให้ครูอย่างทอ่งแท้ และมีทิศทางเดียวกัน กำหนดขั้นตอนกรปฏิบัติงานให้ชัดเจน

ภาพที่ 2.3 แสดงขั้นตอนความเข้าใจและการปฏิบัติงานตามการรับรู้ของครูตามนโยบายการศึกษา

ตอนที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเกี่ยวกับนโยบายการศึกษา

ในการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับนโยบายการศึกษานั้น ผู้วิจัยได้นำงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัยของผู้วิจัยเอง

Hilary Loeb, Michael S. Knapp และ Ana M. Elfers แห่งมหาวิทยาลัยวอชิงตัน (2008) ศึกษาเรื่อง การตอบสนองของครูเกี่ยวกับการปฏิรูปโครงสร้างมาตรฐาน: ศึกษาจากการปฏิรูปของรัฐวอชิงตัน โดยการศึกษาเป็นการทำวิจัยบนมาตรฐานการปฏิรูปและทัศนคติเกี่ยวกับการสอนในบริบทที่มีความหลากหลายวัฒนธรรม การวิจัยนี้เน้นไปที่ข้อสรุปในการเริ่มจัดการการปฏิรูปการศึกษาในรัฐวอชิงตัน กลุ่มตัวอย่างคือครูระดับชั้นมัธยมศึกษาในรัฐวอชิงตันที่นำโครงการมาตรฐานของรัฐไปจัดการเรียนการสอนนักเรียนมัธยม มีการประเมินผลตามระบบโครงสร้างจำนวน 400 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยจำแนกเป็นถิ่นที่อยู่ ประสิทธิภาพสอน และความพร้อมของโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้คือแบบสอบถาม 2 ชุด คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการตอบสนองต่อการปฏิรูป และแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูต่อนักเรียน ผลปรากฏว่า (1) การตอบสนองเกี่ยวกับการปฏิรูปมาตรฐานการศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นตรงกัน ในด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านของผู้บริหารที่มีความเห็นว่าผู้บริหารควรมีการเสริมแรงให้กับครูเพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ด้านการปรับการเรียนการสอนที่ต้องมีการปรับปรุงเรื่องการวัดผลประเมินผลให้ได้มาตรฐานมากกว่านี้ (2) การปฏิรูปการศึกษาครูและนักเรียนได้รับผลประโยชน์ไม่เท่าเทียมกัน ในด้านความสำเร็จของนักเรียนและด้านการปฏิบัติงานของครูต่อนักเรียนที่มีความแตกต่างกันในลักษณะของพหุวัฒนธรรม

Mendoza, A.S. (2011) ศึกษา การปฏิรูปการศึกษาและการตัดสินใจการทำงานของครู: ความสัมพันธ์ระหว่างความตั้งใจและการดำเนินงานจากการอ่านหลักสูตรโรงเรียนประถมศึกษาสาธารณรัฐโดมินิกัน มีจุดประสงค์เพื่อวิเคราะห์สิ่งที่ครูทำและปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้าใจในนโยบายของหลักสูตรซึ่งเป็นหลักสูตรใหม่ที่พัฒนาจากมาจากรายปี ค.ศ. 1995 ซึ่งมีแผนการปฏิรูป 10 ปี เครื่องมือในการสำรวจ คือ แบบสอบถามที่พัฒนาจากสมาคมวิจัยและประเมินผลการศึกษา (The Educational Evaluation and Research Consortium: EERC) กลุ่มตัวอย่างคือครูทั้งหมด 1,349 คน จาก 20 โรงเรียน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น ใช้การวิเคราะห์โดยสถิติ Principle Components Analysis (PCA) และ K-Means Cluster Analysis ผลปรากฏว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการอ่านและทำความเข้าใจหลักสูตรของครู คือ ลักษณะพื้นฐานของครู (วุฒิการศึกษา, การฝึกหัด, ประสิทธิภาพสอน, การรับรู้ในการเตรียมตัว) วิธีสอน สมรรถนะที่คาดหวัง การเตรียมตัว และ

การประเมินผล และมีข้อเสนอแนะว่า รูปแบบการดำเนินการเรียนการสอนยังไม่มี ความชัดเจน ซึ่งสิ่งที่มีอิทธิพลก็คือ โครงสร้างของโรงเรียน ประเภทโรงเรียน ความพร้อมของโรงเรียนและการฝึกอบรม

Oyedeko, G.A.K., Tella, A. (2010) ศึกษา การรับรู้ของครูเกี่ยวกับการช่วยเหลือของ ICT เพื่อประสิทธิภาพนักเรียนในการศึกษาศาสนาคริสต์ โดยจุดประสงค์การวิจัยคือ เพื่อศึกษาความแตกต่างการรับรู้ของครูในเรื่องการช่วยเหลือของ ICT เพื่อประสิทธิภาพนักเรียนตอนที่ใช้ ICT กับยังไม่ใช้ และศึกษาความแตกต่างของเพศต่อการรับรู้เกี่ยวกับการช่วยเหลือของ ICT เพื่อประสิทธิภาพนักเรียนในการศึกษาศาสนาคริสต์ กลุ่มตัวอย่างคือครู 15 คนในโรงเรียนประถมศึกษา โดยมีอายุอยู่ในระหว่าง 28-45 ปี ประสบการณ์สอน 2-15 ปี เครื่องมือคือแบบสอบถาม การรับรู้ของครูเกี่ยวกับการช่วยเหลือของ ICT เพื่อประสิทธิภาพนักเรียน ผลปรากฏว่า ครูมีการรับรู้เรื่องประสิทธิภาพนักเรียน เมื่อ ICT ถูกมาใช้ในการสอนการศึกษาศาสนาคริสต์มากกว่าตอนที่ไม่มีใช้ โดยเพศไม่มีผลต่อการรับรู้

Komba, W. L. & Nkumbi, E. (2008) ศึกษา การพัฒนาครูมืออาชีพในแทนซาเนีย: การรับรู้และการปฏิบัติงาน โดยมุ่งศึกษาและวิเคราะห์การรับรู้และการปฏิบัติงานของการพัฒนาครูมืออาชีพ ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง 186 คน จาก ผู้อำนวยการ ผู้บริหาร ครูระดับประถมศึกษาศึกษานิเทศก์ ข้อมูลที่ศึกษาคือ ลักษณะของครู ระบบองค์กร แรงจูงใจ และความเพียงพอของทรัพยากรของครูเชี่ยวชาญ เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ และการสังเกต พบว่าครูยังขาดการสนับสนุน การจูงใจ และขาดความร่วมมือในทุกระดับ

รุ่งเรือง สุขภิรมย์ (2543) ได้ศึกษา การวิเคราะห์ปัจจัยที่สัมพันธ์กับนโยบายการศึกษาไปปฏิบัติ: กรณีศึกษานโยบายการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กระบวนการนำนโยบายการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นไปปฏิบัติ ได้พบว่า ปัจจัยที่จำเป็นมากในการนำนโยบายไปปฏิบัติคือ ด้านการพัฒนาครู ความชัดเจนของนโยบาย ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำ ความชัดเจนของแนวปฏิบัติ ความพร้อมของทรัพยากร และความร่วมมือจากชุมชน

อุดร คงทอง (2549) การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบาย การศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาไปปฏิบัติ: ศึกษาเฉพาะกรณีวัดธรรมมงคล เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหาร ครู และนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง 6 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดธรรมมงคล เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 201รูป ผลปรากฏว่า (1) ปัจจัยการปฏิบัติตามนโยบาย

การศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ด้านการบริหาร ด้านวิชาการ ด้านบุคลากรการศึกษา ด้านอาคารสถานที่ ด้านงบประมาณ ด้านธุรการและการเงิน และด้านการบริหารกิจการนักเรียน มีความสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (2) ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา วัดธรรมมงคล เขตพระโขนง กรุงเทพมหานครมี 4 ปัจจัย โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่มีส่งผลมากที่สุด ไปหาปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านบุคลากรการศึกษา ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ และด้านอาคารสถานที่ ซึ่งปัจจัยทั้ง 4 ด้านนี้สามารถทำนายประสิทธิผลของการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา วัดธรรมมงคล เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 74.2

ลัมัยพร แผล่งหล้า (2551) ศึกษาการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการนำนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานไปปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ พบว่า ถ้าหากพิจารณาตามขนาดของโรงเรียนทั้ง 3 ขนาด โรงเรียนขนาดเล็กไม่สามารถนำนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานไปปฏิบัติได้ครบทุกด้าน โดยเฉพาะ นโยบายการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนพิเศษจึงอาจกล่าวได้ว่า โรงเรียนทุกขนาดมีการนำนโยบายไปปฏิบัติ แต่ไม่ครบทุกด้าน

ปัจจัยที่ส่งเสริมการนำนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานไปปฏิบัติ โดยแบ่งเป็นปัจจัยภายในและภายนอก ปัจจัยภายใน ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ ด้านโครงสร้างองค์กร ด้านความชัดเจนของภารกิจและการมอบหมายงาน และด้านวัฒนธรรมองค์กร ปัจจัยภายนอก ได้แก่ ด้านเทคโนโลยี ด้านการเมือง และด้านสังคม โดย ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสัมพันธ์กับปัจจัยภายใน 6 ด้าน คือ ด้านการควบคุม ประเมินผล การกระตุ้นส่งเสริม ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านบุคลากร ด้านลักษณะโครงสร้างของนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านงบประมาณ ด้านโครงสร้างองค์กร มีความสัมพันธ์กับปัจจัยภายนอก 1 ด้าน คือ ด้านสังคม

ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการนำนโยบายการศึกษาไปปฏิบัติ โดยแบ่งเป็นปัจจัยภายในและภายนอก ปัจจัยภายใน ได้แก่ ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านลักษณะโครงสร้างของนโยบายการศึกษา และด้านบุคลากร ปัจจัยภายนอก ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ การเมืองและ ด้านเทคโนโลยี โดย ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสัมพันธ์กับปัจจัยภายใน 3 ด้าน คือ ด้านภาวะผู้นำ ด้านวัฒนธรรมองค์กร และด้านการควบคุม ประเมินผล และการกระตุ้นส่งเสริม มีความสัมพันธ์กับปัจจัยภายนอก 1 ด้าน คือ ด้านสังคม

ปทุมมาศ ว่องอรุณชัย (2546) ได้ศึกษา วิเคราะห์ปัญหาการนำนโยบายไปปฏิบัติตามการกระจายอำนาจทางการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาปัญหาสำคัญเร่งด่วน ในการนำนโยบายการกระจายอำนาจทางการศึกษาไปปฏิบัติและแนวทางการแก้ไขรวมทั้งจุดเน้นและฐานคติที่สำคัญในการนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จ โดยการสัมภาษณ์ พบว่า ปัญหาการนำนโยบายไปปฏิบัติ นั้น คือ วิธีการนำไปสู่การปฏิบัติซึ่งเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญและเป็นจุดเด่นของตัวแบบ เพราะเป็นจุดที่สามารถนำไปสู่ความสำเร็จหรือล้มเหลว ปัญหาคนไทยมีความรู้สึกต่อการเปลี่ยนแปลงสูง เป็นอุปสรรคต่อการเปลี่ยนแปลงเมื่อเกิดนโยบายใหม่ๆ การไม่เข้าใจสภาพนโยบายหรือเข้าใจไม่ตรงกันซึ่งเป็นข้อจำกัดข้อแรกที่เป็นอุปสรรคในการนำนโยบายไปปฏิบัติและส่งผลกระทบต่อปัญหาในด้านต่างๆ ทุกด้าน

พรชัย ชูชัยวุฒิพงศ์ (2549) การนำนโยบายการศึกษาด้านอาชีพไปปฏิบัติ กรณีศึกษาโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (บางรัก) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายการศึกษาด้านอาชีพไปปฏิบัติและผลการปฏิบัติการที่เกิดขึ้นจากการนำนโยบายการศึกษาด้านอาชีพไปปฏิบัติ โดยข้อมูลได้จาก บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (บางรัก) ได้แก่ ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนและบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ทางการสอน นักศึกษาที่เรียนในหลักสูตรระยะสั้น และ ผู้ประกอบการ เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ผลการศึกษาพบว่าในการนำนโยบายการศึกษาด้านอาชีพไปปฏิบัติ ควรให้ความสำคัญกับ เรื่องความชัดเจนของวัตถุประสงค์ของนโยบาย สมรรถนะของหน่วยงานในการดำเนินการให้บรรลุตามนโยบาย การสื่อสารภายในองค์กร และการขับเคลื่อนกิจกรรม การสื่อสารมวลชนเพื่อพัฒนาความเข้าใจปัญหาของนโยบาย ทักษะคติของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ การสนับสนุนสาธารณะและเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

สิรินทร์พร วงศ์พีรกุล (2552) ศึกษาเกี่ยวกับการติดตามและประเมินกระบวนการนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปีไปปฏิบัติในสถานศึกษา: การประยุกต์วิธีการประเมินแบบผสมผสาน เพื่อศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินรวมถึงการติดตาม กระบวนการนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ศึกษาปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะของสถานศึกษาในการนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ไปปฏิบัติ โดยกลุ่มตัวอย่างคือ สถานศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 250 โรง พบว่า การดำเนินการนำนโยบายไปปฏิบัติ ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างด้านระดับการจัดการศึกษา ขนาดสถานศึกษา และจังหวัด ด้านการนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ไปปฏิบัติ แต่พบว่าปัจจัยหลักอย่างขนาดสถานศึกษา มีผลต่อกระบวนการนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปี โดยที่ขนาดสถานศึกษาใหญ่พิเศษ ไปปฏิบัติได้ดีกว่าสถานศึกษาขนาดกลาง ใหญ่และเล็ก

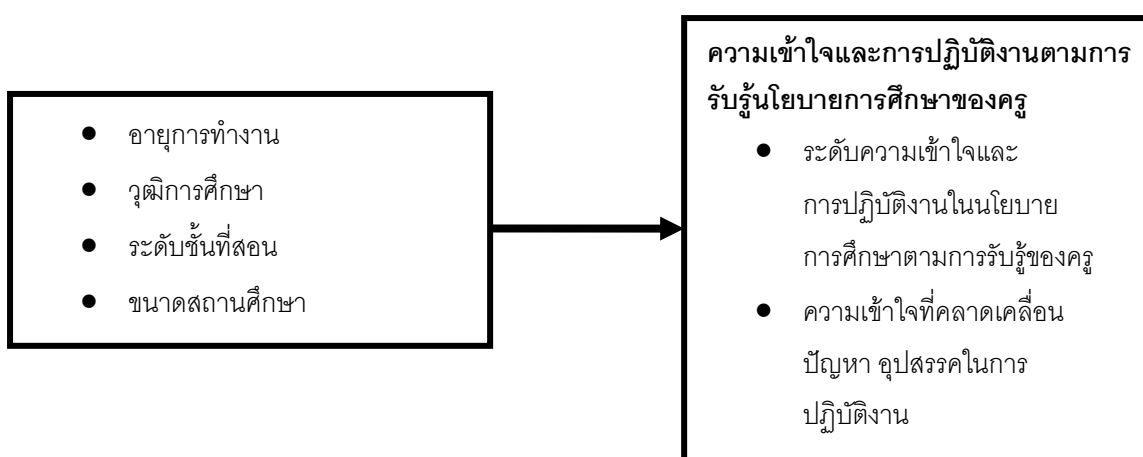
แพรวนภา ธรรมเนียมต้น (2553) ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติตามกระบวนการกำหนดนโยบายศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติตามกระบวนการกำหนดนโยบายการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยเก็บข้อมูลจากการศึกษาเอกสารและจากการสัมภาษณ์เชิงลึก กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล 30 คน โดยได้พบปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการกำหนดนโยบายการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลพบว่าผู้กำหนดนโยบายและผู้ที่เกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบายขาดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการกำหนดนโยบายการศึกษารวมทั้งขาดระบบการรวบรวมและใช้ข้อมูลข่าวสารการศึกษาเพื่อการตัดสินใจกำหนดนโยบาย โดยปัจจัยที่เอื้อต่อการการปฏิบัติตามกระบวนการกำหนดนโยบายการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการ เนื้อหาสาระและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบาย จะมีผลให้การกำหนดนโยบายการศึกษามีความถูกต้อง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถสรุปได้ว่า (1) ครูมีการตอบสนองต่อความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการการปฏิรูปการศึกษา (3) การที่นโยบายการศึกษาไม่ซับซ้อนทำให้ผู้ปฏิบัติตามนโยบายการศึกษามีความเข้าใจในนโยบาย (4) มีปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้าใจและการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู คือ โครงสร้างของโรงเรียน ประเภทโรงเรียน ความพร้อมของโรงเรียน ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ความพร้อมและลักษณะพื้นฐานของครู ความชัดเจนของนโยบาย และการมอบหมายงานให้กับนายนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งทั้งหมดนี้จะเป็นตัวการสำคัญที่จะนำผลทั้งหมดไปอธิบายผลที่เกิดจากการวิจัยในครั้งนี้

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ ซึ่งจากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้และการปฏิบัติงานตามนโยบายการศึกษา พบว่า การเรียนรู้ ก็เป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการรับรู้และการปฏิบัติงานด้วยเช่นกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำงานวิจัยของทรรศนีย์ วรหาคำ (2554) ที่ศึกษา การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียน วัดจันทร์ประดิษฐาราม สังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม โดยกลุ่มตัวอย่างคือ ครู จำนวน 83 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 187 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ผลพบว่า ระดับชั้นที่สอนและประสบการณ์สอน มีผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในตัวแปรอายุการทำงานและระดับชั้นที่สอน จึงนำสองตัวแปรนี้มาทำการวิเคราะห์ Two-way ANOVA ซึ่งจะได้นำเสนอในส่วนต่อไป

กรอบแนวคิดในงานวิจัย

ในการจัดทำกรอบแนวคิดการวิจัย เบื้องต้นผู้วิจัยทำการค้นคว้าหาข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้และการปฏิบัติงานของครูตามนโยบายการศึกษา และสาระสำคัญของนโยบายการศึกษาในช่วง พ.ศ.2552-2555 จากเอกสารที่เกี่ยวข้องต่างๆ และนำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยผู้วิจัยปัจจัยเรื่อง อายุการทำงาน วุฒิการศึกษา ระดับชั้นที่สอน และขนาดของสถานศึกษา ซึ่งศึกษาว่าส่งผลต่อความเข้าใจและการปฏิบัติงานตามการรับรู้ของครูอย่างไร ดังภาพที่ 2.4

ภาพที่ 2.4 กรอบแนวคิดการวิเคราะห์ความเข้าใจและการปฏิบัติงานตามการรับรู้ของครูตามนโยบายการศึกษา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ความเข้าใจและการปฏิบัติงานตามการรับรู้ของครูตามนโยบายการศึกษา มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ (1) เพื่อวิเคราะห์ระดับความเข้าใจในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู (2) เพื่อวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู (3) เพื่อวิเคราะห์ความเข้าใจในนโยบายการศึกษาที่คลาดเคลื่อนตามการรับรู้ สาเหตุของความเข้าใจในนโยบายการศึกษาที่คลาดเคลื่อนตามการรับรู้และปัญหา อุปสรรคในการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยผสม สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณนั้นผู้วิจัยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพนั้นผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์กึ่งทางการ (semi -fromal interview) และแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นปลายเปิดจากครู โดยมีขั้นตอนในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ

ส่วนที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเชิงปริมาณ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูในโรงเรียนกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่สังกัดอยู่ในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 395 คน ได้มาโดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi Stage Sampling) ดังนี้

1. การเลือกสถานที่ตั้งของสถานศึกษา ซึ่งมาจาก กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ได้แก่ นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ และสมุทรสาคร

2. เพื่อให้ครอบคลุมพื้นที่ในจังหวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยจึงเลือกขนาดสถานศึกษาตามหลักเกณฑ์และวิธีการย้ายผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งได้กำหนดเกณฑ์ขนาดสถานไว้ดังนี้ มีดังนี้

โรงเรียนขนาดเล็ก เป็นโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนน้อยกว่า 499 คน

โรงเรียนขนาดกลาง เป็นโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนอยู่ระหว่าง 500 ถึง 1499 คน

โรงเรียนขนาดใหญ่ เป็นโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนอยู่ระหว่าง 1500 ถึง 2499 คน

โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ เป็นโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนมากกว่า 2500 คน

โดยจำนวนครุกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ใน กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ที่อยู่ในสถานศึกษาทุกขนาดที่กล่าวมา รวม 32,821 คน (ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา ศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554)

3. การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์จากค่าสถิติเท่ากับ 5% แล้วใช้สูตรการหาจำนวนตัวอย่างของ Taro Yamane (1973) ดังแสดงข้างล่าง

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

N หมายถึง จำนวนประชากรครูในโรงเรียนกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

e หมายถึง ขนาดความคลาดเคลื่อนสูงสุด (ในการประมาณค่าพารามิเตอร์จากการใช้ค่าสถิติจากกลุ่มตัวอย่าง) ในการวิจัยครั้งนี้เท่ากับ .05

n หมายถึง จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมในการใช้การศึกษาครั้งนี้

ผลการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างทำให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำเท่ากับ 395 คน

เมื่อเฉลี่ยจำนวนกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำที่เหมาะสมในการศึกษาตามสถานศึกษาแล้ว ได้จำนวนเท่ากับ 17 เพื่อป้องกันความผิดพลาดของการเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงเพิ่มการเก็บข้อมูลของทุกกลุ่มตัวอย่างขึ้นเป็นกลุ่มละ 30 คน โดยแบ่งตามอัตราส่วนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

4. เมื่อได้กลุ่มตัวอย่างครูที่ต้องการเก็บข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยจึงดำเนินการส่งแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง หลังจากที่ได้ดำเนินการเก็บข้อมูลจากสถานศึกษาและได้รับข้อมูลกลับคืนมาจากผู้ให้ข้อมูลซึ่งตรวจสอบความครบถ้วนของการตอบแบบสอบถาม โดยอัตราการตอบกลับของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 77.22 จำแนกตามจังหวัด และขนาดสถานศึกษา ปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างจากจังหวัดนครปฐมมีอัตราการตอบกลับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 80.00 รองลงมาคือ นนทบุรีมีอัตราการตอบกลับคิดเป็นร้อยละ 79.17 สมุทรสาคร มีอัตราการตอบกลับคิดเป็นร้อยละ 78.33 ปทุมธานีมีอัตราการตอบกลับคิดเป็นร้อยละ 76.67 และจังหวัดที่มีการตอบกลับน้อยที่สุดคือ สมุทรปราการ มีอัตราการตอบกลับ คิดเป็นร้อยละ 74.17 ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างและอัตราการตอบกลับ จำแนกตามจังหวัด และสถานศึกษา

จังหวัด	เขตพื้นที่	จำนวนครู		ร้อยละ
		กลุ่มตัวอย่าง	การตอบกลับ	
กรุงเทพมหานคร	เล็ก	30	18	60.00
	กลาง	30	22	73.33
	ใหญ่	30	30	100.00
	ใหญ่พิเศษ	30	20	66.67
	รวม	120	90	75.00
นครปฐม	เล็ก	30	17	56.67
	กลาง	30	28	93.33
	ใหญ่	30	21	70.00
	ใหญ่พิเศษ	30	30	100.00
	รวม	120	96	80.00
นนทบุรี	เล็ก	30	16	53.33
	กลาง	30	30	100.00
	ใหญ่	30	20	66.67
	ใหญ่พิเศษ	30	29	96.67
	รวม	120	95	79.17

จังหวัด	เขตพื้นที่	จำนวนครู		ร้อยละ
		กลุ่มตัวอย่าง	การตอบกลับ	
ปทุมธานี	เล็ก	30	15	50.00
	กลาง	30	24	80.00
	ใหญ่	30	29	96.67
	ใหญ่พิเศษ	30	24	80.00
	รวม	120	92	76.67
สมุทรปราการ	เล็ก	30	18	60.00
	กลาง	30	16	53.33
	ใหญ่	30	25	83.33
	ใหญ่พิเศษ	30	30	100.00
	รวม	120	89	74.17
สมุทรสาคร	เล็ก	30	14	46.67
	กลาง	30	25	83.33
	ใหญ่	30	30	100.00
	ใหญ่พิเศษ	30	25	83.33
	รวม	120	94	78.33
รวม		720	556	77.22

ตัวแปรในการวิจัย

การวิจัยการวิเคราะห์ความเข้าใจและการปฏิบัติงานตามการรับรู้ของครูตามนโยบาย การศึกษานี้ ผู้วิจัยมีความสนใจในตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจนโยบายการศึกษาตาม การรับรู้ของครู และการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครูซึ่งมุ่งเน้นในเรื่อง การเรียนการสอนในสถานศึกษา โดยนโยบายการศึกษาที่ผู้วิจัยศึกษาเป็นนโยบายการศึกษา ในช่วงปี พ.ศ. 2552 -2555 และเลือกเอาส่วนเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน รวมทั้ง การตัดทอนนโยบายการศึกษาที่มีความซ้ำซ้อนเพื่อให้เหมาะสมในการทำแบบสอบถาม โดยได้ แสดงรายละเอียดในตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 นโยบายการศึกษาในช่วงปี พ.ศ. 2552 -2555 จำแนกตามสมัยรัฐบาล

รัฐบาล	นโยบายการศึกษา
	แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559)
นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ (พ.ศ. 2551 –2554)	1.การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2562) 2.นโยบายเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพ
นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร (พ.ศ. 2554 – 2555)	1.นโยบายการศึกษาเรื่องเร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษา 2.นโยบายการศึกษาเรื่องเร่งพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณในครั้งนี้ เป็นการวิเคราะห์ความเข้าใจและการปฏิบัติงานตามการรับรู้ของครูตามนโยบายการศึกษา โดยประชากรคือ ครูเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณที่เกี่ยวกับความเข้าใจและการปฏิบัติงานตามการรับรู้ของครูตามนโยบายการศึกษา จำนวน 1 ฉบับ คือ แบบสอบถามสำหรับครูในสถานศึกษา เรื่อง การวิเคราะห์ความเข้าใจและการปฏิบัติงานตามการรับรู้ของครูตามนโยบายการศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

แบบสอบถามเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความเข้าใจและการปฏิบัติงานตามการรับรู้ของครูตามนโยบายการศึกษา แบ่งออกเป็น 4 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 ความเข้าใจในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู

ตอนที่ 3 การปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู

ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วยเครื่องมือ 1 ฉบับ คือ แบบสอบถามสำหรับครูในสถานศึกษา เรื่อง การวิเคราะห์ความเข้าใจและการปฏิบัติงานตามการรับรู้ของครูตามนโยบายการศึกษา โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างข้อคำถามสำหรับเป็นแนวทางในการศึกษาความเข้าใจและการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู

2. กำหนดรายละเอียดของเนื้อหาที่จะสร้างเป็นข้อคำถาม จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการศึกษาในช่วง พ.ศ. 2552 – 2555 โดยผู้วิจัยอิงตามสาระสำคัญของนโยบายการศึกษาในช่วง พ.ศ. 2552 – 2555 และได้ตัดทอนเอาส่วนเฉพาะนโยบายการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน

3. สร้างข้อคำถามตามโครงสร้างเนื้อหาที่กำหนดไว้ซึ่งแบบสอบถามนี้เป็นการศึกษาความเข้าใจและการปฏิบัติงานตามการรับรู้ของครูตามนโยบายการศึกษา เป็นแบบสอบถามสำหรับ ครู แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list)

ตอนที่ 2 ความเข้าใจในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู แบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ โดยแบ่งความเข้าใจในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครูที่ข้อความกำหนดไว้ให้ จากความเข้าใจที่เข้าใจมากที่สุดถึงไม่เข้าใจเลย

ตอนที่ 3 การปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู แบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ โดยแบ่งการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครูที่ข้อความกำหนดไว้ จากมากที่สุดถึงไม่ปฏิบัติงาน

ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนาความเข้าใจและการปฏิบัติงานตามการรับรู้ของครูตามนโยบายการศึกษา มีลักษณะเป็นปลายเปิด (open end)

4. สร้างแบบสอบถามตามที่ได้ศึกษาตามข้อ 1-3 แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อปรับปรุงแก้ไข

5. นำแบบสอบถามไปตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา 3 ด้าน คือ ด้านการวิจัย ด้านนโยบายการศึกษา และด้านบริหารการศึกษา ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญโดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือก คือ (1) เป็นผู้มีความรู้และมีประสบการณ์ในด้านการวิจัยการศึกษา และ (2) มีความรู้เกี่ยวกับนโยบายการศึกษาในช่วง พ.ศ. 2552 – 2555 เพื่อทำการตรวจสอบความเหมาะสมของข้อคำถาม ความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) การใช้สำนวนภาษาและการให้ความเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงแก้ไข โดยผู้เชี่ยวชาญที่ให้ความอนุเคราะห์มีทั้งหมด 5 คน

เกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือกข้อคำถามที่มีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา ในการวิจัยนี้ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ IOC มากกว่า 0.50 ซึ่งแสดงว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และเกณฑ์ในการให้คะแนน แล้วเลือกมาเป็นข้อคำถามในแบบสอบถาม โดยทั้ง 96 ข้อผ่านเกณฑ์

การตรวจสอบ แต่เมื่อให้แบบทดสอบไม่ซับซ้อนและมีจำนวนข้อมากเกินไปจึงตัดให้เหลือ 69 ข้อ ตามตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 โครงสร้างเนื้อหาของนโยบายการศึกษาในช่วง พ.ศ. 2552 – 2555 และจำนวนข้อคำถาม

นโยบายการศึกษา	จำนวนข้อ	
	ความเข้าใจ	การปฏิบัติงาน
1.แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559)	13	11
2.การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2562)	10	14
3.นโยบายเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพ	2	4
4.นโยบายการศึกษาเรื่องเร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3	5
5.นโยบายการศึกษาเรื่องเร่งพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา	4	3
รวม	32	37

6. ปรับปรุงข้อคำถามในแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

7. นำแบบประเมินไปทดลองใช้ (try out) ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เพื่อหาคุณภาพเครื่องมือด้านความเที่ยง (reliability) ของแบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้การปฏิบัติงานของครูตามนโยบายการศึกษา มีค่าความเที่ยง 0.9436

8. จัดพิมพ์แบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว นำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามหลังจากเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างมีค่า 0.963 โดยตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ เป็นรูปแบบคำถาม เลือกตอบ ส่วน ตอนที่ 2 และ 3 เป็นแบบมาตราประมาณค่า โดยให้ค่า 1-5 ซึ่งมีรายละเอียดของข้อคำถามตามตารางที่ 3.4

ตารางที่ 3.4 โครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถามการวิเคราะห์ความเข้าใจและการปฏิบัติงานตามการรับรู้ของครูตามนโยบายการศึกษา

ข้อที่	เนื้อหาของนโยบาย
ตอนที่ 2.ความเข้าใจในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู	
2.1นโยบายการศึกษาในแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559)	
(1)	ครูมีการจัดบริการการศึกษาในรูปแบบต่างๆได้แก่ ในระบบ นอกกระบบ ตามอัธยาศัย และด้วยวิธีการต่างๆ จากสถาบันการศึกษาและแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่อย่างหลากหลาย
(2)	ผู้เรียนต้องมีความสามารถในการพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข

ข้อที่	เนื้อหานโยบาย
(3)	ครูมีการบูรณาการด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ทั้งในเนื้อหาและกระบวนการ และกิจกรรมการเรียนรู้
(4)	ครูปลูกฝังค่านิยมและพฤติกรรมที่เหมาะสมตามระบบวิถีชีวิตที่ดีงาม
(5)	ครูปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความรู้ ความคิด และความใฝ่รู้ ทั้งในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีควบคู่ไปกับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
(6)	ครูพัฒนาให้ผู้เรียนมีทักษะและกระบวนการในการคิด การวิเคราะห์ และการแก้ปัญหาที่มีความใฝ่รู้ และสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
(7)	ครูพัฒนาให้ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต รู้จักผิดชอบชั่วดี มีระเบียบวินัย ประหยัด อดออม มีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อส่วนรวม
(8)	ครูพัฒนาให้ผู้เรียนมีโอกาส และทางเลือกที่จะเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดช่วงอายุแต่ละวัยจากสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลายมีคุณภาพ และยืดหยุ่นตามความต้องการ ความสนใจและความถนัดของผู้เรียน
(9)	ครูมีการวิจัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สังคมศาสตร์ ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และมนุษยศาสตร์ ทั้งที่เป็นการวิจัยพื้นฐานและการวิจัยที่มุ่งการประยุกต์ใช้ประโยชน์ในบริบทของสังคมไทยมากขึ้น
(10)	ครูมีการพัฒนาความรู้และการเรียนรู้ใหม่ๆ ที่สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทย
(11)	ครูมีการใช้ความรู้เป็นฐานการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของคนไทย
(12)	ครูมีการฟื้นฟู พัฒนาและสร้างสรรค์พฤติกรรมของคนและสิ่งแวดล้อมรอบตัวให้เกิดความดีงาม เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาจิตใจ
(13)	ครูใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพของการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกันทุกเขตพื้นที่การศึกษาที่มีความเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายอย่างมีระบบ
2.2นโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2562)	
(1)	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาหลักของการทดสอบระดับชาติต้องมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าร้อยละ 50
(2)	ผู้เรียนต้องมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์เพิ่มขึ้นเป็นไม่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยนานาชาติ (ผลทดสอบ PISA)
(3)	ผู้เรียนต้องมีผลสัมฤทธิ์ทางด้านภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นร้อยละ 3 ต่อปี
(4)	ผู้เรียนต้องใช้เวลาอ่านหนังสือนอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงานโดยเฉลี่ยอย่างน้อยวันละ 60 นาที
(5)	ครูจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 3 D
(6)	ครูมีโครงสร้างสาระการเรียนรู้และแผนกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 3 D
(7)	ครูมีการจัดโครงการ/ กิจกรรม ด้านประชาธิปไตย ด้านคุณธรรม ความเป็นไทย ด้านยาเสพติด
(8)	ครูมีการสร้างสรรค์นวัตกรรม โครงการกิจกรรม ด้านประชาธิปไตย ด้านคุณธรรม ความเป็นไทย และด้านยาเสพติดที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

ข้อที่	เนื้อหานโยบาย
(9)	ผู้เรียนต้องมีการทำกิจกรรมจิตอาสาโดยระดับประถมปีที่ 1-6 ผู้เรียนต้องร่วมกิจกรรมจิตอาสารวม 60 ชั่วโมง ส่วนระดับม.ต้น 45 ชั่วโมง ม.ปลาย 60 ชั่วโมง
(10)	ครูพัฒนากระบวนการเรียนการสอนและกิจกรรมในเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาความเป็นพลเมือง และความเป็นประชาธิปไตยให้กับผู้เรียน

2.3 นโยบายเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพ

(1)	ผู้เรียนต้องเข้าร่วมกิจกรรมวิชาการ กิจกรรมคุณคุณธรรม/ ลูกเสือ/ เนตรนารี / ยุวกาชาด และทัศนศึกษาปีละ 1 ครั้ง
(2)	ผู้เรียนต้องได้รับการบริการสารสนเทศ/ ICT ที่นอกเหนือจากการเรียนในห้องเรียน 40 ชั่วโมง /ปี/ คน

2.4 นโยบายการศึกษาเรื่องเร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษา

(1)	การจัดตำราแห่งชาติบรรจุความรู้ที่ก้าวหน้าและได้มาตรฐานที่เป็นสากลและภูมิปัญญาท้องถิ่น
(2)	การส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศและภาษาถิ่น
(3)	การปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาทุกระดับให้รองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกและทัดเทียมกับมาตรฐานสากล

2.5 นโยบายการศึกษาเรื่องเร่งพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา

(1)	จัดให้มีระบบการเรียนแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติเพื่อเป็นกลไกในการเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและเอื้อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต
(2)	พัฒนาเครือข่ายสารสนเทศเพื่อการศึกษา พัฒนาระบบ “ไซเบอร์โฮม” ที่สามารถส่งความรู้มายังผู้เรียนโดยระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง
(3)	ส่งเสริมให้นักเรียนทุกระดับชั้นได้ใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ตเพื่อการศึกษา
(4)	ปรับปรุงห้องเรียนนาร่องให้ได้มาตรฐานห้องเรียนอิเล็กทรอนิกส์

ตอนที่ 3. การปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของคุณ

3.1 นโยบายการศึกษาในแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559)

(1)	ครูจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการต่างๆ ในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่อย่างหลากหลาย
(2)	ครูจัดการเรียนการสอนหรือจัดกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพให้เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข
(3)	ครูบูรณาการเนื้อหาและกิจกรรม จัดการเรียนการสอนด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม
(4)	ครูบูรณาการการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน
(5)	ครูจัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะและกระบวนการในการคิด การวิเคราะห์ และการแก้ปัญหา
(6)	ครูจัดการเรียนการสอนในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต รู้จักผิดชอบชั่วดี มีระเบียบวินัย
(7)	ครูจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่หลากหลาย และยืดหยุ่นให้สอดคล้องกับความต้องการและความถนัดของผู้เรียน
(8)	ครูทำวิจัยเพื่อพัฒนาหรือแก้ปัญหาการเรียนการสอนในชั้นเรียน
(9)	ครูพัฒนาความรู้และการเรียนรู้ใหม่ ๆ ของตนให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทย
(10)	ครูจัดสภาพสิ่งแวดล้อมรอบตัวของผู้เรียนให้เกิดความสวยงาม ความรื่นรมย์ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาจิตใจ

ข้อที่	เนื้อหานโยบาย
(11)	ครูนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน
3.2 นโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2562)	
(1)	ครูติดตาม พัฒนา หรือจัดการสอนเสริมเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาหลักของการทดสอบระดับชาติเพื่อให้มีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าร้อยละ 50
(2)	ครูติดตาม พัฒนา หรือการจัดการเรียนการสอนเสริมในรายวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์เพื่อไม่ให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาต่ำกว่าค่าเฉลี่ยนานาชาติ (ผลการทดสอบPISA)
(3)	ครูจัดการเรียนการสอนหรือกิจกรรมโดยให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง
(4)	ครูจัดแหล่งเรียนรู้ให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียน
(5)	ครูจัดกิจกรรมหรือจัดการเรียนการสอนส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้แหล่งเรียนรู้
(6)	ครูสนับสนุนให้ผู้เรียนใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา
(7)	ครูสนับสนุนให้ผู้เรียนใช้อินเทอร์เน็ตในการเรียนรู้เพิ่มขึ้น
(8)	ครูจัดการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนใช้อินเทอร์เน็ตสืบค้นข้อมูลเนื้อหาที่เรียน
(9)	ครูดำเนินการจัดสภาพแวดล้อม ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 3 D
(10)	ครูจัดทำโครงสร้างสาระการเรียนรู้และแผนกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 3 D
(11)	ครูจัดโครงการ/ กิจกรรม ส่งเสริมประชาธิปไตย คุณธรรม ความเป็นไทย และด้านยาเสพติด
(12)	ครูสร้างนวัตกรรม จัดโครงการกิจกรรม ด้านประชาธิปไตย ด้านคุณธรรม ความเป็นไทย และด้านยาเสพติดที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา
(13)	ครูจัดกิจกรรมจิตอาสาโดยระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 ผู้เรียนต้องร่วมกิจกรรมจิตอาสา รวม 60 ชั่วโมง ส่วนระดับมั.ต้น 45 ชั่วโมง ม.ปลาย 60 ชั่วโมง
(14)	ครูพัฒนากระบวนการเรียนการสอนและกิจกรรมในเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาความเป็นพลเมือง และความเป็นประชาธิปไตยให้กับผู้เรียน โดยเน้นวิธีการกระบวนการกลุ่ม การรับฟังผู้อื่น การเคารพผู้อื่น เสมอกับตนเอง
3.3 นโยบายเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพ	
(1)	ครูจัดกิจกรรมวิชาการหรือชุมนุมให้ผู้เรียน ได้เข้าร่วม ปี ละ 1 ครั้ง
(2)	ครูจัดกิจกรรมคุณธรรม/ ลูกเสือ/ เนตรนารี/ ยุวกาชาดให้ผู้เรียน ได้เข้าร่วม ปี ละ 1 ครั้ง
(3)	ครูจัดทัศนศึกษาให้ผู้เรียน ปี ละ 1 ครั้ง
(4)	ครูจัดการบริการสารสนเทศ/ ICT เพิ่มเติมจากการเรียนคอมพิวเตอร์พื้นฐานตามหลักสูตรปกติ ให้ผู้เรียน 40 ชั่วโมง /ปี/ คน
3.4 นโยบายการศึกษาเรื่องเร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษา	
(1)	ครูเร่งพัฒนาระดับความรู้ให้ได้มาตรฐาน
(2)	ครูจัดทำตำราหรือเอกสารประกอบการเรียนการสอนที่บรรจุความรู้ที่ทันสมัยและได้มาตรฐานที่เป็นสากลและสอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น

ข้อที่	เนื้อหานโยบาย
(3)	ครูบูรณาการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศและภาษาท้องถิ่น
(4)	ครูปรับหลักสูตรการศึกษาให้รองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกและทัดเทียมกับมาตรฐานสากล
(5)	ครูส่งเสริมการใช้แบบเรียนทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ
3.5 นโยบายการศึกษาเรื่องเร่งพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา	
(1)	ครูจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ในสถานศึกษา
(2)	ครูเตรียมความพร้อมเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ตเพื่อการศึกษา
(3)	ครูปรับปรุงหรือเตรียมความพร้อมให้ห้องเรียนได้มาตรฐานห้องเรียนอิเล็กทรอนิกส์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือในการทำวิจัยไปยังผู้บริหารสถานศึกษา

2. ผู้วิจัยขอความร่วมมือในการวิจัย แนบหนังสือขอความร่วมมือและเอกสารชี้แจงรายละเอียดที่กำหนดในเอกสารชี้แจงพร้อมทั้งแนบซองสำหรับให้สถานศึกษารวบรวมเอกสารเพื่อความสะดวกในการส่งคืน โดยขอความร่วมมือจากครู เพื่อตอบแบบสอบถามในการวิจัย

3. ผู้วิจัยดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ โดยจัดส่งเป็นรายสถานศึกษา สถานศึกษาละ 1 ชุด ประกอบด้วย หนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้วิจัยถึงผู้ตอบแบบสอบถาม แบบสอบถามสำหรับครู จำนวน 30 ฉบับ พร้อมกับแนบซองเปล่าพร้อมติดแสตมป์จำหน่ายของถึงผู้วิจัย

4. การเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ใช้เวลาตั้งแต่วันที่ 23 กุมภาพันธ์ – 30 มีนาคม 2555 โดยการติดตามทางโทรศัพท์ หากสถานศึกษาใดไม่สะดวกในการส่งซองแบบสอบถาม ผู้วิจัยต้องลงพื้นที่รับซองเอง

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างมาตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และตรวจสอบความถูกต้องในการลงรหัสข้อมูลแล้ว จึงนำมาวิเคราะห์ตามระเบียบวิธีทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS for Windows ซึ่งมีจำนวน 3 รายการ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับบทวิเคราะห์การรับรู้และการปฏิบัติงานของครูตามนโยบายการศึกษา โดยใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ ความโด่ง
2. การวิเคราะห์เปรียบเทียบการรับรู้ของครูตามนโยบายการศึกษา จำแนกตามภูมิภาคของครู อายุการทำงาน และ ระดับชั้นที่สอน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two – Way ANOVA) ขนาดสถานศึกษา ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One– Way ANOVA) และ วุฒิการศึกษา ใช้การวิเคราะห์ t-test
3. คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับอุปสรรค ปัญหา และข้อเสนอแนะ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ส่วนที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกในความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู แนวทางในการพัฒนาความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู รวมถึง ปัญหา อุปสรรค ในความเข้าใจและการปฏิบัติงานตามการรับรู้ของครูตามนโยบายการศึกษา ดังนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์ครู โดยมีข้อสัมภาษณ์ และเนื้อหาเจาะลึกในประเด็นการดำเนินงานตามนโยบายการศึกษาไปปฏิบัติในสถานศึกษา ได้แก่ การปฏิบัติงานการสอน การนำนักเรียนไปทำจิตอาสา การใช้เทคโนโลยีมาประกอบการเรียนการสอน ฯลฯ (จากรายละเอียดที่แนบอยู่แบบสัมภาษณ์ที่แนบมาในภาคผนวก ค หน้าที่ 148) ปัญหาตามที่เข้าใจในคำสั่งการปฏิบัติงานของสถานศึกษา การถูกตำหนิการทำงานของผู้บริหาร ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่เปิดโอกาสให้ครูแสดงความคิดเห็น

กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์

ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพนี้ ผู้วิจัยได้แยกการเลือกกลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์เป็น 2 กรณี คือ (1) กลุ่มตัวอย่างที่มีความเข้าใจนโยบายการศึกษาที่คลาดเคลื่อนตามการรับรู้ของครู โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างจากการตอบแบบสอบถาม ที่มีระดับความเข้าใจมาก 5 คน และ ระดับความเข้าใจน้อย 5 คน (2) กลุ่มตัวอย่างที่มีปัญหา อุปสรรค ในความเข้าใจและการปฏิบัติงานตามการรับรู้นโยบายการศึกษาของครู ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกครูที่อยู่ในโรงเรียนกรุงเทพมหานคร ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ ขนาดละ 2 คน จำนวน 8 คน และครูที่อยู่ในโรงเรียนเขตปริมณฑล โดยผู้วิจัยเลือกจังหวัดนครปฐม เนื่องจากสภาพบริบทของจังหวัดนครปฐม มีความหลากหลายทาง

วัฒนธรรม และ การเดินทางสะดวก ผู้วิจัยเลือกครูที่อยู่ในโรงเรียนจังหวัดนครปฐม ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ ขนาดละ 2 คน จำนวน 8 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์เป็นแบบสัมภาษณ์ จำนวน 1 ฉบับ มีจำนวน 9 ข้อ ซึ่งแนวทางในการสร้างคำถามได้มาจากการศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และผลจากการสำรวจแบบสอบถาม นำมากำหนดเป็นกรอบในการสัมภาษณ์ ซึ่งมีประเด็นสำคัญ คือ ปัญหาและอุปสรรค พร้อมแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นและข้อเสนอแนะ ในความเข้าใจและการปฏิบัติงานตามการรับรู้นโยบายการศึกษา ของครู แบบสัมภาษณ์ครั้งนี้ได้ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน และทำการแก้ไขให้สมบูรณ์ถูกต้อง เหมาะสมจึงทำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างเพื่อการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพที่ชัดเจน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือในการทำวิจัยไปยังผู้บริหารสถานศึกษา
2. ผู้วิจัยขอความร่วมมือในการวิจัย แบบหนังสือขอความร่วมมือและแบบสัมภาษณ์ โดยขอความร่วมมือจากสถานศึกษาเพื่อขอสัมภาษณ์ครู
3. ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์แบบกึ่งทางการ (semi – formal interview) ในลักษณะการพูดคุยกับกรณีตัวอย่างเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวและทำการสัมภาษณ์ โดยประเด็นการสัมภาษณ์สำหรับกลุ่มตัวอย่างครู เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค พร้อมแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นและข้อเสนอแนะ ในความเข้าใจและการปฏิบัติงานตามการรับรู้ของครูตามนโยบายการศึกษา
4. การเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ใช้เวลาตั้งแต่ 5 – 16 มีนาคม พ.ศ. 2555
5. ผู้วิจัยติดต่อดำเนินการกลุ่มตัวอย่างด้วยการติดต่อผ่านทางโทรศัพท์เพื่อขอทำการสัมภาษณ์ และนัดหมายวัน เวลา ที่จะทำการสัมภาษณ์ (อาจไปเก็บข้อมูลพร้อมกับการเก็บแบบสอบถาม)
6. ผู้วิจัยขออนุญาตบันทึกเทปการสัมภาษณ์โดยไม่มีภาระระบุชื่อผู้ถูกสัมภาษณ์
7. การสัมภาษณ์เป็นการสัมภาษณ์กึ่งทางการที่ใช้มากในการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการสัมภาษณ์เปิดกว้างโดยไม่จำกัดคำตอบ การสัมภาษณ์แบบมีจุดสนใจเฉพาะเรื่อง การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และการสัมภาษณ์ผู้ที่ให้ข้อมูลสำคัญ โดยผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นใน

การสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นไปตามลักษณะการพูดคุยและสร้างความคุ้นเคย ระหว่างผู้สัมภาษณ์และผู้ถูกสัมภาษณ์ หลังจากสิ้นสุดการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้ขอเบอร์โทรศัพท์ผู้ถูกสัมภาษณ์ เพื่อใช้ในการติดต่อกลับในกรณีพบปัญหาในการเก็บข้อมูล

8. ถอดเทปสัมภาษณ์และสังเคราะห์เนื้อหาด้วยการสรุปประเด็นการสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยกำหนด

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ คือครูที่ได้รับนโยบายการศึกษาไปใช้ ผู้วิจัยทำการถอดเทปบันทึกการสัมภาษณ์และทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) พร้อมกับการวิเคราะห์เอกสาร (documentary analysis) แล้วทำการสรุปตามประเด็นสำคัญ แล้วนำเสนอเป็นการบรรยายแบบความเรียง

การวิเคราะห์เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย

ผู้วิจัยนำข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ในความเข้าใจและการปฏิบัติงานตามการรับรู้ของครูตามนโยบายการศึกษา มาทำการวิเคราะห์เพื่อหาคำตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ (1) เพื่อวิเคราะห์ระดับความเข้าใจในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของคุณ (2) เพื่อวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของคุณ (3) เพื่อวิเคราะห์ความเข้าใจในนโยบายการศึกษาที่คลาดเคลื่อนตามการรับรู้สาเหตุของความเข้าใจในนโยบายการศึกษาที่คลาดเคลื่อนตามการรับรู้และปัญหา อุปสรรคในการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของคุณ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ สำหรับข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามสำหรับครูในสถานศึกษา เรื่อง การวิเคราะห์ความเข้าใจและการปฏิบัติงานตามการรับรู้ของคุณตามนโยบายการศึกษา โดยสอบถามความเข้าใจและการปฏิบัติงานของคุณจากสถานศึกษาต่างๆ สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้ สัมภาษณ์กึ่งทางการ (semi-formal interview) ดังนั้นในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้แยกเป็น 3 ตอน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับความเข้าใจในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของคุณ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของคุณ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความเข้าใจในนโยบายการศึกษาที่ความคลาดเคลื่อนตามการรับรู้ สาเหตุของความเข้าใจในนโยบายการศึกษาที่คลาดเคลื่อนตามการรับรู้ และปัญหา อุปสรรคในการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของคุณ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับความเข้าใจในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของคุณ

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ระดับความเข้าใจในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของคุณ ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น และ 1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของระดับความเข้าใจในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของคุณ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ซึ่งผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากสถานศึกษาโดยให้ผู้ให้ข้อมูลคือ ครู ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอ คือ 1.1.1 ลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และ 1.1.2 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของระดับความเข้าใจในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู มีรายละเอียดดังนี้

1.1.1 ลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 556 คน ในตารางที่ 4.1 พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 75.72) มีอายุการทำงานน้อยกว่า 10 ปี (ร้อยละ 33.81) อยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ (ร้อยละ 28.41) สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษา (ร้อยละ 68.17) ส่วนสถานที่ตั้งของสถานศึกษา พบว่าทุกจังหวัดมีจำนวนกลุ่มตัวอย่างใกล้เคียงกันซึ่งอยู่ระหว่างร้อยละ 16-17

เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลในแต่ละวุฒิการศึกษาส่วนใหญ่เป็นหญิง และสอนในระดับมัธยมศึกษา

ครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่มีอายุการทำงานน้อยกว่า 10 ปี สอนอยู่ในสถานศึกษาขนาดกลาง

ครูที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่มีอายุการทำงานมากกว่า 30 ปี สอน อยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ

ตารางที่ 4.1 จำนวน ร้อยละของผู้ให้ข้อมูลตามสถานศึกษา จำแนกตาม อายุการทำงาน ขนาดของสถานศึกษา ระดับชั้นที่สอน สถานที่ตั้งสถานศึกษา และวุฒิการศึกษา

ภูมิภาค	เพศ	วุฒิการศึกษา				รวม (คน)	ร้อยละ
		ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี			
		N	%	N	%		
เพศ	ชาย	104	24.17	31	28.95	135	24.28
	หญิง	345	76.83	76	71.05	421	75.72
	รวม	449	100.00	107	100.00	556	100.00
อายุการทำงาน	< 10 ปี	169	37.64	19	17.72	188	33.81
	10-20 ปี	51	11.35	25	23.39	76	13.67
	21-30 ปี	88	19.60	28	26.14	116	20.86
	> 30 ปี	141	31.40	35	32.74	176	31.66
	รวม	449	100.00	107	100.00	556	100.00

ภูมิภาค	ภูมิภาค	วุฒิการศึกษา				รวม (คน)	ร้อยละ
		ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี			
		N	%	N	%		
ขนาดสถานศึกษา	เล็ก	85	18.95	13	12.11	98	17.63
	กลาง	127	28.28	18	16.84	145	26.08
	ใหญ่	123	27.39	32	29.94	155	27.88
	ใหญ่พิเศษ	114	25.38	44	41.11	158	28.41
	รวม	449	100.00	107	100.00	556	100.00
ระดับชั้นที่สอน	ประถมศึกษา	151	33.63	26	24.27	177	31.83
	มัธยมศึกษา	298	66.37	81	75.73	379	68.17
	รวม	449	100.00	107	100.00	556	100.00
สถานที่ตั้งสถานศึกษา	กรุงเทพฯ	68	15.14	22	20.58	90	16.99
	นครปฐม	87	19.38	9	8.37	96	17.26
	ปทุมธานี	79	17.60	13	12.16	92	16.55
	นนทบุรี	67	14.92	28	26.20	95	17.09
	สมุทรปราการ	67	14.92	22	20.58	89	16.01
	สมุทรสาคร	81	18.04	13	12.11	94	16.90
	รวม	449	100.00	107	100.00	556	100.00

1.1.2 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของระดับความเข้าใจและการปฏิบัติงานตามการรับรู้ของครูตามนโยบายการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของระดับความเข้าใจและการปฏิบัติงานตามการรับรู้ของครูตามนโยบายการศึกษา ขอนำเสนอค่าสถิติพื้นฐานของแต่ละนโยบายการศึกษา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าต่ำสุด (Minimum) ความเบ้ (skewness) ความโด่ง (kurtosis) พบว่า ในด้านความเข้าใจในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู กลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจนโยบายมากที่สุดคือ เรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 ส่วนนโยบายการศึกษาที่มีระดับความเข้าใจน้อยที่สุดคือ นโยบายการศึกษาเรื่องเร่งพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78

ด้านการปฏิบัติงานตามนโยบายการศึกษาของครู นโยบายการศึกษาที่กลุ่มตัวอย่างปฏิบัติมากที่สุด คือ การปฏิบัติงานเกี่ยวกับนโยบายเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 ส่วนนโยบายการศึกษาที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ การปฏิบัติงานเกี่ยวกับนโยบาย

การศึกษาเรื่องเร่งพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 ดังรายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ค่าสถิติพื้นฐานของระดับความเข้าใจและการปฏิบัติงานตามการรับรู้ของครูตามนโยบายการศึกษา

การรับรู้และการปฏิบัติงานตามนโยบายการศึกษา	Min	Max	Mean	S.D	skewness	kurtosis
การรับรู้ตามนโยบายการศึกษา						
1.นโยบายการศึกษาในแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559)	2.69	5.00	4.16	0.48	-0.14	0.30
2.นโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง	1.00	5.00	4.08	0.63	-0.35	0.39
3.นโยบายเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพ	2.50	5.00	4.35	0.62	-0.61	-0.55
4.นโยบายการศึกษาเรื่องเร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษา	1.33	5.00	3.95	0.69	-0.48	0.39
5.นโยบายการศึกษาเรื่องเร่งพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา	1.00	5.00	3.78	0.84	-0.74	0.64
การปฏิบัติงานตามนโยบายการศึกษา						
1.นโยบายการศึกษาในแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559)	2.55	5.00	4.16	0.51	-0.22	-0.31
2.นโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง	1.00	5.00	4.14	0.65	-0.34	-0.32
3.นโยบายเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพ	2.00	5.00	4.40	0.59	-0.77	-0.03
4.นโยบายการศึกษาเรื่องเร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษา	1.25	5.00	3.98	0.67	-0.54	0.68
5.นโยบายการศึกษาเรื่องเร่งพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา	1.00	5.00	3.65	0.79	-0.68	0.64

ผู้วิจัยได้นำข้อคำถามมาจัดหมวดหมู่ใหม่โดยแบ่งประเภทเป็นนโยบายด้านการดำเนินการและนโยบายด้านผลสัมฤทธิ์ โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐานของแต่ละนโยบายการศึกษา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ สัมประสิทธิ์ความผันแปร (C.V.) พบว่า ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจและการปฏิบัติตามนโยบายด้านผลสัมฤทธิ์มากกว่านโยบายด้านการดำเนินการ และ มีการปฏิบัติมากกว่าความเข้าใจ ทั้งนโยบายด้านการดำเนินการและนโยบายด้านผลสัมฤทธิ์ โดยนโยบายด้านการดำเนินการ ในหัวข้อ "การจัดโครงการ/ กิจกรรมด้านประชาธิปไตย ด้านคุณธรรมความเป็นไทย และด้านยาเสพติด" มีความเข้าใจและการปฏิบัติมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.33 และ 4.26 ตามลำดับ และ หัวข้อ "เร่งพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาให้ทัดเทียมกับนานาชาติ" มีระดับความเข้าใจและการปฏิบัติการน้อยสุด โดยมีค่าเฉลี่ย 3.78 และ 3.66 ตามลำดับ

ส่วนนโยบายด้านผลสัมฤทธิ์ ในหัวข้อ ผู้เรียนต้องเข้าร่วมกิจกรรมวิชาการ กิจกรรมคุณธรรม / ลูกเสือ / เนตรนารี / ยุวกาชาด และทัศนศึกษา ปีละ 1 ครั้ง มีความเข้าใจและการปฏิบัติ มากสุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.47 และ 4.67 ตามลำดับและ หัวข้อ "ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์เพิ่มขึ้นเป็นไม่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยนานาชาติ (ผลทดสอบ PISA)" มีระดับความเข้าใจและการปฏิบัติ น้อยสุด โดยมีค่าเฉลี่ย 3.78 และ 3.93 ตามลำดับดังรายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ค่าสถิติพื้นฐานของระดับความเข้าใจและการปฏิบัติงานตามการรับรู้ของครูตามนโยบายการศึกษาจำแนกเป็นนโยบายด้านการดำเนินการและนโยบายผลสัมฤทธิ์

นโยบาย	ความเข้าใจ				การปฏิบัติงาน			
	ค่าเฉลี่ย	ระดับ	S.D.	C.V.	ค่าเฉลี่ย	ระดับ	S.D.	C.V.
นโยบายด้านการดำเนินการ								
1. พัฒนาทุกคนตั้งแต่แรกเกิดจนตลอดชีวิตให้มีโอกาสเข้าถึงการเรียนรู้	4.00	มาก	0.78	19.50	4.22	มาก	0.69	16.35
2. ปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ	4.27	มาก	0.72	16.86	4.24	มาก	0.66	15.57
3. การปลูกฝังและเสริมสร้างศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในระบอบวิถีชีวิตที่ดีงาม	4.30	มาก	0.66	15.27	4.21	มาก	0.71	16.86
4. การพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพึ่งพาตนเอง และเพิ่มสมรรถนะใน การแข่งขันในระดับนานาชาติ	4.22	มาก	0.70	16.59	4.05	มาก	0.71	17.53
5. พัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้ เพื่อสร้างความรู้ ความคิด ความประพฤติ และคุณธรรมของคน	4.03	มาก	0.70	16.37	4.26	มาก	0.71	16.67
6. การส่งเสริมการวิจัยและการพัฒนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้และการเรียนรู้ของสังคมไทย	3.85	มาก	0.82	21.30	3.97	มาก	0.83	20.91
7. การสร้างสรรค์ ประยุกต์ใช้ และเผยแพร่ความรู้และการเรียนรู้ เพื่อสร้าง สังคมแห่งคุณธรรม ภูมิปัญญา และการเรียนรู้	4.15	มาก	0.73	17.47	4.12	มาก	0.74	17.96
8. การส่งเสริมและสร้างสรรค์ทุนทางสังคมและวัฒนธรรม ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมบนฐานของ ศาสนา ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ไทย	4.13	มาก	0.73	17.68	4.11	มาก	0.76	18.49
9. การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและการพัฒนาประเทศ	3.97	มาก	0.81	20.40	4.07	มาก	0.75	18.43
10. มีโครงสร้างสาระการเรียนรู้และแผนกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย เพื่อพัฒนา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ 3 D	4.04	มาก	0.73	18.07	4.02	มาก	0.72	17.91

นโยบาย	ความเข้าใจ				การปฏิบัติงาน			
	ค่าเฉลี่ย	ระดับ	S.D.	C.V.	ค่าเฉลี่ย	ระดับ	S.D.	C.V.
11.มีการจัดโครงการ/ กิจกรรมด้านประชาธิปไตย ด้านคุณธรรม ความเป็นไทย และด้านยาเสพติด	4.33	มาก	0.66	15.24	4.26	มาก	0.75	15.96
12.มีการสรรสร้างนวัตกรรม โครงการกิจกรรม ด้านประชาธิปไตย ด้านคุณธรรม ความเป็นไทย และด้านยาเสพติดที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา	4.15	มาก	0.71	17.11	4.15	มาก	0.75	18.07
13.พัฒนากระบวนการเรียนการสอนและกิจกรรมในเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาความเป็นพลเมือง และความเป็นประชาธิปไตยให้กับผู้เรียน	4.20	มาก	0.74	17.62	4.21	มาก	0.70	16.63
14.เร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยปฏิรูประบบความรู้ของสังคมไทย	3.95	มาก	0.81	20.43	3.98	มาก	0.81	20.36
15.เร่งพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาให้ทัดเทียมกับนานาชาติ	3.78	มาก	0.96	25.47	3.66	มาก	0.93	25.51
รวม	4.09	มาก	0.75	18.35	4.10	มาก	0.75	18.22
นโยบายด้านผลสัมฤทธิ์								
1.ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาหลักจากการทดสอบระดับชาติต้องมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าร้อยละ 50	3.89	มาก	0.80	20.57	4.10	มาก	0.71	17.32
2.ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์เพิ่มขึ้นเป็นไม่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยนานาชาติ (ผลทดสอบ PISA)	3.78	มาก	0.81	21.43	3.93	มาก	0.82	20.87
3.ผู้เรียนต้องเข้าร่วมกิจกรรมวิชาการ กิจกรรมคุณคุณธรรม /ลูกเสือ /เนตรนารี / ยุวกาชาด และทัศนศึกษา ปีละ 1 ครั้ง	4.47	มาก	0.68	15.21	4.67	มาก	0.69	15.45
4.ผู้เรียนได้รับการบริการสารสนเทศ/ ICT ที่นอกเหนือจากการเรียนในห้องเรียน 40 ชั่วโมง /ปี/ คน	4.22	มาก	0.75	17.77	4.20	มาก	0.79	18.81
5.ผู้เรียนต้องมีการทำกิจกรรมจิตอาสาโดยระดับประถมปีที่ 1-6 ผู้เรียนต้องร่วมกิจกรรมจิตอาสารวม 60 ชม. ส่วนระดับม.ต้น 45 ชม.ม.ปลาย 60 ชม.	4.17	มาก	0.73	17.51	4.13	มาก	0.74	17.92
รวม	4.11	มาก	0.75	18.50	4.21	มาก	0.75	18.07

1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของความเข้าใจในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของคุณ

จากการตอบแบบสอบถามสำหรับครูในสถานศึกษา เรื่อง การวิเคราะห์ความเข้าใจและการปฏิบัติงานตามการรับรู้ของคุณตามนโยบายการศึกษา ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของความเข้าใจในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของคุณ และ ผลการเปรียบเทียบความเข้าใจในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของคุณ

1.2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความเข้าใจในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของคุณ

การวิเคราะห์ข้อมูลความเข้าใจในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของคุณ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ระดับความเข้าใจนโยบายการศึกษา ดังนี้

ระดับ 4.50 – 5.00 หมายถึง ความเข้าใจนโยบายการศึกษาระดับมากที่สุด

ระดับ 3.50 – 4.49 หมายถึง ความเข้าใจนโยบายการศึกษาระดับมาก

ระดับ 2.50 – 3.49 หมายถึง ความเข้าใจนโยบายการศึกษาระดับปานกลาง

ระดับ 1.50 – 2.49 หมายถึง ความเข้าใจนโยบายการศึกษาระดับน้อย

ระดับ 1.00 – 1.49 หมายถึง ความเข้าใจนโยบายการศึกษาระดับน้อยที่สุด

จากการวิเคราะห์ข้อมูลความเข้าใจตามการรับรู้ในนโยบายการศึกษาของคุณพบว่า ความเข้าใจนโยบายการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 สำหรับในรายประเด็นตามนโยบายการศึกษา ความเข้าใจในนโยบายในแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559) อยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 ส่วนนโยบายการศึกษาในช่วงพ.ศ.2552-2554 ในสมัยรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นโยบายการศึกษาที่มีความเข้าใจมากที่สุดคือนโยบายเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพ อยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 และนโยบายการศึกษาที่มีความเข้าใจน้อยที่สุดคือนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง อยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08

ส่วนนโยบายการศึกษาในช่วงพ.ศ.2554 - 2555 ในสมัยรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นโยบายการศึกษาเรื่องเร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีความเข้าใจมากกว่า นโยบายการศึกษาเรื่องเร่งพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา โดยนโยบายการศึกษาเรื่องเร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 และ นโยบายการศึกษาเรื่องเร่งพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความเข้าใจในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครูโดยพิจารณาเป็นรายข้อคำถาม

นโยบาย	ค่าเฉลี่ย	ระดับความเข้าใจ
แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559)	4.16	มาก
1.ครูมีการจัดบริการการศึกษาในรูปแบบต่างๆได้แก่ ในระบบ นอกกระบบ ตาม ัธยาศัยและด้วยวิธีการต่างๆ จากสถาบันการศึกษาและแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ อย่างหลากหลาย	4.00	มาก
2.ผู้เรียนต้องสามารถที่พัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข	4.27	มาก
3.ครูมีการบูรณาการด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ทั้งในเนื้อหา และกระบวนการ และกิจกรรมการเรียนรู้	4.20	มาก
4.ครูปลูกฝังค่านิยมและพฤติกรรมที่เหมาะสมตามระบบวิถีชีวิตที่พึงาม	4.39	มาก
5.ครูปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความรู้ ความคิด และความใฝ่รู้ ทั้งในด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีควบคู่ไปกับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	4.22	มาก
6.ครูพัฒนาให้ผู้เรียนมีทักษะและกระบวนการในการคิด การวิเคราะห์ และ การแก้ปัญหาใมีความใฝ่รู้ และสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม	4.20	มาก
7.ครูพัฒนาให้ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต รู้จักผิดชอบชั่วดี มีระเบียบวินัย ประหยัด อุดม มีจิตสำนึก ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม	4.42	มาก
8.ครูพัฒนาให้ผู้เรียนมีโอกาส และทางเลือกที่จะเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดช่วง อายุแต่ละวัยจากสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตด้วยรูปแบบและ วิธีการที่หลากหลายมีคุณภาพ และยืดหยุ่นตามความต้องการ ความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน	4.16	มาก
9.ครูมีการวิจัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สังคมศาสตร์ ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และมนุษยศาสตร์ ทั้งที่เป็นการวิจัยพื้นฐานและการวิจัยที่มุ่ง การประยุกต์ใช้ประโยชน์ในบริบทของสังคมไทยมากขึ้น	3.85	มาก
10.ครูมีการพัฒนาความรู้และการเรียนรู้ใหม่ๆ ที่สอดคล้องกับบริบทของ สังคมไทย	4.13	มาก
11.ครูมีการใช้ความรู้เป็นฐานการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของคนไทย	4.17	มาก
12.ครูมีการฟื้นฟู พัฒนาและสร้างสรรค์พฤติกรรมของคนและสิ่งแวดล้อม รอบตัวให้เกิดความดีงาม เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาจิตใจ	4.13	มาก
13.ครูมีการใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพของการศึกษา ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทุกเขตพื้นที่การศึกษา	3.97	มาก

นโยบาย	ค่าเฉลี่ย	ระดับความเข้าใจ
นโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2562)	4.08	มาก
1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาหลักของการทดสอบระดับชาติต้องมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าร้อยละ 50	3.89	มาก
2. ผู้เรียนต้องมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์เพิ่มขึ้นเป็นไม่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยนานาชาติ (ผลทดสอบ PISA)	3.78	มาก
3. ผู้เรียนต้องมีผลสัมฤทธิ์ทางด้านภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นร้อยละ 3 ต่อปี	3.71	มาก
4. ผู้เรียนต้องใช้เวลาอ่านหนังสือนอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงานโดยเฉลี่ยอย่างน้อยวันละ 60 นาที	3.80	มาก
5. ครูจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 3 D	4.13	มาก
6. ครูมีโครงสร้างสาระการเรียนรู้และแผนกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 3 D	4.04	มาก
7. ครูมีการจัดโครงการ/ กิจกรรม ด้านประชาธิปไตย ด้านคุณธรรม ความเป็นไทย ด้านยาเสพติด	4.33	มาก
8. ครูมีการสรรสร้างนวัตกรรม โครงการกิจกรรม ด้านประชาธิปไตย ด้านคุณธรรมความเป็นไทย และด้านยาเสพติดที่เหมาะสมกับบริบทสถานศึกษา	4.15	มาก
9. ผู้เรียนต้องมีการทำกิจกรรมจิตอาสาโดยระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 ผู้เรียนต้องร่วมกิจกรรมจิตอาสา รวม 60 ชม. ส่วนระดับมัธยมต้น 45 ชม. ม.ปลาย 60 ชม.	4.17	มาก
10. ครูพัฒนากระบวนการเรียนการสอนและกิจกรรมในเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาความเป็นพลเมือง และความเป็นประชาธิปไตยให้กับผู้เรียน	4.20	มาก
นโยบายเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพ (พ.ศ.2552-2554)	4.35	มาก
1. ผู้เรียนต้องเข้าร่วมกิจกรรมวิชาการ กิจกรรมคุณคุณธรรม / ลูกเสือ / เนตรนารี / ยุวกาชาด และทัศนศึกษา ปีละ 1 ครั้ง	4.47	มาก
2. ผู้เรียนต้องได้รับการบริการสารสนเทศ/ ICT ที่นอกเหนือจากการเรียนในห้องเรียน 40 ชั่วโมง /ปี/ คน	4.22	มาก
นโยบายการศึกษาเรื่องเร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษา (พ.ศ.2554-2555)	3.95	มาก
1. การจัดทำராแห่งชาติบรรจุความรู้ที่ก้าวหน้าและได้มาตรฐานที่เป็นสากลและภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.86	มาก
2. การส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศและภาษาถิ่น	3.95	มาก
3. การปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาทุกระดับให้รองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกและทัดเทียมกับมาตรฐานสากลบนความเป็นท้องถิ่นและความเป็นไทย	4.05	มาก

นโยบาย	ค่าเฉลี่ย	ระดับความเข้าใจ
นโยบายการศึกษาเรื่องเร่งพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา (พ.ศ.2554-2555)	3.78	มาก
1.จัดให้มีระบบการเรียนแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติเพื่อเป็นกลไกในการเปลี่ยนกระบวนการทัศนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและเอื้อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต	3.87	มาก
2.พัฒนาเครือข่ายสารสนเทศเพื่อการศึกษา พัฒนาระบบ “ไซเบอร์โฮม” ที่สามารถส่งความรู้มายังผู้เรียนโดยระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง	3.66	มาก
3.ส่งเสริมให้นักเรียนทุกระดับชั้นได้ใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ตเพื่อการศึกษา	3.76	มาก
4.ปรับปรุงห้องเรียนนำร่องให้ได้มาตรฐานห้องเรียนอิเล็กทรอนิกส์	3.81	มาก
รวม	4.07	มาก

เมื่อผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลความเข้าใจในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครูแล้ว ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลนี้ไปทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเพื่ออธิบายข้อมูลการวิเคราะห์เพิ่มเติม ดังนี้

เหตุที่นโยบายเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพมีความเข้าใจมากที่สุด เพราะ เป็นนโยบายการศึกษาที่ทางสถานศึกษามีการชี้แจงอย่างชัดเจน เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง และเป็นกิจกรรมที่สถานศึกษามีการปฏิบัติอยู่แล้ว

“นโยบายนี้เป็นนโยบายที่ทุกคนต้องทำความเข้าใจเพราะว่าครูประจำชั้นเองต้องทำด้วย คือทางโรงเรียนก็จะแจ้งมาว่าเราต้องทำไปอย่างไรบ้างจะมีการทัศนศึกษาเขาก็จัดไปเลยว่าปีนี้ไปที่ไหนบ้าง”

ครู ก 1

“ที่จริงแล้วโรงเรียนต่างๆ ก็มีการทำเรื่องอย่างนี้อยู่แล้ว เช่น ลูกเสือ เนตรนารี ก็ทำกันอยู่แล้วแต่แค่ตอนนี้มารู้ว่าไม่ต้องเสียเงินแค่นั้น”

ครู ก 3

“ก็โรงเรียนเราทำทุกปีนะเรื่องไปเข้าค่ายลูกเสือ ไปทัศนศึกษา การใช้คอมพิวเตอร์ เพราะเป็นงบประมาณที่รัฐบาลให้มาเราต้องใช้”

ครู ก 4

สำหรับประเด็นเรื่องนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองในบางประเด็น โดยเฉพาะเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความเข้าใจต่ำกว่าข้ออื่นๆ ในเรื่องผู้เรียนต้องมีผลสัมฤทธิ์ทางด้านภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นร้อยละ 3 ต่อปี และเรื่องผู้เรียนต้องมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์เพิ่มขึ้นเป็นไม่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยนานาชาติ (ผลทดสอบ PISA) จึงได้ทำการสัมภาษณ์ครูเพิ่มเติมเพื่อหาเหตุผลมาประกอบ พบว่าผู้เรียนต้องมีผลสัมฤทธิ์ทางด้านภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นร้อยละ 3 ต่อปีนั้น ครูมีการสอนเพื่อพัฒนาเรื่องภาษาอังกฤษอยู่แล้ว แต่ไม่ทราบเกณฑ์การเพิ่มขึ้น

“ที่จริง ครูรู้ว่าต้องพัฒนาเรื่องผลการเรียนภาษาอังกฤษเขาก็พัฒนา
กัน แต่ครูไม่รู้หรือกว่าต้องเพิ่มต่อปี ร้อยละ 3”

ครู ก 7

“ครูเขาก็มีการพัฒนาเรื่องภาษาอังกฤษตลอด แต่ว่าโรงเรียนไม่ได้
บอกเกณฑ์มาว่าต้องเพิ่มร้อยละ 3 ต่อปี”

ครู ก 8

“อันนี้ไม่ทราบว่าจะต้องเพิ่มร้อยละ 3 ต่อปี อีกอย่างจะให้พัฒนาร้อย
ละ 3 ต่อปีไม่ได้ทุกคนหรอก เด็กบางคนก็ไม่เอาเรื่องภาษาอังกฤษ”

ครู น 8

ส่วนในเรื่องของผู้เรียนต้องมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ เพิ่มขึ้นเป็นไม่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยนานาชาติ (ผลทดสอบ PISA) เป็นการเข้าใจที่ผิด โดยเห็นได้จากการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่า ครูมีความเข้าใจว่าในประเด็นนี้โรงเรียนต้องเข้าร่วมการทดสอบ PISA ซึ่งในประเด็นคำถามนี้เป็นการถามการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์โดยใช้เกณฑ์ ค่าเฉลี่ยนานาชาติ (ผลทดสอบ PISA) เท่านั้น

“เรื่อง PISA โรงเรียนของเราไม่ได้ถูกสุ่มจึงไม่ได้ประชาสัมพันธ์อะไร”

ครู น 1

“โรงเรียนไม่ได้เข้าร่วม การทดสอบ PISA ถ้าสู้มิดนก็คงต้องเตรียมตัวกันเยอะ”

ครู ก 4

สำหรับเหตุผลที่นโยบายเรื่องเร่งพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา นั้นมีความเข้าใจที่น้อยสุด เพราะ ครูบางท่านในสถานศึกษายังมีความเข้าใจในเรื่องการใช้เทคโนโลยีน้อย ทำให้ครูไม่สนใจหรือพยายามทำความเข้าใจในนโยบายเรื่องเร่งพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา

“พวกครูแก่ๆเขาไม่ค่อยรู้เรื่อง เขาเลยไม่สนใจเรื่องเทคโนโลยีเท่าไร เขาก็รอนับวันเกษียณแล้ว”

ครู ก 3

“เรื่องเทคโนโลยีนี้ครูไม่เอาเลย เพราะแก่แล้ว ไม่รู้จะรู้ไปทำไม แต่ก็รู้บ้างไม่ลึกซึ้ง”

ครู น 7

ส่วนในเรื่องการส่งเสริมให้นักเรียนทุกระดับชั้นได้ใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ตเพื่อการศึกษา ถ้าเปรียบเทียบกับประเด็นอื่นแล้วครูมีความเข้าใจน้อยกว่าหลายๆประเด็น แม้ว่าจะมีแหล่งสื่อต่างๆ มาประชาสัมพันธ์ แต่ความเข้าใจยังเป็นเฉพาะผู้เกี่ยวข้องที่จะต้องสอนแท็บเล็ต ส่วนครูที่ไม่ได้มีการสอนโดยใช้แท็บเล็ต ก็ไม่ได้สนใจหรือทำความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องนี้

“อย่างตัวผมเองก็ไม่ได้เข้าใจเรื่องนี้อะไรมาก เพราะว่าโรงเรียนเรายังไม่ได้นำเอาเรื่องแท็บเล็ตมาทำ รู้แค่ว่าเขามีมาสอบถามว่าครูจะใช้แท็บเล็ตสอนก็เครื่อง เมื่อประมาณเดือนสิงหาคมปีที่แล้ว”

ครู ก 5

“คือเขาแจกแค่ป.1 ชั้นอื่นๆก็จะไม่สนใจ เพราะเขาไม่ได้ใช้สอน รู้แค่ว่ามี แต่ก็ไม่ได้เตรียมตัวอะไร”

ครู ก 6

“เพราะโรงเรียนเขายังไม่ได้โดนให้ทำ ถ้าเกิดว่าปีหน้าเปิดเรื่องแท็บเล็ตก็คงตื่นตัว ที่จะศึกษา ก็คือโรงเรียนไม่ใช่ก็ไม่ใส่ใจ”

ครู น 5

1.2.2 ผลการเปรียบเทียบความเข้าใจในนโยบายการศึกษาของตามการรับรู้ของครู จำแนกตาม อายุการทำงาน และระดับชั้นที่สอน

จากการศึกษาความเข้าใจในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู พบว่ามีปฏิสัมพันธ์ระหว่างอายุการทำงาน (workyear) และระดับชั้นที่สอน(class) ต่อความเข้าใจในนโยบายการศึกษาของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 4.5 ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์เพื่อศึกษาอิทธิพลของตัวแปรอายุการทำงาน และระดับชั้นที่สอนต่อไป

ตารางที่ 4.5 ผลการเปรียบเทียบความเข้าใจในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู จำแนกตามอายุการทำงาน และระดับชั้นที่สอน

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	7.948(b)	7	1.135	5.045	0.00
Intercept	6254.419	1	6254.419	27787.680	0.00
workyear	5.572	3	1.857	8.251	0.00
class	0.092	1	0.092	0.407	0.52
workyear * class	4.059	3	1.353	6.011	0.00
Error	123.343	548	0.225		
Total	9347.415	556			
Corrected Total	131.291	555			

a. R Squared = .061 (Adjusted R Squared = .049)

เมื่อวิเคราะห์ด้วยเทคนิคอิทธิพลอย่างง่าย (Simple Effect) โดย fix ระดับชั้นที่สอน พบว่า อายุการทำงานของครูที่สอนระดับชั้นประถมศึกษาส่งผลต่อความเข้าใจในนโยบายการศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่ครูที่สอนระดับมัธยมศึกษาไม่พบความนัยสำคัญ

เมื่อ fix อายุการทำงาน พบความมีนัยสำคัญเฉพาะผู้ที่มีอายุการทำงาน ช่วง 10-20 ปี ช่วง 21-30 ปี และมากกว่า 30 ปี มีปัจจัยระดับชั้นที่สอนส่งผลต่อความเข้าใจในนโยบายการศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 รายละเอียดในตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 การทดสอบอิทธิพลของกลุ่มตัวอย่างของตัวแปรระดับชั้นที่สอนและอายุการทำงานที่มีผลต่อความเข้าใจในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู

ตัวแปร	Source	df	Mean Square	F	Sig.	R ²	Adjusted R ²
ระดับชั้นที่สอน							
ประถมศึกษา	อายุการทำงาน	3	2.13	9.26	0.00	0.14	0.12
มัธยมศึกษา	อายุการทำงาน	3	0.09	0.43	0.73	0.00	-0.01
อายุการทำงาน							
น้อยกว่า 10 ปี	ระดับชั้นที่สอน	1	0.02	0.10	0.75	0.00	-0.01
10-20	ระดับชั้นที่สอน	1	1.73	9.05	0.00	0.11	0.10
21-30	ระดับชั้นที่สอน	1	1.81	7.16	0.01	0.06	0.05
มากกว่า 30 ปี	ระดับชั้นที่สอน	1	1.47	6.62	0.01	0.04	0.03

ผู้วิจัยใช้การทดสอบภายหลัง (post – hoc analysis) พบว่า ครูที่มีอายุการทำงาน 10-20 ปี มีความเข้าใจในนโยบายการศึกษามากกว่า ครูที่มีอายุการทำงาน 20-30 ปี และมากกว่า 30 ปี ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 การเปรียบเทียบระดับอายุการทำงานที่มีผลต่อความเข้าใจในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู

ตัวแปร	N	Mean	SD	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P	ทดสอบรายคู่*
1) < 10 ปี	188	4.14	0.47	Bet gr	2.90	3	0.97	4.16	0.01	2>3,4
2) 10-20 ปี	76	4.17	0.46	W/n gr	128.39	552	0.23			*Bonferroni
3) 20-30 ปี	116	4.00	0.52	รวม	131.29	555				
4) > 30 ปี	176	4.01	0.48							
รวม	556	4.07	0.49	Levene's test F=0.62 df1= 3 df2=552 P=0.61						

สำหรับตัวแปรระดับชั้นที่สอน พบว่า ครูที่สอนระดับมัธยมศึกษา มีความเข้าใจในนโยบาย การศึกษามากกว่า ครูที่สอนระดับชั้นประถมศึกษา ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 การเปรียบเทียบระดับชั้นที่สอนมีผลต่อความเข้าใจในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู

ตัวแปร	N	Mean	SD	แหล่ง ความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P	เปรียบเทียบ
1) ประถมศึกษา	177	4.00	0.51	Bet gr	1.23	1	1.23	5.23	0.02	2>1
2) มัธยมศึกษา	379	4.10	0.47	W/n gr	130.06	554	0.24			
รวม	556	4.07	0.49	รวม	131.29	555				

1.2.3 ผลการเปรียบเทียบความเข้าใจในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู จำแนกตามวุฒิการศึกษา และขนาดสถานศึกษา

(1) วุฒิกการศึกษา

พบว่า ประชากร 2 กลุ่มมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดย ครูที่มีวุฒิกศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีความเข้าใจในนโยบายการศึกษาสูงกว่าระดับครูที่มี วุฒิกศึกษาปริญญาตรี ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.9 การเปรียบเทียบระดับวุฒิกการศึกษาที่มีผลต่อความเข้าใจในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู

ตัวแปร	N	Mean	SD	แหล่ง ความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P	เปรียบเทียบ
1) ปริญญาตรี	449	4.02	0.46	Bet gr	6.64	1	6.64	29.50	0.00	2>1
2) สูงกว่าปริญญาตรี	107	4.30	0.52	W/n gr	124.65	554	0.23			
รวม	556	4.07	0.49	รวม	131.29	555				

(2) ขนาดสถานศึกษา

ผลจากการวิเคราะห์ พบว่าขนาดสถานศึกษามีผลต่อความเข้าใจในนโยบายการศึกษา ตามการรับรู้ของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และพบว่า ขนาดสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษมีความเข้าใจในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู มากกว่าขนาดสถานศึกษา ขนาดเล็ก ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.10 การเปรียบเทียบขนาดสถานศึกษาที่มีผลต่อความเข้าใจในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู

ตัวแปร	N	Mean	SD	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P	ทดสอบรายคู่*
1) เล็ก	98	3.95	0.54	Bet gr	2.84	3	0.95	4.07	0.01	4>1
2) กลาง	145	4.02	0.44	W/n gr	128.45	552	0.23			*Dunnett T3
3) ใหญ่	155	4.12	0.51	รวม	131.29	555				
4) ใหญ่พิเศษ	158	4.13	0.45							
รวม	556	4.07	0.49	Levene's test F=4.94 df1= 3 df2=552 P=0.00						

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู

จากการตอบแบบสอบถามสำหรับครูในสถานศึกษา เรื่อง การวิเคราะห์ความเข้าใจและการปฏิบัติงานตามการรับรู้ของครูตามนโยบายการศึกษา ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครูและ ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู

การวิเคราะห์ข้อมูลของการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ระดับการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู ดังนี้

ระดับ 4.50 – 5.00 หมายถึง ครูปฏิบัติงานตามนโยบายการศึกษาระดับมากที่สุด

ระดับ 3.50 – 4.49 หมายถึง ครูปฏิบัติงานตามนโยบายการศึกษาระดับมาก

ระดับ 2.50 – 3.49 หมายถึง ครูปฏิบัติงานตามนโยบายการศึกษาระดับกลาง

ระดับ 1.50 – 2.49 หมายถึง ครูปฏิบัติงานตามนโยบายการศึกษาระดับน้อย

ระดับ 1.00 – 1.49 หมายถึง ครูปฏิบัติงานตามนโยบายการศึกษาระดับน้อยที่สุด

จากการวิเคราะห์ข้อมูลของการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู พบว่าการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครูในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 สำหรับในรายประเด็นตามนโยบายการศึกษา การปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครูในแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559) อยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 ส่วนนโยบายการศึกษาในช่วงพ.ศ.2552-2554 ในสมัยรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นโยบายการศึกษาที่มีการปฏิบัติงานของครูมากที่สุดคือ นโยบายเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพ อยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 และนโยบายการศึกษาที่มีการปฏิบัติงานของครูน้อยที่สุดคือ นโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง อยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14

ส่วนนโยบายการศึกษาในช่วงพ.ศ.2554 - 2555 ในสมัยรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นโยบายการศึกษาเรื่องเร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการปฏิบัติงานของครูมากกว่า นโยบายการศึกษาเรื่องเร่งพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา โดยนโยบายการศึกษาเรื่องเร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 และ นโยบายการศึกษาเรื่องเร่งพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครูพิจารณาตามรายข้อคำถาม

นโยบาย	ค่าเฉลี่ย	ระดับการปฏิบัติงาน
แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559)	4.16	มาก
1.ครูจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการต่างๆ ในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่อย่างหลากหลาย	4.22	มาก
2.ครูจัดการเรียนการสอนหรือจัดกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพให้เป็นคนเก่ง คนดีและมีความสุข	4.24	มาก
3.ครูบูรณาการเนื้อหาและกิจกรรม จัดการเรียนการสอนด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม	4.21	มาก
4.ครูบูรณาการการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน	4.05	มาก
5.ครูจัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะและกระบวนการในการคิด การวิเคราะห์ และการแก้ปัญหา	4.18	มาก
6.ครูจัดการเรียนการสอนในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต รู้จักผิดชอบชั่วดี มีระเบียบ	4.36	มาก
7.ครูจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่หลากหลาย และยืดหยุ่นให้สอดคล้องกับความต้องการและความถนัดของผู้เรียน	4.24	มาก
8.ครูทำวิจัยเพื่อพัฒนาหรือแก้ปัญหการเรียนการสอนในชั้นเรียน	3.97	มาก
9.ครูพัฒนาความรู้และการเรียนรู้ใหม่ ๆ ของตนให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทย	4.12	มาก
10.ครูจัดสภาพสิ่งแวดล้อมรอบตัวของผู้เรียนให้เกิดความสวยงาม ความรื่นรมย์ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาจิตใจ	4.11	มาก
11.ครูนำเทคโนโลยีมาใช้พัฒนา ปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน	4.07	มาก

นโยบาย	ค่าเฉลี่ย	ระดับ การปฏิบัติงาน
นโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง(พ.ศ.2552-2562)	4.14	มาก
1.ครูติดตาม พัฒนา หรือจัดการสอนเสริมเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในรายวิชาหลักของการทดสอบระดับชาติเพื่อให้มีคะแนนเฉลี่ยมากกว่า ร้อยละ 50	4.10	มาก
2.ครูติดตาม พัฒนา หรือการจัดการเรียนการสอนเสริมในรายวิชาคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์เพื่อไม่ให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษิต่ำกว่าค่าเฉลี่ย นานาชาติ (ผลการทดสอบPISA)	3.93	มาก
3.ครูจัดการเรียนการสอนหรือกิจกรรมโดยให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ได้ด้วย ตนเอง	4.15	มาก
4.ครูจัดแหล่งเรียนรู้ให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียน	4.19	มาก
5.ครูจัดกิจกรรมหรือจัดการเรียนการสอนส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้แหล่งเรียนรู้	4.15	มาก
6.ครูสนับสนุนให้ผู้เรียนใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา	4.15	มาก
7.ครูสนับสนุนให้ผู้เรียนใช้อินเทอร์เน็ตในการเรียนรู้เพิ่มขึ้น	4.12	มาก
8.ครูจัดการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนใช้อินเทอร์เน็ตสืบค้นข้อมูลเนื้อหาที่เรียน	4.13	มาก
9.ครูดำเนินการจัดสภาพแวดล้อม ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ 3 D	4.05	มาก
10.ครูจัดทำโครงสร้างสาระการเรียนรู้และแผนกิจกรรมการเรียนการสอนที่ หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 3 D	4.02	มาก
11.ครูจัดโครงการ/ กิจกรรม ส่งเสริมประชาธิปไตย คุณธรรม ความเป็นไทย และ ด้านยาเสพติด	4.26	มาก
12.ครูสร้างนวัตกรรม จัดโครงการกิจกรรม ด้านประชาธิปไตย ด้านคุณธรรม ความเป็นไทยและด้านยาเสพติดที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา	4.15	มาก
13.ครูจัดกิจกรรมจิตอาสาโดยระดับประถมปีที่ 1-6 ผู้เรียนต้องร่วมกิจกรรมจิต อาสารวม 60 ชั่วโมง ส่วนระดับม.ต้น 45 ชั่วโมง ม.ปลาย 60 ชั่วโมง	4.13	มาก
14.ครูพัฒนากระบวนการเรียนการสอนและกิจกรรมในเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนา ความเป็นพลเมือง และความเป็นประชาธิปไตยให้กับผู้เรียน โดยเน้นวิธีการ กระบวนการกลุ่ม การรับฟังผู้อื่น การเคารพผู้อื่นเสมอกับตนเอง	4.21	มาก
นโยบายเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพ (พ.ศ.2552-2554)	4.40	มาก
1.ครูจัดกิจกรรมวิชาการหรือชุมนุมให้ผู้เรียน ได้เข้าร่วม ปี ละ 1 ครั้ง	4.42	มาก
2.ครูจัดกิจกรรมคุณธรรม / ลูกเสือ / เนตรนารี / ยุวกาชาดให้ผู้เรียน ได้เข้าร่วม ปี ละ 1 ครั้ง	4.51	มาก

นโยบาย	ค่าเฉลี่ย	ระดับ การปฏิบัติงาน
3.ครูจัดทัศนศึกษาให้ผู้เรียน ปี ละ 1 ครั้ง	4.47	มาก
4.ครูจัดการบริการสารสนเทศ/ ICT เพิ่มเติมจากการเรียนคอมพิวเตอร์พื้นฐานตามหลักสูตรปกติ ให้ผู้เรียน 40 ชั่วโมง /ปี/ คน	4.20	มาก
นโยบายการศึกษาเรื่องเร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษา (พ.ศ.2554-2555)	3.98	มาก
1.ครูเร่งพัฒนายกระดับความรู้ให้ได้มาตรฐาน	4.15	มาก
2.ครูจัดทำตำราหรือเอกสารประกอบการเรียนการสอนที่บรรจุความรู้ที่ทันสมัย และได้มาตรฐานที่เป็นสากลและสอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น	4.02	มาก
3.ครูบูรณาการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศและภาษาท้องถิ่น	3.86	มาก
4.ครูปรับหลักสูตรการศึกษาให้รองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกและทัดเทียมกับมาตรฐานสากล	3.99	มาก
5.ครูส่งเสริมการใช้แบบเรียนทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ	3.88	มาก
นโยบายการศึกษาเรื่องเร่งพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา (พ.ศ.2554-2555)	3.65	มาก
1.ครูจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ในสถานศึกษา	3.78	มาก
2.ครูเตรียมความพร้อมเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์แท็บเล็ตเพื่อการศึกษา	3.42	ปานกลาง
3.ครูปรับปรุงหรือเตรียมความพร้อมให้ห้องเรียนได้มาตรฐานห้องเรียนอิเล็กทรอนิกส์	3.77	มาก
รวม	4.09	มาก

2.2 ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู จำแนกตาม อายุการทำงาน และระดับชั้นที่สอน

จากการศึกษาการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู พบว่าปฏิสัมพันธ์ระหว่าง อายุการทำงาน(workyear) และระดับชั้นที่สอน(class) ส่งผลต่อการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 4.12 ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์เพื่อศึกษาอิทธิพลของตัวแปรอายุการทำงาน และระดับชั้นที่สอนต่อไป

ตารางที่ 4.12 ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครูจำแนกตามอายุการทำงาน และระดับชั้นที่สอน

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	7.933 ^(b)	7	1.133	5.176	0.00
Intercept	6347.473	1	6347.473	28988.877	1
workyear	5.255	3	1.752	8.000	0.00
class	0.028	1	0.028	0.128	0.72
workyear * class	4.048	3	1.349	6.163	0.00
Error	119.991	548	0.219		
Total	9445.994	556			
Corrected Total	127.925	555			

a. R Squared = .062 (Adjusted R Squared = .050)

เมื่อวิเคราะห์ด้วยเทคนิคอิทธิพลอย่างง่าย (Simple Effect) โดย fix ระดับชั้นที่สอน พบว่าอายุการทำงานของครูที่สอนระดับชั้นประถมศึกษาส่งผลต่อการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่ครูที่สอนระดับมัธยมศึกษาไม่พบความนัยสำคัญ

เมื่อ fix อายุการทำงาน พบความมีนัยสำคัญเฉพาะผู้ที่มีอายุการทำงาน ช่วง 10-20 ปี และมากกว่า 30 ปี มีปัจจัยระดับชั้นที่สอนส่งผลต่อการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษาของครูแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 การทดสอบอิทธิพลของกลุ่มตัวอย่างของตัวแปรระดับชั้นที่สอนและอายุการทำงานที่มีผลต่อการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู

ตัวแปร	Source	df	Mean Square	F	Sig.	R Squared	Adjusted R Square
ระดับชั้นที่สอน							
ประถมศึกษา	อายุการทำงาน	3	3.31	13.38	0.00	0.07	0.07
มัธยมศึกษา	อายุการทำงาน	3	0.06	0.28	0.28	0.00	-0.002
อายุการทำงาน							
น้อยกว่า 10ปี	ระดับชั้นที่สอน	1	0.01	0.03	0.87	0.00	-0.01
10-20	ระดับชั้นที่สอน	1	1.53	9.26	0.00	0.11	0.10
21-30	ระดับชั้นที่สอน	1	0.44	1.90	0.17	0.02	0.01
มากกว่า 30 ปี	ระดับชั้นที่สอน	1	3.01	12.63	0.00	0.07	0.06

ผู้วิจัยใช้การทดสอบภายหลัง (post – hoc analysis) พบว่า ครูที่มีอายุการทำงาน 10-20 ปี มีการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู มากกว่า ครูที่มีอายุการทำงาน 20-30 ปี และมากกว่า 30 ปี ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 การเปรียบเทียบระดับอายุการทำงานที่มีผลต่อการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษา

ตัวแปร	N	Mean	SD	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P	ทดสอบรายคู่*
1) < 10 ปี	188	4.15	0.46	Bet gr	2.96	3	0.99	4.35	0.01	2>3,4
2) 10-20 ปี	76	4.22	0.43	W/n gr	124.97	552	0.23			*Bonferroni
3) 20-30 ปี	116	4.02	0.48	รวม	127.92	555				
4) > 30 ปี	176	4.03	0.50							
รวม	556	4.09	0.48	Levene's test F=0.88 df1= 3 df2=552 P=0.45						

สำหรับตัวแปร ระดับชั้นที่สอน พบว่า ครูที่สอนระดับมัธยมศึกษา มีการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษามากกว่า ครูที่สอนระดับชั้นประถมศึกษา ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 การเปรียบเทียบระดับอายุการทำงานที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามการรับรู้ในนโยบายการศึกษา

ตัวแปร	N	Mean	SD	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P	เปรียบเทียบ
1) ประถมศึกษา	177	4.03	0.51	Bet gr	1.18	1	1.18	5.14	0.02	2>1
2) มัธยมศึกษา	379	4.13	0.46	W/n gr	126.75	554	0.23			
รวม	556	4.09	0.48	รวม	127.93	555				

2.3 ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู จำแนกตามวุฒิการศึกษา และขนาดสถานศึกษา

(1) วุฒิมัธยมศึกษา

พบว่า ประชากร 2 กลุ่มมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดย ครูที่มีวุฒิมัธยมศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษา สูงกว่าครูที่มีวุฒิมัธยมศึกษาระดับปริญญาตรี ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 การเปรียบเทียบระดับวุฒิการศึกษาที่มีผลต่อการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษา

ตัวแปร	N	Mean	SD	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P	เปรียบเทียบ
1) ปริญญาตรี	449	4.04	0.46	Bet gr	6.48	1	6.48	29.56	0.00	2>1
2) สูงกว่าปริญญาตรี	107	4.31	0.50	W/n gr	121.44	554	0.22			
รวม	556	4.09	0.48	รวม	127.93	555				

(2) ขนาดสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์ พบว่าขนาดสถานศึกษามีผลต่อการปฏิบัติงานนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของคุณ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และพบว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษมีการปฏิบัติงานของคุณตามนโยบายการศึกษามากกว่าขนาดสถานศึกษาขนาดเล็ก ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 การเปรียบเทียบขนาดสถานศึกษาที่มีผลต่อการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษา

ตัวแปร	N	Mean	SD	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P	ทดสอบรายคู่*
1) เล็ก	98	3.99	0.52	Bet gr	3.24	3	1.08	4.79	0.00	4>1
2) กลาง	145	4.02	0.44	W/n gr	124.68	552	0.23			*Bonferroni
3) ใหญ่	155	4.15	0.47	รวม	127.93	555				
4) ใหญ่พิเศษ	158	4.17	0.48							
รวม	556	4.09	0.48	Levene's test F=2.33 df1= 3 df2=552 P=0.07						

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความเข้าใจในนโยบายการศึกษาที่ความคลาดเคลื่อนตามการรับรู้ สาเหตุของความเข้าใจในนโยบายการศึกษาที่คลาดเคลื่อนตามการรับรู้ และปัญหา อุปสรรคในการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของคุณ

3.1 กระบวนการการรับรู้ในนโยบายการศึกษาของคุณ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ในเรื่องความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน ผู้วิจัยขอเสนอกระบวนการการรับรู้ในนโยบายการศึกษาของคุณ เพื่อประกอบกับการอธิบายกระบวนการรับรู้ในนโยบายการศึกษาของคุณ สรุปได้ว่า กระบวนการรับรู้ในนโยบายการศึกษาของคุณนั้น ทางสถานศึกษาจะรับคำสั่งหรือเรื่องเป็นหนังสือเข้ามายังผู้บริหาร ผู้บริหารจะรับเรื่องแล้วเรียกประชุมฝ่ายบริหารก่อน เพื่อทำการปรึกษาตีความ ทำความเข้าใจนโยบายการศึกษาที่ได้รับเรื่องมาแล้ว

ศึกษาว่านโยบายการศึกษานั้นเกี่ยวข้องกับฝ่ายบริหารด้านไหน ก็จะมอบให้ฝ่ายบริหารด้านนั้นไปดำเนินการต่อ และให้ครูหรือบุคลากรในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการศึกษาที่ได้รับมอบหมายมาประชุม ชี้แจงในรายละเอียดของนโยบายการศึกษา เพื่อวางแผนการดำเนินงานนั้น เมื่อประชุมจนได้แนวทางการดำเนินนโยบายการศึกษาที่ชัดเจนแล้วก็จะนำไปชี้แจงในที่ประชุมครูให้ครูได้รับทราบถึงนโยบายการศึกษาต่อไป ดังข้อมูลที่สนับสนุนดังต่อไปนี้

“การรับรู้นโยบายการศึกษานี้ก็ตามกระบวนการ คือเรื่องจะไปตามด้านผู้บริหารก่อนแล้วเขาจะเข้าที่ครู ผู้บริหารก็จะปรึกษาหารือกัน แล้วได้เรื่องอย่างใดก็จะมาชี้แจงที่ประชุมครู ให้แจ้งนโยบายว่าแต่ละเรื่อง แล้วก็จะแบ่งหน้าที่ลงไป รับผิดชอบเรื่องนี้ หากเรื่องไหนที่ครูคนไหนไม่เข้าใจ พวกครูกันเองก็จะอธิบายอีกที”

ครู น 2

“ก็ต้องดูว่านโยบายที่ให้มานี้ภาพรวมหรือว่าเฉพาะกลุ่ม ถ้าในภาพรวมก็ใช้ในรูปแบบการประชุมบอร์ดเล็ก บอร์ดใหญ่ ก็เริ่มจากบอร์ดบริหารก่อน ถ้าเป็นเรื่องของวิชาการ พอประชุมเสร็จก็จะประชุมหัวหน้ากลุ่มสาระฯ แล้วหัวหน้ากลุ่มสาระฯ ก็จะนำเรื่องไปขยายผลให้คนในกลุ่มสาระฯ รับผิดชอบ ถ้านโยบายการศึกษาเกี่ยวข้องกับเรื่องอาเซียนก็จะลงมาที่กลุ่มสาระฯ สังคม เป็นแกนหลัก ไม่ได้หมายความว่า เป็นสังคมทำคนเดียวแต่ว่าต้องมีเจ้าภาพ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องอะไรก็ตามก็จะมีเจ้าภาพเพื่อดูแลพวกนี้ อย่างโรงเรียนมาตรฐานสากลอย่างนี้ก็ต้องดูว่า พัฒนากับใคร โรงเรียนคู่เราพัฒนากับอินโดฯ ก็จะมีสังคมและภาษาอังกฤษเป็นเจ้าภาพร่วมกัน แต่เราอาจจะดึงใครมาเสริมเข้ามา ก็เช่นเรื่องการสื่อสารก็ไต่ต จากนั้นโรงเรียนก็จะประชาสัมพันธ์โดยมาแจ้งที่ประชุมครูอีกที ถ้าเรื่องไม่ใหญ่มากมายก็มาประชุมที่กลุ่มสาระฯ”

ครู น 3

“คือ ผู้บริหารจะมาชี้แจงในที่ประชุม โดยนโยบายก็จะเป็นหนังสือ มาแล้วก็ทำซีร็อกแจกในที่ประชุมครู เช่นตอนที่ประชุมเขาก็จะเอาเรื่อง นโยบายการศึกษามาเกี่ยวข้องใช้ใหม่ เขาก็จะชี้แจงว่ามีประเด็นไหนบ้าง ก็ ต้องไปศึกษาแล้วดูว่าจะทำอย่างไร ให้สอดคล้องกับประเด็นเหล่านั้น”

ครู ก 2

เมื่อครูได้รับฟังนโยบายการศึกษาจากที่ประชุมครู หรือประชุมตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ แล้ว ก็จะมีการแจกเอกสารมาเพื่อทำความเข้าใจตัวนโยบาย ถ้าหากเป็นนโยบายที่ต้องมี การร่วมมือกัน ต้องมีการแต่งตั้งบุคคลรับผิดชอบกันไป แต่ถ้าหากเป็นนโยบายการศึกษาที่ เป็นเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาซีพีของตน หรือเกี่ยวข้องกับการสอนเพียงครูอย่างเดียว ครูแต่ละ คนก็จะทำหน้าที่การสอนให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษา ส่วนฝ่ายบริหารอาจจะมี การตรวจสอบหรือประเมินภายในสถานศึกษา ดังข้อมูลที่สนับสนุนดังนี้

“ครูก็มีการพัฒนาให้เด็กตามเป้าหมายของนโยบายนะ เช่น เรื่องโอ เน็ต โรงเรียนก็มีการติวเสริม อย่างวันศุกร์เป็นวันที่ ม.ปลายเขาไปเรียน รด. ก็จะมีการจัดติวโอเน็ต เชิญวิทยากรข้างนอกมา หรือบางที่ครูก็มีการสอดแทรกโจทย์ข้อสอบในวิชาที่เรียน ไปด้วย

เรื่องคุณธรรมจริยธรรมในครูแต่ละคนก็มีการสอดแทรกไปในการเรียน การสอนเลย เวลาครูบ่นก็เหมือนกับส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมไปในตัวด้วย แต่ถ้าเรื่องกิจกรรมโรงเรียนเราก็มี นำพระมาสอนในโรงเรียน มีการให้พระช่วย จัดกิจกรรมตอนเช้า ซึ่งจะเอาการทำกิจกรรมตรงนั้นมาเป็นคะแนนเด็กด้วย โดย ครูให้ครึ่งหนึ่ง พระให้อีกครึ่งหนึ่ง

เรายังไม่มีตำราต่างชาติทุกวิชา แต่เราทำหลักสูตรท้องถิ่นของเรา โดยการบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกกลุ่ม เพราะฉะนั้นก็จะมีตำรา ต่างชาติตรงนี้ ส่วนหลักสูตรท้องถิ่นของเรา ก็จะนำคำขวัญมาตีออกเป็น ประเด็นแล้วก็ให้แต่ละประเด็นนำไปสอนตามระดับชั้น ชั้นหนึ่งเราก็จะพาไป ทัศนศึกษาตามประเด็นที่กำหนดไว้

การให้เด็กใช้คอมพิวเตอร์ในการสืบค้นข้อมูล ก็ให้โอกาสทุกคนได้เข้า ใช้หมด คือเราจะมีที่ห้องสมุดให้นักเรียนสืบค้น อีกอย่างโรงเรียนเราเข้าอยู่ใน

โรงเรียนในฝัน ก็เลยพยายามจะเอาคอมพิวเตอร์มาเพิ่ม ตอนนี้มี 4 ห้องเรียนห้องละ 50 ตัว เพราะฉะนั้นจึงพยายามให้เด็กเข้ามาใช้ ส่วนในแต่ละกลุ่มสาระฯ ก็มีคอมพิวเตอร์บ้างแต่ก็ไม่พอกับจำนวนเด็ก แต่ครูก็พยายามจะขอเพื่อให้เด็กได้สนใจสื่อ ครูจึงต้องใช้การเวียนกันใช้”

ครู น 2

“อย่างการเรื่องการสอนไอเน็ต ก็เอาข้อสอบไอเน็ตเก่าๆ มา สอดแทรกในประเด็นที่สอน ชั่วโมงอาจจะได้สัก 2 ข้อ แล้วก็แนะนำเด็กว่าควรไปศึกษาต่อที่ไหน แล้วก็ตอนที่ชั่วโมงส่งเสริมคุณธรรมอย่างทำกิจกรรมเสร็จแล้ว ประมาณ 2 เดือนก่อนสอบไอเน็ตก็จะใส่ตารางไอเน็ตเข้าไปใน ม. 3 และ ม. 6

ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ก็จะมีชั่วโมงส่งเสริมคุณธรรมเป็น ชั่วโมงที่ปรึกษาจะติดตามพฤติกรรมของเด็ก นอกจากนี้ยังมีกิจกรรม ในเวลา สอนก็จะมีสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมไปในตัว โรงเรียนเราไม่ได้ยกย่อง คนเก่งอย่างเดียวต้องมีคุณธรรมด้วยซึ่งโรงเรียนจะมีการคัดเลือกเด็กที่ดีมารับ รางวัล ส่วนจิตอาสา โรงเรียนจะแบ่งไปเลย ม.ต้น 15 ชั่วโมง เทอม 1 8 ชั่วโมง เทอม 2 7 ชั่วโมง เด็กก็ต้องออกไปบำเพ็ญประโยชน์ เช่นในชุมชน วัด หมู่บ้าน เด็กก็จะไปพัฒนาวัด พัฒนาชุมชน แล้วก็ถ่ายภาพ มีการรับรองจากชุมชน ที่ ไปทำ ส่วนครูก็ต้องพาเด็กไปทำ ครูต้องรับผิดชอบเด็ก พาไปงานตามเทศกาล ต่างๆ

ด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ก็ดูว่าเรามีอะไรให้เด็กตระหนัก ในท้องถิ่น เน้นให้เด็กอยู่กับตัวเอง โดยจะทำเป็นหน่วยเล็กๆ ก็จะนำวิชาอื่นมา บูรณาการด้วย

ด้านการออมก็มีการตั้งธนาคารโรงเรียน เป็นของธนาคารออมสิน โดย สภานักเรียนก็จะเข้ามาช่วยดูแลในเรื่องการดำเนินการถอนฝาก โดยมีอาจารย์ คอยควบคุม มีเด็กมาฝากมากเหมือนกัน อย่าง ม. 1 ก็มาฝากเต็ม 100% เปิด บัญชีหมดเลย วันเด็กก็จะมีของมาจูงใจเด็ก ลุ้นรับรางวัล

ด้านเทคโนโลยีโรงเรียนเราก็มีคอมพิวเตอร์ทุกห้อง เราสอนเด็กก็ได้ เห็นภาพจริง ส่วนนโยบายที่ว่าใช้แท็บเล็ต คงมีการเตรียมตัวแน่นอนเพราะ

โลกมันกว้างขึ้น แล้วเราจะเข้าอาเซียนด้วย สักปี 2556 คงมีการอบรม แท็บเล็ต”

ครู น 4

“การปฏิบัติตามนโยบายการศึกษา ก็อย่างเช่น เรื่องการเป็นผู้สาคล อาเซียนครูก็จะสอดแทรกไป อย่างวันจันทร์ก็จะมีพูดภาษาอังกฤษหน้าเสาธง ในวิชาต่างๆก็จะใช้ภาษาอังกฤษ เช่น Good Morning everybody. Today, we will learn about... คือพูดง่ายๆ แต่ไม่ทั้งหมดก็พยายามจะสอดแทรกเข้าไปให้ได้มากที่สุด

เรื่องคุณธรรมจริยธรรมก็จะสอดแทรกไปในวิชาเลย เช่น การเข้าห้องเรียนสาย”

ครู น 3

“คือเห็นว่าจะให้ใช้แท็บเล็ต เราก็เลยต้องศึกษาเหมือนกันดูว่ามันใช้อย่างไร โรงเรียนก็เห็นว่าจะมีจัดอบรมประมาณปลายเดือน”

ครู ก 1

“เมื่อมีการจัดประชุมกันแล้วก็จะมีการแต่งตั้งคนมารับผิดชอบงานให้ดำเนินงานไปให้สอดคล้อง”

ครู น 5

“วิชาการก็จะเดินตรวจดูความเรียบร้อย ดูการสอน สังเกตการสอนของครูว่าเป็นอย่างไร”

ครู น 1

“ฝ่ายวิชาการ หรือบางที่อาจจะมีฝ่ายบุคคลเดินขึ้นมาดูครูสอน แล้วก็มีดูเด็กบาง ว่าเรียบร้อยดีไหม”

ครู ก 4

3.2 ความเข้าใจในนโยบายการศึกษาที่คลาดเคลื่อนตามการรับรู้ของคุณ

ผลจากแบบสอบถาม เรื่อง ความเข้าใจและการปฏิบัติงานตามการรับรู้ในนโยบายการศึกษา จะเห็นว่า มีบางประเด็นที่ครูมีความเข้าใจน้อย โดยข้อคำถามที่ครูมีความเข้าใจตามการรับรู้ที่น้อยที่สุดจำนวน 10 ข้อ คือ

1. พัฒนาเครือข่ายสารสนเทศเพื่อการศึกษา พัฒนาระบบ “ไซเบอร์โฮม” ที่สามารถส่งความรู้มายังผู้เรียนโดยระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง
2. ผู้เรียนต้องมีผลสัมฤทธิ์ทางด้านภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นร้อยละ 3 ต่อปี
3. ส่งเสริมให้นักเรียนทุกระดับชั้นได้ใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ตเพื่อการศึกษา
4. ผู้เรียนต้องมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ เพิ่มขึ้นเป็นไม่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยนานาชาติ (ผลทดสอบ PISA)
5. ผู้เรียนต้องใช้เวลาอ่านหนังสือนอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงานโดยเฉลี่ยอย่างน้อยวันละ 60 นาที
6. ปรับปรุงห้องเรียนนาร่องให้ได้มาตรฐานห้องเรียนอิเล็กทรอนิกส์
7. ครูมีการวิจัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สังคมศาสตร์ ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และมนุษยศาสตร์ ทั้งที่เป็นการวิจัยพื้นฐานและการวิจัยที่มุ่งการประยุกต์ใช้ประโยชน์ในบริบทของสังคมไทยมากขึ้น
8. การจัดทำராแห่งชาติบรรจุความรู้ที่กำหนดและได้มาตรฐานที่เป็นสากลและภูมิปัญญาท้องถิ่น
9. จัดให้มีระบบการเรียนแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติเพื่อเป็นกลไกในการเปลี่ยนกระบวนการทัศน์การเรียนรู้ให้ ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและเอื้อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต
10. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาหลักของการทดสอบระดับชาติต้องมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าร้อยละ 50

ผู้วิจัยจึงนำประเด็นดังกล่าวมาสอบถามครู โดยสุ่มเลือกครูที่มีความเข้าใจนโยบายการศึกษาระดับมาก 5 คน และ ครูที่มีความเข้าใจนโยบายการศึกษาระดับน้อย 5 คน โดยสรุปได้ว่า หลายข้อมีความเข้าใจในตนนโยบายการศึกษา แต่มีบางประเด็นที่ขาดความเข้าใจในตัวข้อความหรือนโยบายที่ถูกต้อง ทำให้ผู้รับสารตีความได้คลาดเคลื่อนไปตามที่จุดประสงค์ของนโยบาย โดยเฉพาะคำที่ไม่ได้สื่อความหมายโดยตรง ดังคำต่อไปนี้

(1) การวิจัยพื้นฐาน

จากนโยบายหัวข้อ "มีการวิจัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สังคมศาสตร์ ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และมนุษยศาสตร์ ทั้งที่เป็นการวิจัยพื้นฐานและการวิจัยที่มุ่งการประยุกต์ใช้ประโยชน์ในบริบทของสังคมไทยมากขึ้น" ครูกลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจคำว่า "การวิจัยพื้นฐาน" เป็นการวิจัยที่ไม่ได้ศึกษาในเชิงลึกหรือซับซ้อนมากเกินไป เป็นการศึกษาบริบทในสังคม หรือเป็นการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ดังข้อมูลสนับสนุนดังต่อไปนี้

"คือ การสืบค้นข้อมูลเบื้องต้น ไม่ได้เจาะลึกลงไป พื้นฐานทั่วไป ทำง่ายๆไม่ลึกซึ้ง"

ครู น 1

"คือ การวิจัยที่ไม่ได้ลงลึกมาก ไม่เน้นเป็นเรื่องๆ ไม่เจาะด้านๆ เป็นสังคมร่วมๆทั่วไป"

ครู ส 1

"คือ การวิจัยทั่วไป ที่เราสนใจในสังคมเกี่ยวกับวัฒนธรรม ดูขั้นตอนง่ายๆ ทำทดลองอะไรก็ได้"

ครู ส 2

"คือ เป็นลักษณะเรามองเห็นปัญหาที่สอนอยู่ แล้ววิเคราะห์ปัญหา แก้ปัญหาเบื้องต้น ไม่ได้ทำออกมาเป็นภูมิหลัง เขียนว่าที่มาปัญหาอะไร ไม่ได้เจาะลึก เป็นแนวทางแก้ไข"

ครู ก 1

แต่ที่ถูกต้อง การวิจัยพื้นฐาน คือ การวิจัยที่มุ่งเน้นตอบปัญหาเชิงวิชาการในลักษณะของการสร้างองค์ความรู้หรือทฤษฎีใหม่ โดยไม่ได้ให้ความสำคัญในการนำผลวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ (วรวิณี แกมเกต, 2551: 27)

(2) การวิจัยเชิงประยุกต์

จากนโยบายหัวข้อ "มีการวิจัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สังคมศาสตร์ ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และมนุษยศาสตร์ ทั้งที่เป็นการวิจัยพื้นฐานและการวิจัยที่มุ่งการ

ประยุกต์ใช้ประโยชน์ในบริบทของสังคมไทยมากขึ้น" ครูกลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจคำว่า "การวิจัยประยุกต์" คือ การวิจัยที่เป็นการประยุกต์หลายศาสตร์ ประยุกต์เปรียบเทียบกับเหตุการณ์ต่างๆ ดังข้อมูลสนับสนุนดังต่อไปนี้

"คือ การประยุกต์เอาศาสตร์แขนงอื่นๆ มาร่วมกับการวิจัย เอาเทคโนโลยี วิทยาศาสตร์อื่นๆ มาเข้ากับการศึกษา"

ครู น 2

"คือ การทำหลายๆ สิ่ง หลายๆ อย่างมาใส่งานวิจัยได้ การทำวิจัยหลายๆ วิธี แต่เป็นเรื่องเดียวกันมาประยุกต์กันได้ ใช้วิธีการที่ใหม่ๆ มาประยุกต์ใช้"

ครู ก 2

"คือ การนำข้อมูลหลายกรณีมาเปรียบเทียบกับกรณีเดียวกัน"

ครู ก 3

แต่ที่ถูกต้อง การวิจัยประยุกต์ คือ การวิจัยที่มุ่งตอบปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงาน เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้ในการแก้ปัญหาทางสังคมหรือองค์กร อันก่อให้เกิดการพัฒนางานให้ดีขึ้น (วรรณิ์ แกมเกตุ, 2551: 28)

(3) ตำราแห่งชาติ

จากนโยบายหัวข้อ "เร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษา" ในด้านจัดให้มีโครงการตำราแห่งชาติ ครูกลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจคำว่า "ตำราแห่งชาติ" คือ แหล่งเรียนรู้ พิพิธภัณฑสถานุกรม หรือเป็นการรวบรวมตำราหลายๆ เล่มมารวมไว้ ดังข้อมูลสนับสนุนดังต่อไปนี้

"คือ แหล่งร่วมความรู้ หอสมุด โบราณวัตถุ สารานุกรม รวบรวมหลักสาระตำราวมกัน"

ครู น 1

"คือ รวบรวมตำราหลายๆ เล่มไว้ มาให้ครูดูหรือเด็กดู"

ครู ส 2

แต่ที่ถูกต้อง คือ ตำราแห่งชาติ เป็นโครงการหนึ่งของรัฐบาลที่บรรจุความรู้ก้าวหน้าและได้มาตรฐาน ทั้งความรู้ที่ก้าวหน้าและได้มาตรฐานทั้งด้านความรู้ที่เป็นสากล และภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่งเสริมการอ่านพร้อมทั้งส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศและภาษาถิ่น จัดให้มีการปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาทุกระดับให้รองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกและทัดเทียมกับมาตรฐานสากลบนความเป็นท้องถิ่น และความเป็นไทย (ไทยเอ็นจีโอ, 2554: ออนไลน์)

3.3 สาเหตุของความเข้าใจในนโยบายการศึกษาที่คลาดเคลื่อนตามการรับรู้

แม้ว่าการที่กระบวนการที่นโยบายการศึกษาจะมาถึงครูให้ครูรับรู้ที่มีการวางแผน มีการปฏิบัติเป็นขั้นเป็นตอน แต่ก็ยังพบปัญหาเรื่องความเข้าใจในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู จากการสัมภาษณ์จึงได้ทราบสาเหตุของความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนโดยมีประเด็นดังนี้

(1) ตัวนโยบายการศึกษาเข้าใจยาก ยังไม่ชัดเจน โดยมีข้อมูลสนับสนุนดังนี้

“ครูก็ยังขาดความเข้าใจ เพราะตัวนโยบายยากกว่าจะทำความเข้าใจ เพราะบางทีก็ไม่ชัดเจน ออกมากว้างๆ แล้วก็ยังงงๆ”

ครู ก 1

“ครูยังขาดความสามารถในการตีความหมายหรือเป้าหมายของนโยบายการศึกษา นโยบายการศึกษาไม่ชัดเจน

ครู น 5

“ตัวของนโยบาย มีการใช้ภาษาที่ยากเกินไป ภาษาเป็นทางการไป การตีความเลยไปคนละทาง”

ครู ก 8

(2) สถานศึกษายังขาดการแจ้งรายละเอียดของข้อมูลที่ชัดเจน โดยมีข้อมูลสนับสนุนดังนี้

“สถานศึกษาไม่ได้ชี้แจงข้อมูลให้ชัดเจน เช่น บางที่เขาต้องการให้ครูใช้เทคโนโลยีการสอน แต่ครูก็ตีความว่าเขาแค่ใบความรู้ไปสอนกับไมค์นั่นก็คือสื่อ นั่นก็คือเทคโนโลยี ทั้งๆที่เราก็มียี่ห้อเทคโนโลยีให้เขา”

ครู น 5

“นโยบายการศึกษาบางอย่าง ครูไม่ได้รับข้อมูลที่ชัดเจน ไม่ทั่วถึงบางที่คนที่รับข้อมูลมาก็เป็นผู้บริหาร แต่การถ่ายทอด บางครั้งก็ไม่มี หรือบางที่ครูรับรู้นโยบายมาอีกอย่าง ก็นำไปปฏิบัติอีกอย่าง ไม่ตรงตามจุดประสงค์ที่รัฐบาลกำหนด การกำหนดกรอบการบริหารการจัดการศึกษาไม่ชัดเจน โรงเรียนก็ตีความตามความเข้าใจของตัวเอง ต่างคนต่างทำ สุดท้ายก็ล้มการกำหนดเนื้อหาที่จะสอนมันกว้างไป เหมือนบางที่ถามเพื่อน โรงเรียนอื่นๆ เรื่องที่สอนเด็กก็ไม่เหมือนกัน ทั้งๆที่เป็นโลกศึกษา ซึ่งต้องสอนในเรื่องความเป็นพลเมืองที่ดี บางคนก็เอาเนื้อหาประวัติศาสตร์มาสอน บางคนก็เอาเนื้อหาหน้าที่พลเมืองมาสอน คือตีความจุดประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ไม่เหมือนกันเลย”

ครู น 6

“เราไม่ได้จากแหล่งข้อมูลโดยตรง บางประเด็นไม่เหมือนกัน บางคนมองประเด็นบางประเด็นเป็นเรื่องใหญ่แต่อีกคนมองเป็นเรื่องเล็ก เวลาฝ่ายบริหารสื่อความหมายมาระดับล่าง จึงมีการตีความแตกต่างกัน”

ครู ก 5

(3) ครูไม่สนใจในนโยบายการศึกษาจึงขาดการตีความที่ชัดเจน โดยมีข้อมูลสนับสนุนดังนี้

“ความไม่ใส่ใจ บางคนอายุมาก จะเกษียณ ก็ไม่อยากจะรู้อะไร ผลก็คือ ไม่ตั้งใจฟัง ฟังบ้าง ไม่ฟังบ้าง”

ครู ก 4

3.4 ปัญหา อุปสรรคในการปฏิบัติงานตามการรับรู้นโยบายการศึกษา

จากการศึกษาศึกษาผลการวิเคราะห์ความเข้าใจและการปฏิบัติงานตามการรับรู้นโยบายการศึกษาของครู ผู้วิจัยขอนำเสนอผลสรุปประเด็นที่เป็นปัญหา อุปสรรคในความเข้าใจและการปฏิบัติงาน และข้อเสนอแนะจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ จากการสัมภาษณ์ครู และจากความคิดเห็นในแบบสอบถาม โดยสามารถสรุปได้ ดังนี้

1. นโยบายการศึกษามีการเปลี่ยนแปลงบ่อย ดังข้อมูลที่สนับสนุนดังต่อไปนี้

“มีการเปลี่ยนแปลงรัฐมนตรีบ่อยเกินไป แล้วรัฐมนตรีเปลี่ยน นโยบายก็มีการเปลี่ยนอีก โรงเรียนสับสนไม่รู้จะทำอย่างไร อย่างเรื่อง 4 ใหม่ รัฐบาลก็ไม่พูดถึงอีกแล้ว เพราะเป็นแนวคิดของรัฐบาลชุดเก่า”

ครู น 1

“ก็รุ่นวางนำดู เปลี่ยนรัฐมนตรีบ่อยเกินไป นโยบายก็เปลี่ยนแปลงไปตามพรรคของเขาอีก ก็ทำให้งงได้”

ครู น 7

“นโยบายการศึกษาใหม่ไม่รู้ว่าเน้นที่จุดไหนแน่ เพราะรู้สึกว่าคุณไม่แน่นั้นมี องค์กรที่เข้าไปในเรื่องของการศึกษา คือทุกคนดูแล้วอยากรู้ว่าเขาเก่งอย่างไร มีเด่นเรื่องอะไร”

ครู น 4

2. ครูมีความเข้าใจในตัวนโยบายการศึกษาที่คลาดเคลื่อน โดยเกิดจาก (1) ตัวของนโยบายการศึกษาเข้าใจยาก และยังไม่ชัดเจน สถานศึกษาต้องมาตีความ ซึ่งการตีความนี้ก็อาจทำให้แต่ละสถานศึกษาไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน (2) สถานศึกษายังขาดการชี้แจงรายละเอียดของข้อมูล บางสถานศึกษามีการรับนโยบายการศึกษามาแต่ไม่มีการชี้แจงให้ครูได้ทราบถึงนโยบายการศึกษาอย่างชัดเจน ทำให้ครูในสถานศึกษานั้นไม่มีแก่นที่จะสนองนโยบายการศึกษาตาม (3) ครูไม่สนใจในนโยบายการศึกษาจึงขาดการตีความที่ชัดเจน บางครั้งครูก็ไม่ได้ทำความเข้าใจกับนโยบายการศึกษาว่ามีวัตถุประสงค์หรือมีเป้าหมายอย่างไร จึงอาศัยตามที่ตัวเองเข้าใจและสะดวกต่อตัวเอง ดังรายละเอียดที่ได้กล่าวไปแล้วในตอนต้นที่ 3

3. ภาระงานของครูมีมากทำให้ไม่สามารถสนองนโยบายศึกษาให้ได้ตามเป้าหมาย ดังข้อมูลสนับสนุนดังนี้

“ภาระงานครูมีมาก ภาระงานอื่นนอกจากการสอน เช่น งานธุรการ งานตามค่าเล่าเรียนเด็ก ค่าใช้จ่าย เรื่องเอกสาร ซึ่งให้ครูที่ปรึกษาทำ ซึ่งเป็นงานจิตปาถะ งานพัสดุ อย่างตอนที่สอนอยู่ครูก็ต้องลงไปตรวจพัสดุแหละ แล้วสอนไม่ทันเด็กก็เครียด ครูก็เครียด บางทีก็ล้า อย่างครูที่สูงวัย ได้รับภาระงานยิ่งมาก ความอยากทำงานก็ถดถอย อย่างเมื่อก่อนครูแทบไม่มีภาระงานอื่นเลย ก็มีเวลากับเด็ก เดียวนี้สั่งงานเด็กเสร็จแล้วก็ออกไป เพราะติดงานอื่น”

ครู น 4

“บางที่เวลาที่สอนให้เต็มที่จะพัฒนาตามเป้าหมายที่ให้กรอบมามันไม่พอ เพราะเดี๋ยวนี้ครูมีภาระงานมาก ทั้งติดตามนักเรียน เรื่องเอกสาร เรื่องงานธุรการ แล้วจะโดนประชาสัมพันธ์อีก”

ครู น 6

4. ครูไม่มีการร่วมมือในการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษา ดังข้อมูลสนับสนุนดังนี้

“ครูไม่ค่อยพัฒนาตนเอง การเรียนการสอนเท่าไร อย่างครูที่สูงอายุแล้ว เขาก็บอกว่า อีก 5 ปีจะเกษียณแหละ ไม่เอาแล้วไม่ทำงานมาเยอะแล้วให้เด็กๆ เขาทำดีกว่า ครูบางคนสอนไม่ทุ่มเทไปทำธุรกิจหมด”

ครู น 1

“ส่วนใหญ่ก็จะเป็นครูบางคน ที่ดื้อเจียบ คือรู้แต่ไม่ทำ ดื้อ แต่ไม่ฆ่าตัวเองโดยการมาโวยวาย คือเป็นอุปสรรคเหมือนกัน”

ครู น 3

“ครูในโรงเรียนรับรู้หมด แต่ทำได้มากน้อยแค่ไหน ก็ขึ้นอยู่กับ
การปฏิบัติที่แตกต่างกันแล้วแต่”

ครู น 2

“ครูในโรงเรียนก็รู้หมด เพราะเวลาเขามีนโยบายอะไรก็มาชี้แจง
ในที่ประชุม แต่ที่นี้ ครูที่เก่าๆ บางคนที่เขาไม่ยอมทำแล้ว เพราะว่า เขา
จะเกษียณแล้ว”

ครู ก 3

5. การติดตามผลการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษานั้นไม่ได้เป็นไปอย่างจริงจัง ดังข้อมูล
สนับสนุนดังนี้

“อยู่ทางเบื้องบนด้วยว่าฝ่ายบริหาร จะติดตามมากน้อยแค่ไหน
ที่นี้มีติดตามบ้าง บางอันก็ไม่ติดตาม พอไม่ติดตามคนปฏิบัติก็ปฏิบัติไม่
เต็มที่ บางครั้งไม่มีความผิด ทำบ้างไม่ทำบ้าง ก็ที่ทำก็ไม่ผิด

ส่วนนักเรียนคะแนนโอเน็ต ก็ไม่ได้เอาไปใช้อะไร แล้วต่อไป
มหาวิทยาลัยก็จะแย่งเด็กมากขึ้น พอเด็กไม่สนใจทำโอเน็ต ผลก็ต่ำลง”

ครู น 3

“บางที่ก็ขึ้นอยู่กับติดตามดูผลงานด้วยนะ เพราะถ้าไม่
ติดตามไม่ดูผลงาน ก็ไม่มีการกระตุ้นครูให้ทำ นโยบายก็เดินไปไม่ได้”

ครู ก 1

“อย่างเรื่องโอเน็ต เราก็ติวเด็กนะ แต่บางที่มันไม่ผลไรกับเขา
เขาก็ไม่ค่อยตั้งใจ อย่างม. 6 ก็ไปสอบตรงได้แล้ว ก็ไม่ตั้งใจทำข้อสอบ”

ครู น 4

6. งบประมาณที่จะมาซื้อ อุปกรณ์ ครูภัณฑ์ ในการดำเนินงานตามนโยบายการศึกษาที่มีไม่พอ ดังข้อมูลสนับสนุนดังนี้

“การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา ยังมีปัญหาอุปสรรคเนื่องจากยังขาดอุปกรณ์ในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน”

ครู ก 1

“ที่โรงเรียน ความพร้อมอุปกรณ์การศึกษา งบประมาณไม่เพียงพอสนับสนุน แล้วสื่อการสอนก็ไม่ดี เช่น เปิดแล้วคอมฯ ล่มไม่สะดวก ส่วนนักเรียน ฐานะทางเศรษฐกิจไม่เอื้อนักเรียนบ้างครอบครัว และศักยภาพนักเรียนไม่ได้รับการพัฒนาเต็มที่”

ครู น 6

“โรงเรียนเรามันขนาดเล็ก เลยไม่ค่อยได้บ้ งบประมาณมาเท่าไร เพราะนักเรียนน้อยเวลาขออะไร ก็ไม่ค่อยได้เท่าไร เลยทำการเรียนการสอนได้ตามเท่าที่ได้”

ครู ก 2

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการจัดอบรมครูในเรื่องนโยบายการศึกษา เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน ดังข้อมูลสนับสนุนดังนี้

“การชี้แจงนโยบายบางอย่างยังไม่ชัดเจนนะ ต้องมีการอบรม และให้ความรู้กับครูเพิ่มเติมด้วย”

ครู น 6

2. การวางนโยบายการศึกษานั้นควรมีการศึกษาบริบทของสภาพแวดล้อมของสังคมด้วย
 ดังข้อมูลสนับสนุนดังนี้

“ที่จริงมันต้องโคกันนะ เจ้าหน้าที่วางนโยบายตัวในกรมผู้ที่ออก
 นโยบายต้องรู้ว่า สภาพปัญหา ทิศทางเป็นอย่างไร คนที่จะสร้างนโยบาย
 การศึกษาออกมาได้ ต้องรู้และมองทะลุมองรากแก่นว่านโยบายของคุณ
 กับประเทศควรใช้นโยบายแบบไหน ไม่จำเป็นหรอกว่าคุณไปศึกษา
 ประเทศนั้นแล้วมันก็เลิศเลอเอามาใช้ในประเทศไทยใช้ว่าจะสำเร็จ ควร
 มาปรับใช้ในสภาพของความเป็นไทย แล้วก็สามารถเข้ากับสังคมได้
 นโยบายจะสำเร็จหรือไม่อยู่ที่คนต้องรู้จริง ต้องมองให้กว้าง”

ครู น 4

3. รัฐบาลชุดใหม่ควรมีการรับนโยบายการศึกษาไปดำเนินการต่อ ดังข้อมูลสนับสนุนดังนี้

“ยังเอาแน่เอานอนไม่ได้ ในสมัยหน้าก็อาจจะไม่เอานโยบายรุ่น
 นี้อีก ถ้าหากว่าเขาปรับมรดกไปหน่อยก็อาจจะโอเค แต่ถ้าชุดนี้หมดแล้ว
 รัฐบาลใหม่ก็ไม่เอาอีก นี่แหละประเทศไทย มันเป็นเรื่องอย่างเงี้ยใครทำ
 ดีกว่า ไม่ได้”

ครู น 1

4. ควรมีการติดตามผลการปฏิบัติงานให้เป็นรูปธรรม ดังข้อมูลสนับสนุนดังนี้

“เพราะฉะนั้น ควรให้มีข้อบังคับหรือกฎเกณฑ์ในการที่จะให้ครู
 ปฏิบัติงานตามนโยบายการศึกษา ไม่เช่นนั้นครูก็ไม่ทำกัน หรือไม่ก็ควรมี
 การประเมินทอมละครั้ง”

ครู น 3

“ที่จริงแล้วถ้ามี ควรมีอะไรที่เป็นกรอบข้อบังคับให้คุณทำ เพื่อให้
 คุณได้ทำอย่างจริงจัง เพราะว่าครูจะมาเร่งทำก็ตอนมีการประเมิน
 ภายนอก ซึ่งมันก็ได้ผลที่ไม่เป็นไปตามความเป็นจริงเท่าไร

ครู ก 1

5. ควรมีการร่วมมือจากหลายฝ่าย ดึงข้อมูลสนับสนุนดังนี้

“การที่นโยบายจะมีการปฏิบัติได้สำเร็จนั้น เริ่มตั้งแต่ตัวผู้บริหาร
 ที่ต้องมีวิสัยทัศน์ แล้วก็ต้องค้ำรับนโยบายการศึกษา ครูก็ต้องเปิด
 กะโหลกตัวเองต้องรับไม่ใช่ว่าไม่พอใจก็ไม่เอา ตัวเด็กก็เป็นวัตถุดิบหนึ่ง ถ้า
 ได้วัตถุดิบดีมีคุณภาพ ผลก็ออกมาดี แต่อย่างโรงเรียนเรามันเป็น
 โรงเรียน น้ำ 3 น้ำ 4 แล้วถ้าเกิดตรงนี้ไม่ดีผลก็ไม่ดี ผู้ปกครองก็มีส่วน
 ต้องมีบทบาทในสถานศึกษา”

ครู น 3

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ความเข้าใจและการปฏิบัติงานตามการรับรู้ของครูตามนโยบายการศึกษา กำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย 3 ข้อ (1) เพื่อวิเคราะห์ระดับความเข้าใจในนโยบายการศึกษาตาม การรับรู้ของครู (2) เพื่อวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู (3) เพื่อวิเคราะห์ความเข้าใจในนโยบายการศึกษาที่คลาดเคลื่อนตามการรับรู้ สาเหตุของ ความเข้าใจในนโยบายการศึกษาที่คลาดเคลื่อนตามการรับรู้และปัญหา อุปสรรคในการปฏิบัติงานใน นโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิง คุณภาพ สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณนั้นผู้วิจัยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล ส่วน การวิจัยเชิงคุณภาพนั้นผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์กึ่งทางการ (semi -fromal interview) และ แบบสอบถามแสดงความคิดเห็นปลายเปิดจากครู

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเชิงปริมาณ

ข้อมูลเชิงปริมาณนี้ เป็นการศึกษาถึงระดับของความเข้าใจในนโยบายการศึกษาตาม การรับรู้ของครูและระดับการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณที่เกี่ยวกับความเข้าใจและการปฏิบัติงานตาม การรับรู้ของครูตามนโยบายการศึกษา มีจำนวน 1 ฉบับ คือ แบบสอบถามสำหรับครูใน สถานศึกษา เรื่อง การวิเคราะห์ความเข้าใจและการปฏิบัติงานตามการรับรู้ของครูตามนโยบาย การศึกษา ซึ่งกลุ่มตัวอย่างคือ ครู ที่อยู่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ด้วยสถิติบรรยาย คือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบ ความเข้าใจและการ ปฏิบัติงานตามการรับรู้ของครูตามนโยบายการศึกษา จำแนกตาม อายุการทำงาน ระดับชั้นที่สอน วุฒิการศึกษา และ ขนาดของสถานศึกษา โดยการใช้ Two-way ANOVA สำหรับคำถาม ปลายเปิดเกี่ยวกับอุปสรรค ปัญหาและข้อเสนอแนะใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกในความเข้าใจในนโยบายการศึกษาที่คลาดเคลื่อนตามการรับรู้ สาเหตุของความเข้าใจในนโยบายการศึกษาที่คลาดเคลื่อนตามการรับรู้ของครู รวมถึง ปัญหา อุปสรรค ในการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู ซึ่งในการศึกษาเชิงคุณภาพใช้การสัมภาษณ์ครูและการศึกษาจากเอกสาร โดยมีเกณฑ์คัดเลือกคือ ครูที่รับคำสั่งแต่งตั้งหรือมอบหมายให้ปฏิบัติงานโครงการ/ กิจกรรมตามนโยบายการศึกษาการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ ผู้วิจัยทำการถอดเทปบันทึกการสัมภาษณ์ และการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ แล้วทำการสรุปตามประเด็นสำคัญ

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. โดยภาพรวมของความเข้าใจในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู มีความเข้าใจในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 สำหรับในรายประเด็นตามนโยบายการศึกษา ความเข้าใจในนโยบายในแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559) อยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 ส่วนนโยบายการศึกษาในช่วงพ.ศ.2552-2554 ในสมัยรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นโยบายการศึกษาที่มีความเข้าใจมากที่สุดคือ นโยบายเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพ อยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 และนโยบายการศึกษาที่มีความเข้าใจน้อยที่สุดคือ นโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง อยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 ส่วนนโยบายการศึกษาในช่วง พ.ศ.2554 - 2555 ในสมัยรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นโยบายการศึกษาเรื่องเร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีความเข้าใจมากกว่า นโยบายการศึกษาเรื่องเร่งพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา โดยนโยบายการศึกษาเรื่อง เร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 และ นโยบายการศึกษาเรื่องเร่งพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78

ประกอบกับการสัมภาษณ์เพื่ออธิบายข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติม โดยได้ประเด็น ดังนี้ (1) เหตุที่นโยบายเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพมีความเข้าใจมากที่สุด เพราะ เป็นนโยบายการศึกษาที่ทางสถานศึกษามีการชี้แจงอย่างชัดเจน เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง และเป็นกิจกรรมที่สถานศึกษามีการปฏิบัติอยู่แล้ว (2) นโยบายการศึกษาประเด็นเรื่องผู้เรียนต้องมีผลสัมฤทธิ์ทางด้านภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นร้อยละ 3 ต่อปี พบว่าครูมีการสอนเพื่อพัฒนาเรื่องภาษาอังกฤษอยู่แล้ว แต่ไม่ทราบเกณฑ์การเพิ่มขึ้น (3) นโยบายเรื่องเร่งพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา นั้นมีความเข้าใจน้อยที่สุด เพราะ ครูบางท่านในสถานศึกษายังมีความเข้าใจในเรื่อง

การใช้เทคโนโลยีน้อย ทำให้ครูไม่สนใจหรือพยายามทำความเข้าใจในนโยบายเรื่องเร่งพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา (4) การส่งเสริมให้นักเรียนทุกระดับชั้นได้ใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ตเพื่อการศึกษา ครูมีความเข้าใจน้อยกว่าหลายๆประเด็น แม้ว่าจะมีแหล่งสื่อต่างๆ มาประชาสัมพันธ์ แต่ความเข้าใจยังเป็นเฉพาะผู้เกี่ยวข้องที่จะต้องสอนแท็บเล็ต ส่วนครูที่ไม่ได้มีการสอนโดยใช้แท็บเล็ต จึงไม่สนใจหรือทำความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องนี้ (5) ครูมีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนในเรื่อง ผู้เรียนต้องมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์เพิ่มขึ้นเป็นไม่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยนานาชาติ (ผลทดสอบ PISA) โดยพบว่าครูมีความเข้าใจในประเด็นนี้เป็นโรงเรียนต้องเข้าร่วมการทดสอบ PISA ซึ่งในประเด็นคำถามนี้เป็นการถามการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์โดยใช้เกณฑ์ ค่าเฉลี่ยนานาชาติ (ผลทดสอบ PISA) เท่านั้น

ผลการเปรียบเทียบความเข้าใจในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู จำแนกตาม อายุการทำงาน และระดับชั้นที่สอน พบว่า ปฏิสัมพันธ์ระหว่าง อายุการทำงาน และระดับชั้นที่สอน ส่งผลต่อความเข้าใจนโยบายการศึกษาของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาที่ตัวแปรหลักพบว่า ตัวแปรอายุการทำงานส่งผลต่อความเข้าใจนโยบายการศึกษาของครู โดยครูที่มีอายุการทำงาน 10-20 ปีมีความเข้าใจในนโยบายการศึกษามากกว่า ครูที่มีอายุการทำงาน 20-30 ปีและมากกว่า 30 ปี

ผลการเปรียบเทียบความเข้าใจในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู จำแนกตาม วุฒิการศึกษา และขนาดสถานศึกษา โดยวิเคราะห์แยกเป็นรายตัวแปร พบว่า ครูที่มีวุฒิมัธยมศึกษา ระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีความเข้าใจในนโยบายการศึกษามากกว่าครูที่มีวุฒิมัธยมศึกษา ระดับปริญญาตรี ส่วนขนาดสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ มีความเข้าใจในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครูมากกว่าขนาดสถานศึกษาขนาดเล็ก

2. โดยภาพรวมของการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครูพบว่าการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครูในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 สำหรับในรายประเด็นตามนโยบายการศึกษา การปฏิบัติงานของครูตามนโยบายในแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559) อยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 ส่วนนโยบายการศึกษาในช่วง พ.ศ.2552-2554 ในสมัยรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นโยบายการศึกษาที่มีการปฏิบัติงานของครูมากที่สุดคือ นโยบายเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพ อยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 และนโยบายการศึกษาที่มีการปฏิบัติงานของครูน้อยที่สุดคือ นโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง อยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 ส่วนนโยบาย

การศึกษาในช่วงพ.ศ.2554 – 2555 สมัยรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นโยบายการศึกษาเรื่องเร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการปฏิบัติงานของครูมากกว่า นโยบายการศึกษาเรื่องเร่งพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา โดยนโยบายการศึกษาเรื่องเร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 และ นโยบายการศึกษาเรื่องเร่งพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65

ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู จำแนกตามอายุการทำงาน และระดับชั้นที่สอน พบว่าปฏิสัมพันธ์ระหว่าง อายุการทำงาน และระดับชั้นที่สอน ส่งผลต่อการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาที่ตัวแปรหลักพบว่า อายุการทำงาน มีผลต่อการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษาโดยครูที่มีอายุการทำงาน 10-20 ปีมีการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษามากกว่า ครูที่มีอายุการทำงาน 20-30 ปี และมากกว่า 30 ปี

ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู จำแนกตามวุฒิการศึกษา และขนาดสถานศึกษา โดยวิเคราะห์แยกเป็นรายตัวแปร พบว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีมีการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี ส่วนขนาดสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ มีการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษามากกว่าขนาดสถานศึกษาขนาดเล็ก

3. จากการศึกษาผลการวิเคราะห์ความเข้าใจในนโยบายการศึกษาที่คลาดเคลื่อนตามการรับรู้ของครู พบว่าครูมีความเข้าใจในนโยบายการศึกษาที่คลาดเคลื่อนในส่วนคำที่ไม่สื่อความหมายโดยตรง คือ นโยบายการวิจัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สังคมศาสตร์ ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และมนุษยศาสตร์ ทั้งที่เป็นการวิจัยพื้นฐานและการวิจัยการประยุกต์ เพื่อใช้ประโยชน์ในบริบทของสังคมไทยมากขึ้น คำว่า “การวิจัยพื้นฐาน”, “การวิจัยการประยุกต์” และนโยบายโครงการตำราแห่งชาติ คำว่า “ตำราแห่งชาติ” โดยสาเหตุของความเข้าใจในนโยบายการศึกษาที่คลาดเคลื่อน พบว่า มี 3 สาเหตุ (1) ตัวนโยบายการศึกษาเข้าใจยากยังไม่ชัดเจน (2) สถานศึกษายังขาดการแจ้งรายละเอียดของข้อมูลที่ชัดเจน และ (3) ครูไม่สนใจในนโยบายการศึกษาจึงขาดการตีความที่ชัดเจน

สำหรับปัญหาการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครูพบว่า (1) นโยบายการศึกษามีการเปลี่ยนแปลงบ่อย จนทำให้ครูมีความสับสนในการที่จะนำนโยบายการศึกษามาใช้ (2) ความเข้าใจในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครูบางท่านยังมีความเข้าใจในตัวนโยบายการศึกษาที่คลาดเคลื่อน (3) ภาระงานของครูมีมากทำให้ไม่สามารถสนองนโยบายการศึกษาให้ได้

ตามเป้าหมาย (4) ครูไม่ร่วมมือในการปฏิบัติงานตามนโยบายการศึกษา (5) การติดตามผลการปฏิบัติงานตามนโยบายศึกษานั้นไม่ได้เป็นไปอย่างจริงจัง (6) งบประมาณที่จะมาซื้ออุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ในการดำเนินงานตามนโยบายศึกษามีไม่พอ

ข้อเสนอแนะในการรับรู้และการปฏิบัติงานของครูตามนโยบายการศึกษา คือ (1) ควรมีการจัดอบรมครูในเรื่องนโยบายการศึกษา (2) การวางแผนนโยบายศึกษานั้นควรมีการศึกษาบริบทของสภาพแวดล้อมของสังคม (3) รัฐบาลชุดใหม่ควรมีการรับนโยบายการศึกษาไปดำเนินการต่อ (4) ควรมีการติดตามผลการปฏิบัติงานให้เป็นรูปธรรม และ (5) ควรมีการร่วมมือจากหลายฝ่าย

อภิปรายผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ความเข้าใจในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู ประกอบไปด้วยนโยบายการศึกษา 5 นโยบาย (1) แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559) (2) การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2562) (3) นโยบายเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพ (4) นโยบายการศึกษาเรื่องเร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษา (5) นโยบายการศึกษาเรื่องเร่งพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา มีประเด็นอภิปรายดังนี้

พบว่าโดยภาพรวมความเข้าใจในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู มีผลความเข้าใจในระดับ มาก สามารถอธิบายได้ด้วยข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งมาจากสถานศึกษามีการกระจายข่าวสารนโยบายการศึกษาต่างๆ ในการประชุมครู เพราะฉะนั้นครูจะมีความเข้าใจในนโยบายต่างๆ ที่มาประกาศในที่ประชุมครู สำหรับในรายประเด็นตามนโยบายการศึกษา ความเข้าใจในนโยบายแผน การศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559) อยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 เนื่องจากจากแผนการศึกษาแห่งชาติ มีการประกาศใช้มานานแล้ว และนโยบายแต่ละประเด็นเป็นภาพกว้างๆ ครูเข้าใจกันอยู่แล้ว จึงมีความเข้าใจระดับ มาก

นโยบายการศึกษาในช่วงพ.ศ. 2552-2554 ในสมัยรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นโยบายการศึกษาที่มีความเข้าใจมากที่สุดคือ นโยบายเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพ อยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 สามารถอธิบายประกอบด้วยข้อมูลเชิงคุณภาพได้ว่า นโยบายเรียนฟรีเป็นนโยบายการศึกษาที่ทางสถานศึกษามีการชี้แจงอย่างชัดเจน เพราะครูทุกคนต้องปฏิบัติจริงๆ เช่น การหาสถานที่ให้นักเรียนไปทัศนศึกษา การพยายามหาคอมพิวเตอร์เพื่อให้เพียงพอแก่นักเรียนเพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่นโยบายการศึกษากำหนด และบางกิจกรรมสถานศึกษาก็มีการปฏิบัติอยู่แล้ว เช่น เรื่องการเข้าค่ายลูกเสือ เนตรนารี สถานศึกษาก็มีการจัดกันอยู่แล้ว การที่นโยบายการศึกษาสนับสนุนให้ฟรีก็ถือว่าเป็นการช่วยเหลือสถานศึกษาทางหนึ่ง ส่วนนโยบายการศึกษาที่มี

ความเข้าใจน้อยที่สุดคือ นโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง อยู่ในระดับ มาก แต่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ 4.08 เนื่องจากประเด็นในเรื่องผู้เรียนต้องมีผลสัมฤทธิ์ทางด้านภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นร้อยละ 3 ต่อปี และเรื่องผู้เรียนต้องมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์เพิ่มขึ้นเป็นไม่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยนานาชาติ (ผลทดสอบ PISA) ซึ่งในด้านการพัฒนาอังกฤษเพิ่มขึ้นร้อยละ 3 ต่อปี นั้นครูมีการพัฒนาในเรื่องทักษะนี้อยู่แล้ว แต่ไม่ทราบเกณฑ์เลยว่า ต้องให้เด็กเพิ่มขึ้นร้อยละ 3 ต่อปี ส่วนในประเด็น ผู้เรียนต้องมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์เพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยนานาชาติ (ผลทดสอบ PISA) ครูมีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน โดยครูมีความเข้าใจว่า โรงเรียนต้องเข้าร่วมการทดสอบ PISA ซึ่งในประเด็นนั้นเป็นเพียงแค่การนำเกณฑ์ การทดสอบ PISA มาเป็นเกณฑ์ในการวัด

นโยบายการศึกษาในช่วงพ.ศ.2554 - 2555 ในสมัยรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นโยบายการศึกษาเรื่องเร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีความเข้าใจมากกว่า นโยบายการศึกษาเรื่องเร่งพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา โดยนโยบายการศึกษาเรื่อง เร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 และ นโยบายการศึกษาเรื่องเร่งพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 เพราะว่าด้านนโยบายการศึกษาเรื่องเร่งพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา เป็นเรื่องที่ครูบางท่านในสถานศึกษายังมีความเข้าใจในเรื่องการใช้เทคโนโลยีน้อย ทำให้ครูไม่สนใจหรือพยายามทำความเข้าใจในนโยบายเรื่องเร่งพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา และในประเด็นเรื่องของแท็บเล็ตครูนั้นแม้ว่าจะมีสื่อข่าวสารกระจายข่าวตามโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ก็ตาม แต่หากว่าครูคนไหนที่ได้รับให้สอนโดยใช้แท็บเล็ตก็จะมี การรับรู้และพยายามทำความเข้าใจ แต่ถ้าครูไม่ได้รับมอบหมายให้สอนก็จะเพียงรู้ว่าเขาจะมีให้แต่ก็ไม่ได้สนใจอะไรมาก ส่วนประเด็นที่มีการรับรู้น้อยที่สุดคือ การพัฒนาเครือข่ายสารสนเทศเพื่อการศึกษา พัฒนาระบบ “ไซเบอร์โฮม”ที่สามารถส่งความรู้มายังผู้เรียน โดยระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ในประเด็นนี้ ครูยังไม่รู้และไม่เข้าใจว่า ไซเบอร์โฮมคืออะไร

จากการเปรียบเทียบความเข้าใจในนโยบายการศึกษาตามรับรู้ของครู พบว่าตัวแปรหลักอายุการทำงานมีความเข้าใจนโยบายการศึกษาของครูแตกต่างกัน โดยครูที่มีอายุการทำงาน 10-20 ปีมีความเข้าใจในนโยบายการศึกษามากกว่า ครูที่มีอายุการทำงาน 20-30 ปีและมากกว่า 30 ปี เนื่องจากครูที่ทำงานมาแล้ว 10 -20 ปียังมีอายุการทำงานที่น้อยกว่าในกลุ่มของผู้ที่มีอายุการทำงานมากกว่า 20 ปี อาจเป็นไปได้ว่า แรงจูงใจของผู้ที่ทำงานมาแล้ว 20ปี อาจเกิดความเบื่อหน่าย อ่อนล้า ทำให้ไม่มีแรงจูงใจในการทำงานแล้ว

สำหรับวุฒិการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีมีความเข้าใจนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครูสูงกว่าปริญญาตรี เนื่องจากจากครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีมีความสนใจในเรื่องนโยบายการศึกษา ซึ่งสอดคล้อง กับงานวิจัยของ ภาวิณี จิรกาลวสาน (2551) ที่ศึกษาการรับรู้ของผู้ปกครองที่มีต่อภาพลักษณ์ของสถานศึกษาเอกชนชั้นพื้นฐาน อำเภอธัญบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยพบว่าผู้ปกครองที่วุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีการรับรู้ภาพลักษณ์โรงเรียนที่แตกต่างกัน

ส่วนผลการเปรียบเทียบความเข้าใจในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า ขนาดสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ มีความเข้าใจในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครูมากกว่าขนาดสถานศึกษาขนาดเล็ก ซึ่งสอดคล้องกับ รุ่งนภา แก้วไพรวัง (2546) ที่ศึกษาความเข้าใจการสอนแบบสืบเสาะของครูวิทยาศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่มีเพศ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ที่สอน และขนาดสถานศึกษาโรงเรียนต่างกัน พบว่าครูมีความเข้าใจการสอนแบบสืบเสาะอยู่ในระดับมาก แต่ครูวิทยาศาสตร์ที่มีสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ที่สอน และขนาดโรงเรียนต่างกันมีความเข้าใจในการสอนแบบสืบเสาะต่างกัน โดยในด้านสถานศึกษาขนาดใหญ่ครูมีความเข้าใจมากกว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก

จากการเปรียบเทียบความเข้าใจในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู สามารถอธิบายได้จากแนวคิดการรับรู้ของ วันชัย มีชาติ (2544: 38-39) ธัญญา สังขพันธานนท์ (2548: 24) และ วิภาส ทองสุทธิ (2552: 101-103) ซึ่งได้กล่าวว่าลักษณะของผู้รับรู้ทั้งในเรื่องประสบการณ์ แรงจูงใจในการทำงาน สภาพแวดล้อมต่างกันส่งผลต่อการรับรู้ที่ต่างกัน

2. การวิเคราะห์การปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู ประกอบไปด้วยนโยบายการศึกษา 5 นโยบาย (1) แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559) (2) การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2562) (3) นโยบายเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพ (4) นโยบายการศึกษาเรื่องเร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษา (5) นโยบายการศึกษาเรื่องเร่งพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา มีประเด็นอภิปรายดังนี้

พบว่า การปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครูในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากจากการที่ครูส่วนใหญ่มีความเข้าใจในนโยบายการศึกษาจากสถานศึกษาและสถานศึกษาก็มีการดำเนินการทำให้มีการปฏิบัติตามมา สำหรับในรายประเด็นตามนโยบายการศึกษา การปฏิบัติงานของครูตามนโยบายในแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559) อยู่ในระดับ มาก โดยในการปฏิบัติด้านนี้สอดคล้องกับความเข้าใจในนโยบายในแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559) ที่มีความเข้าใจในระดับมาก ส่งผลให้ครูมีการปฏิบัติตามนโยบายมากด้วย

เช่นกัน ส่วนนโยบายการศึกษาในช่วง พ.ศ.2552-2554 ในสมัยรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นโยบายการศึกษาที่มีการปฏิบัติงานของครูมากที่สุดคือ นโยบายเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพ อยู่ในระดับ มาก เพราะนโยบายนี้มีการดำเนินการอย่างจริงจัง โดยเมื่อมีการชี้แจงครูในที่ประชุมแล้ว ก็ได้มอบหมายให้ครูได้ปฏิบัติงาน โดยอาจจะมีการทำเป็นโครงการ ครูที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการจึงต้องปฏิบัติ ส่วนนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีการปฏิบัติน้อยสุดเมื่อเทียบกับนโยบายอื่นๆ เพราะเนื่องมาจากครูยังมีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน ทำให้การปฏิบัตินั้นไม่ได้เป็นไปตามที่นโยบายกำหนดไว้

ส่วนนโยบายการศึกษาในช่วงพ.ศ.2554 - 2555 สมัยรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นโยบายการศึกษาเรื่องเร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการปฏิบัติงานของครูมากกว่า นโยบายการศึกษาเรื่องเร่งพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา ซึ่งเกิดจากการรับรู้ที่ครูบางท่านในสถานศึกษายังมีความเข้าใจในเรื่องการใช้เทคโนโลยีน้อย ทำให้ครูไม่สนใจหรือพยายามทำความเข้าใจในนโยบายเรื่องเร่งพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา ซึ่งส่งผลให้การนำไปปฏิบัติจริงน้อยตามไปด้วย

ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานของครูตามนโยบายการศึกษา จำแนกตามอายุการทำงาน และระดับชั้นที่สอน พบว่าปฏิสัมพันธ์ระหว่าง อายุการทำงาน และระดับชั้นที่สอน ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูนโยบายการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาที่ตัวแปรหลักพบว่า อายุการทำงาน มีผลต่อการปฏิบัติงานตามนโยบายการศึกษาของครู โดยครูที่มีอายุการทำงาน 10-20 ปีมีการปฏิบัติงานตามนโยบายการศึกษามากกว่า ครูที่มีอายุการทำงาน 20-30 ปีและมากกว่า 30 ปี จากการเปรียบเทียบทั้ง 2 ตัวแปร สอดคล้องกับการเปรียบเทียบความเข้าใจในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู ซึ่งเกิดจากผู้ที่มีอายุการทำงานมานาน เริ่มเกิดความเบื่อหน่าย หหมดแรงจูงใจในการทำงาน จึงทำให้ไม่มีความสนใจที่จะปฏิบัติตามนโยบายการศึกษา

สำหรับผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู จำแนกตามวุฒิการศึกษา และ ขนาดสถานศึกษา เมื่อพิจารณาตัวแปรวุฒิการศึกษา พบว่าครูที่มีวุฒิมัธยมศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาตรีมีการปฏิบัติงานนโยบายการศึกษาสูงกว่าครูที่มีวุฒิมัธยมศึกษาในระดับปริญญาตรี สำหรับตัวแปรขนาดสถานศึกษาพบว่า ขนาดสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ มีการปฏิบัติงานของครูตามนโยบายการศึกษามากกว่าขนาดสถานศึกษาขนาดเล็ก สอดคล้องกับการวิจัยของ ณัฐจรรย์ กาญจนวจิต (2544) ได้ศึกษาเรื่องความไม่เสมอภาคการดำเนินงานและผลการดำเนินงานของโรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฐานข้อมูลที่ใช้ใน

การวิจัยได้แก่โรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานจาก 7 สังกัด ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ความไม่เสมอภาคของการดำเนินงานและผลการดำเนินงานระหว่างโรงเรียนภายในแต่ละสังกัด พบว่าการบริหารจัดการของผู้บริหารมีความไม่เสมอภาคมากที่สุดในโรงเรียนสังกัดของปัญหาการตำรวจตระเวนชายแดนและกรมสามัญศึกษา โดยสถานศึกษาในสังกัดกรมสามัญ มีการแบ่งขนาดโรงเรียนออกเป็น 4 ขนาด คือ เล็ก กลาง ใหญ่ และใหญ่พิเศษ ซึ่งผู้บริหารในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษนี้ มีวุฒิการศึกษาสูง มีประสบการณ์ในการบริหารมาก จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดความแตกต่างกับผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งมีวุฒิการศึกษาระดับที่ต่ำกว่า และมีประสบการณ์ที่น้อยกว่า และงานวิจัยของ สิริจันทร์พร วงศ์พิรกุล (2552) ศึกษาเกี่ยวกับการติดตามและประเมินกระบวนการนํานโยบายเรียนฟรี 15 ปีไปปฏิบัติในสถานศึกษา: การประยุกต์วิธีการประเมินแบบผสมผสาน เพื่อศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินรวมถึงการติดตามกระบวนการนํานโยบายเรียนฟรี 15 ปี ศึกษาปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะของสถานศึกษาในการนํานโยบายเรียนฟรี 15 ปี ไปปฏิบัติ โดยกลุ่มตัวอย่างคือ สถานศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 250 โรงเรียน พบว่าการดำเนินการนํานโยบายไปปฏิบัติ ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างด้านระดับการจัดการศึกษา ขนาดสถานศึกษา และจังหวัด ด้านการนํานโยบายเรียนฟรี 15 ปี ไปปฏิบัติ แต่พบว่าปัจจัยหลักอย่างขนาดสถานศึกษา มีผลต่อ กระบวนการนํานโยบายเรียนฟรี 15 ปี โดยที่ขนาดสถานศึกษาใหญ่พิเศษ ไปปฏิบัติได้ดีกว่า สถานศึกษาขนาดกลาง ใหญ่และเล็ก

จากผลการเปรียบเทียบตัวแปร ด้านวุฒิการศึกษา อายุการทำงาน และขนาดสถานศึกษา สามารถสามารถอธิบายได้ด้วยทฤษฎีของกล้า ทองขาว (2543: 196-203) ที่ได้กล่าวไว้ว่าลักษณะของหน่วยงานที่นํานโยบายไปปฏิบัตินั้นส่งผลต่อการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาด้วย ที่กล่าวถึงว่าทั้งลักษณะของผู้ที่นํานโยบายไปปฏิบัติ และ ลักษณะของหน่วยงาน มีผลต่อการปฏิบัติงานตามนโยบาย

3. ผลการวิเคราะห์ความเข้าใจในนโยบายการศึกษาที่คลาดเคลื่อนตามการรับรู้ของครู พบว่า ครูมีความเข้าใจในนโยบายการศึกษาที่คลาดเคลื่อนในนโยบายที่มีคำที่ไม่สื่อความหมายโดยตรง คือ นโยบายการวิจัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สังคมศาสตร์ ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และมนุษยศาสตร์ ทั้งที่เป็นการวิจัยพื้นฐานและการวิจัยการประยุกต์ เพื่อใช้ประโยชน์ในบริบทของสังคมไทยมากขึ้น คำว่า “การวิจัยพื้นฐาน”, “การวิจัยการประยุกต์” และ นโยบายโครงการตำราแห่งชาติ คำว่า “ตำราแห่งชาติ” สาเหตุของความเข้าใจในนโยบายการศึกษาที่คลาดเคลื่อนของ พบว่า เกิดจากตัวนโยบายการศึกษาเข้าใจยากยังไม่ชัดเจน ในประเด็นนี้

สามารถอธิบายได้ว่า ตัวข้อความของนโยบายการศึกษานั้นใช้ภาษา หรือคำที่ยาก ไม่ได้มีการอธิบายความหมายหรือข้อนิยามที่แน่นอน ครูจึงไม่เข้าใจความหมายที่ชัดเจนทำให้มีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน สอดคล้องกับทฤษฎีของ ศุภชัย ยาวะประภาส (2538: 101-118) ที่ได้กล่าวถึงลักษณะของนโยบายว่านโยบายจะได้รับการปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์มากน้อยแค่ไหนขึ้นอยู่กับความชัดเจนของวัตถุประสงค์ของนโยบายนั้น ๆ ด้วยและ Tamara V. Young, Thomas V. Shepley และ Mengli Song (2010) ศึกษา เรื่อง การสร้างความเข้าใจในวาระการประชุมเกี่ยวกับนโยบายการศึกษาของรัฐจากรัฐ 3 รัฐ คือ แคลิฟอร์เนีย มิชิแกน และเท็กซัส พบว่า การที่นโยบายไม่ซับซ้อนทำให้ประชาชนมีความเข้าใจในนโยบาย

สาเหตุที่สอง สถานศึกษายังขาดการแจ้งรายละเอียดของข้อมูลที่ชัดเจน เนื่องจากผู้บริหารที่ได้รับนโยบายการศึกษามา หรือไปฟังสัมมนา ต้องมีการถ่ายทอดอีกระดับหนึ่ง คือมาถ่ายทอดระดับครู ซึ่งข้อความที่นำมาใช้นั้นอาจจะมีการตกกันในเนื้อความ หรือไม่ได้มีการชี้แจงที่ชัดเจนก็อาจทำให้ครูมีความคลาดเคลื่อนในความเข้าใจได้ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ วันชัย มีชาติ (2544: 39-40) ที่กล่าวว่า การถ่ายทอดข้อความขึ้นอยู่กับกระบวนการ ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับประสาทสัมผัสของแต่ละบุคคลที่มีความแตกต่างกัน และ วิเชียร วิทย์อุดม (2554: 12-15) ที่ได้กล่าวว่า การรับรู้ที่เลือกสรรซึ่งแต่ละบุคคลสามารถที่จะรับรู้ได้ไม่หมด จะรับรู้ได้แต่เพียงบางส่วนเท่านั้น บางคนจะเลือกรับรู้แต่เพียงบางสิ่งที่เขาอยากจะรู้ในสิ่งเร้าและสถานการณ์เดียวกัน ก็อาจจะทำให้บุคคลรับรู้ได้แตกต่างกันหรือไม่เหมือนกัน

และ สาเหตุสุดท้ายคือ ครูไม่สนใจในนโยบายการศึกษาจึงขาดการตีความที่ชัดเจน เกิดจากที่ครูไม่สนใจที่จะฟัง เพราะครูบางคนก็เบื่อ เหมื่อยล้า จากการทำงาน อายุมาก ใกล้เกษียณ ทำให้ไม่อยากจะฟังเมื่อตอนที่มีการอธิบายเรื่องนโยบายการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ วันชัย มีชาติ (2544: 38-39) ทัศนญา สังขพันธ์านนท์ (2548: 24) และวิภาส ทองสุทธิ (2552: 101-103) ที่ได้กล่าวถึง แรงผลักดัน แรงจูงใจ และความสนใจ ซึ่งหากนโยบายไม่ได้กระตุ้นให้ตัวผู้รับนโยบายเกิดความสนใจ โดยเฉพาะถ้านโยบายนั้นผู้รับรู้อาจมองว่าไม่มีผลประโยชน์ต่อตน ก็ผู้รับรู้นโยบายก็จะขาดความสนใจในตัวนโยบาย ทำให้เกิดการตีความที่ไม่ชัดเจนได้

ด้านปัญหาการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู ประการแรกคือนโยบายการศึกษามีการเปลี่ยนแปลงบ่อย จนทำให้ครูมีความสับสนในการที่จะนำนโยบายการศึกษามาใช้ รัฐบาลหรือรัฐมนตรีมีการเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้ง และรัฐบาลแต่ละสมัยมีจุดเน้นของนโยบายที่ไม่เหมือนกัน ทำให้นโยบายการศึกษาแต่ละสมัยของรัฐบาลหรือรัฐมนตรีมีการเปลี่ยนไปด้วย ครูซึ่งมีหน้าที่ในการสอนนโยบายการศึกษานั้นเกิดความสับสน และถ้าหากครู

ไม่มีการติดตามข่าวสารการเปลี่ยนแปลงนโยบายการศึกษา ก็อาจจะทำให้ไม่ทราบเป้าหมายที่แน่นอนนโยบายการศึกษา ประการที่สอง คือ ความเข้าใจของครูบางท่านยังมีเข้าใจในตัวนโยบายการศึกษาที่คลาดเคลื่อน โดยได้อภิปรายไปแล้วในข้อที่ 3. ประการที่สาม คือ ภาระงานของครูมีมากทำให้ไม่สามารถสนองนโยบายการศึกษาให้ได้ตามเป้าหมาย เนื่องจากครูในยุคนี้อาจมีภาระงานมาก ทั้งงานด้านธุรการ งบประมาณ พัสดุ ปกครอง ซึ่งบางคนได้รับงานเสริมมากกว่าหนึ่งงาน ทำให้การพัฒนาการเรียนสอนทำได้ยากมากขึ้น เวลาที่จะศึกษานักเรียนหรือจะพัฒนานักเรียนก็มีน้อยลง การที่จะสนองนโยบายการศึกษาให้ได้ตามเป้าหมายจึงทำได้ยากยิ่งขึ้นด้วย ประการที่สี่ ครูไม่มีการร่วมมือในการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษา เนื่องจากตัวครูเองเกิดความล่าช้าในการทำงานโดยเฉพาะผู้ที่ทำงานมานานแล้วก็จะเกิดความเบื่อหน่าย ไม่อยากร่วมปฏิบัติตามนโยบายการศึกษา และอีกประการคือ ตัวครูเองเกิดอคติในนโยบายการศึกษาไม่เปิดใจรับรู้ในเรื่องใหม่ๆ การที่จะให้ผลนโยบายการศึกษาเป็นไปตามเป้าหมายจึงทำได้ยาก ประการที่ห้า การติดตามผลการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษานั้นไม่ได้เป็นไปอย่างจริงจังทั้งตัวครูและตัวนักเรียน เนื่องจากการที่นโยบายการศึกษานั้นมีการประกาศมา แต่ไม่ได้มีการติดตามผลอย่างจริงจัง หรือไม่มีการบังคับให้ทำ ครูที่เป็นผู้สนองนโยบายการศึกษาก็ละเลยในการปฏิบัติงานตามนโยบายการศึกษา ไม่ปฏิบัติก็ไม่มีความผิด ส่วนตัวนักเรียนนั้นไม่ได้มีกฎหรือข้อบังคับใดที่มาเสริมแรงให้นักเรียนร่วมมือในการปฏิบัติงานให้เกิดผลเป็นไปตามเป้าหมายของนักเรียน เช่น เรื่องการทดสอบระดับชาติ ก็ไม่ได้มีผลต่อการศึกษาต่อของนักเรียน นักเรียนก็ไม่มีแรงจูงใจในการทำแบบทดสอบให้ได้เต็มตามศักยภาพ ประการสุดท้ายคือ งบประมาณที่จะมาซื้อ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ในการดำเนินงานตามนโยบายการศึกษามีไม่พอ เนื่องจากงบประมาณที่นำมาใช้แต่ละสถานศึกษาได้ไม่เพียงพอ ทำให้อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ต่างๆ ที่จะเสริมการศึกษา หรือศักยภาพของนักเรียนนั้นไม่เพียงพอไปด้วย การพัฒนานักเรียนให้เป็นไปตามนโยบายการศึกษาจึงเป็นไปด้วยความลำบาก

สำหรับข้อเสนอแนะในความเข้าใจและการปฏิบัติงานตามการรับรู้ของครูตามนโยบายการศึกษา เนื่องจากว่าครูยังมีการตีความของนโยบายการศึกษาที่แตกต่างกัน จึงควรมีการจัดอบรมครูในเรื่องนโยบายการศึกษา เพื่อให้เกิดความเข้าใจในทิศทางเดียวกัน สำหรับการวางนโยบายการศึกษานั้นควรมีการศึกษาบริบทของสภาพแวดล้อมของสังคมของแต่ละถิ่น เช่น สถานศึกษาบางแห่งเป็นสถานศึกษาประจำจังหวัดหรือเป็นสถานศึกษาที่ได้รับความนิยม นักเรียนก็จะสนใจไปเรียนตามสถานศึกษานั้นนักเรียนที่มีการศึกษาดี มีความพร้อมก็จะไปอยู่ในสถานศึกษาอังก้าว แต่สำหรับสถานศึกษาที่ไม่ได้รับความนิยมก็จะได้นักเรียนที่ไม่มีความพร้อม

การพัฒนาให้เท่าเทียมกันจึงยาก และควรดูว่าทรัพยากรของเรามีความพร้อมแล้วหรือยัง เพราะในการปฏิบัติจริงนั้นทำได้ยากอย่าคิดและทำตามนโยบายต่างประเทศมากนัก ประเด็นต่อมาคือ รัฐบาลชุดใหม่ควรมีการรับนโยบายการศึกษาไปดำเนินการต่อ เนื่องจากการที่รัฐบาลเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้งทำให้มีนโยบายการศึกษาออกมามากเกินไป บางนโยบายการศึกษายังดำเนินการไม่เสร็จสิ้น ก็ต้องรับนโยบายการศึกษาใหม่มาแทน ทำให้ผลที่ควรเกิดแก่นักเรียนก็ไม่เกิดอย่างแท้จริงเพราะความไม่แน่นอน ประเด็นต่อมาคือ ควรมีการติดตามผลการปฏิบัติงานให้เป็นรูปธรรม โดยการออกข้อบังคับระเบียบหรือการติดตามผลที่แน่นอน เพื่อกระตุ้นให้ครูปฏิบัติงานตามนโยบายการศึกษานั้นๆ และสุดท้ายคือ ควรมีการร่วมมือจากหลายฝ่าย ตั้งแต่ระดับผู้บริหาร ต้องมีวิสัยทัศน์กว้างไกลในการบริหารงาน มีการร่วมมือกับฝ่ายต่างๆ เพราะการจะปฏิบัติตามนโยบายการศึกษานั้นจะทำเพียงฝ่ายเดียวไม่ได้ต้องได้รับการร่วมมือจากทุกฝ่าย ครูนั้นก็ควรมีการเปิดรับนโยบายการศึกษามาปฏิบัติ และปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการบริหารงานของสถานศึกษา และตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษา และนักเรียนซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ในการที่จะนำเข้าสู่กระบวนการเรียนการสอน หากวัตถุประสงค์ดี ผลผลิตออกมาก็จะมีคุณภาพ เช่นเดียวกันหากนักเรียนเป็นนักเรียนดี ก็จะมีผลช่วยให้ผลของการปฏิบัติงานตามนโยบายการศึกษามีผลเป็นที่น่าพอใจ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิเคราะห์ความเข้าใจและการปฏิบัติงานตามการรับรู้ของครูตามนโยบายการศึกษา พบประเด็นต่างๆที่น่าสนใจ ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ เพื่อพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา ดังนี้

1. ควรมีการจัดอบรมครูและชี้แจงนโยบายการศึกษาที่ชัดเจน เพื่อให้การปฏิบัติงานนั้นเป็นไปในแนวทางเดียวกันและชัดเจน
2. การวางนโยบายการศึกษานั้นควรมีการศึกษาบริบทของสภาพแวดล้อมของสังคม เพราะแต่ละสถานศึกษาต่างก็มีสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน ทำให้ความพร้อมในการดำเนินงานตามนโยบายการศึกษาก็แตกต่างกันไป ดังนั้นในการวางนโยบายการศึกษาควรพิจารณาถึงบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่งด้วย
3. รัฐบาลชุดใหม่ควรมีการรับนโยบายการศึกษาไปดำเนินการต่อ เพราะเมื่อเปลี่ยนรัฐบาลใหม่ นโยบายการศึกษาก็เปลี่ยนแปลงไปตามรัฐบาล ทำให้ครูที่ต้องดำเนินงานตามนโยบายการศึกษาเกิดความสับสน เกิดความลังเลใจและ อาจนำไปสู่ความท้อในการปฏิบัติงาน

4. ควรมีการติดตามผลการปฏิบัติงานให้เป็นรูปธรรม บางครั้งการปฏิบัติงานหากไม่มีการติดตามหรือดำเนินงานอย่างจริงจัง อาจทำให้ผู้ที่ปฏิบัติงานไม่สนใจ ไม่ติดตาม เพราะไม่มีผลในการปฏิบัติงาน ดังนั้นผู้วางนโยบายควรมีการตั้งเกณฑ์หรือตรวจสอบการปฏิบัติงานด้วย

5. ควรมีการร่วมมือจากหลายฝ่าย ร่วมกันวางแผนการดำเนินงานระหว่างโรงเรียน ในเขตพื้นที่การศึกษาเดียวกัน ผู้ปกครองร่วมกันหาแนวทางการจัด การบริหารงานซึ่งอยู่ภายใต้นโยบายการศึกษาเดียวกัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยหลักภูมิการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีมีความเข้าใจและการปฏิบัติงานตามการรับรู้ของครูตามนโยบายการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี และ ครูที่มีอายุการทำงาน 10-20 ปีมีความเข้าใจและการปฏิบัติงานตามการรับรู้ของครูตามนโยบายการศึกษามากกว่า ครูที่มีอายุการทำงาน 20-30 ปีและมากกว่า 30 ปี ดังนั้นการวิจัยในครั้งต่อไปควรหาแนวทางที่จะพัฒนาครูกลุ่มที่มีความเข้าใจและการปฏิบัติงานตามการรับรู้ของครูตามนโยบายการศึกษาน้อยให้มีความเข้าใจที่ชัดเจนขึ้น เพื่อเป็นประโยชน์ในการสื่อสารนโยบายให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ผลการวิจัยพบว่า ขนาดสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ มีความเข้าใจและการปฏิบัติงานตามการรับรู้ของครูตามนโยบายการศึกษามากกว่าขนาดสถานศึกษาขนาดเล็ก ดังนั้นการวิจัยในครั้งต่อไปควรหาแนวทางที่จะพัฒนาครูกลุ่มที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก ที่มีความเข้าใจและการปฏิบัติงานตามการรับรู้ของครูตามนโยบายการศึกษาน้อยให้มีความเข้าใจและการปฏิบัติงานตามการรับรู้ของครูตามนโยบายการศึกษาที่เพิ่มขึ้น

ผลการวิเคราะห์ความเข้าใจในนโยบายการศึกษาที่คลาดเคลื่อนตามการรับรู้ของครูพบว่า ครูมีความเข้าใจในนโยบายการศึกษาที่คลาดเคลื่อนในนโยบายที่มีค่าที่ไม่ได้สื่อความหมายโดยตรง โดยมีสาเหตุของความเข้าใจในนโยบายการศึกษาที่คลาดเคลื่อน ด้วยกัน 3 สาเหตุ (1) ตัวนโยบายการศึกษาเข้าใจยากยังไม่ชัดเจน (2) สถานศึกษายังขาดการแจ้งรายละเอียดของข้อมูลที่ชัดเจน และ (3) ครูไม่สนใจในนโยบายการศึกษาจึงขาดการตีความที่ชัดเจน ผลการวิจัยครั้งต่อไปควรหาแนวทางที่ทำให้นโยบายการศึกษามีความเข้าใจง่าย ชัดเจน และดึงดูดความสนใจของครูให้รับรู้นโยบายการศึกษาเพิ่มขึ้น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กมลทิพย์ ไบเงิน. โค้งสุดท้ายปฏิรูปการศึกษา, โรงเรียน 3D. เนชั่นสุดสัปดาห์ (12 มิถุนายน 2552): 70.

กล้า ทองขาว. การนำนโยบายการศึกษาไปปฏิบัติ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). นนทบุรี: สาขาวิชาวิชา
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2543.

ชัยวุฒิ บรรณวัฒน์. ไร้ชาติ ไร้สัญชาติ แต่ไม่ไร้การศึกษา. เดลินิวส์ (5 กันยายน 2552): 32

ชินภัทร ภูมิรัตน. สพฐ. เล็งชง 9 โครงการรัฐบาลใหม่. มติชน (27 กรกฎาคม 2554): 22

พรรคเนี่ย วรหาคำ. การศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนวัดจันทร์
ประดิษฐาราม สังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ, 2554.

ไทยเอ็นจีโอ. วิพากษ์: นโยบายยิ่งลักษณ์ด้านการศึกษา. [ออนไลน์]. 2554. แหล่งที่มา:

<http://thaingo.org/วิพากษ์-นโยบายยิ่งลักษณ์ด้านการศึกษา>. [3 มีนาคม 2555]

ธัญญา สังขพันธานนท์. การพัฒนาทักษะการรับสาร. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม, 2548.

ณัฐจรรย์ กาญจนจิต. ความไม่เสมอภาคของการดำเนินงานและผลการดำเนินงานของ
โรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสถิติ
การศึกษา ภาควิชาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

ปทุมมาศ ว่องอรุณชัย. วิเคราะห์ปัญหาการนำนโยบายไปปฏิบัติตามการกระจายอำนาจ
ทางการศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขานโยบายสาธารณะ
คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2546.

ประยูร ศรีประสาธน์. นโยบายการศึกษาไทย. นนทบุรี: สาขาวิชาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2543.

พรชัย ชูชัยวุฒิพงศ์. การนำนโยบายการศึกษาด้านอาชีพไปปฏิบัติ กรณีศึกษา โรงเรียน
ฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (บางรัก). วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต,
สาขาวิชานโยบายสาธารณะ ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, (2549).

- แพรวนภา ธรรมเนียมต้น. การปฏิบัติตามกระบวนการกำหนดนโยบายศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่,
2553.
- ไพบุลย์ เทวรักษ์. จิตวิทยาการเรียนรู้ Psychology of Learning. (พิมพ์ครั้งที่ 2).
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เอส ดี เพรส, 2540.
- ภาวิณี จิรกาลวสาน. ศึกษารับรู้ของผู้ปกครองที่มีต่อภาพลักษณ์ของสถานศึกษา
เอกชนขั้นพื้นฐาน อำเภอธัญบุรี สำนักงานพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ, 2551.
- มยุรี อนุมานราชธน. นโยบายสาธารณะ. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : เอ็กซ์เปอร์เน็ท, 2552.
- ยศวดี บุญยเกียรติ. การศึกษาเปรียบเทียบนโยบายการศึกษาของพรรคการเมืองในต่างประเทศ :
รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543.
- ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร. คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, 2554.
- รัชนี นพเกตุ. จิตวิทยาการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: ปรภายพริกการพิมพ์, 2540.
- รุ่งเรือง สุชาภิรมย์. การวิเคราะห์ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการนํานโยบายการศึกษาไปปฏิบัติ:
กรณีศึกษานโยบายการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,
สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- ลมัยพร แห่่งหล้า. การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการนำ
นโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานไปปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต,
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม, 2551.
- วรรณิ์ แกมเกตุ. วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2551.
- วรเดช จันทรศร. การวิจัยเชิงนโยบาย: รูปแบบใหม่ของการกำหนดอนาคต. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล, 2532.
- วรภากรณ์ สามโกเศศ. การศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมือง. มติชน (3 มีนาคม 2554): 6
วันชัย มีชาติ. พฤติกรรมกรรมการบริหารองค์กรสาธารณะ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

- วิจิตร ศรีสะอ้าน และทองอินทร์ วงศ์โสธร. แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับนโยบายการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 2). นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2543.
- วิเชียร วิทย์อุดม. การจัดการสมัยใหม่. กรุงเทพฯ: ธนรัช การพิมพ์, 2554.
- วินัย รอดจ่าย. บุคลิกของเด็กไทยมีจิตอาสาทำดี จรรโลงสังคม. สยามรัฐ (26 มีนาคม 2552): 19
- วิภาส ทองสุทธิ. พฤติกรรมองค์การ = Organizational behavior. กรุงเทพฯ: อินทภาพ, 2552.
- ศรัญญา จันท์เที่ยง. การศึกษาสภาพการรับรู้และสภาพการดำเนินงานส่งเสริมสนับสนุน ภูมิปัญญาท้องถิ่นของสถานศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรดิตริต์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตริต์, 2548.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. คู่มือประชาชน เรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพ. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2552.
- สมบัติ สุวรรณพิทักษ์. การประเมินนโยบาย แผนงาน และโครงการ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2545.
- สมพงษ์ จิตระดับ. การวิเคราะห์เปรียบเทียบนโยบายการศึกษาของพรรคการเมืองกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544.
- สมพร เพ็ญจันทร์. นโยบายสาธารณะ: ทฤษฎีและการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์, 2539.
- สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. แก้ปัญหาคุณภาพการศึกษาไทย: เราจะเริ่มที่ไหนดี [ออนไลน์]. 2555. แหล่งที่มา: <http://prachatai.com/journal/2012/02/39135> [3 มีนาคม 2555]
- สิรินทร์พร วงศ์พีรกุล. การติดตามและประเมินกระบวนการนํานโยบายเรียนฟรี 15 ปีไปปฏิบัติในสถานศึกษา: การประยุกต์วิธีการประเมินแบบผสมผสาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552.
- สุดิษฐ์ ปิแนบไฉ. การศึกษารับรู้ข่าวสารของประชาชนเขตชนบทและเขตเมืองในอำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ เพื่อพัฒนาชุมชน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2534.

- สุวัฒน์ชัย ยากองโค. การศึกษาการนำนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการยกระดับคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กสู่การปฏิบัติ: กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านห้วยกาน โรงเรียนธาตุพระลอ และโรงเรียนบ้านโทกค่า เขตพื้นที่การศึกษาแพร่ เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์, 2550.
- สุวิมล ว่องวานิช. การประชุมวิชาการประจำปี พ.ศ. 2554 การนำเสนอผลการวิจัยในโครงการวิจัย “การวิจัยและพัฒนากลยุทธ์การขับเคลื่อนนโยบายปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง”. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2554.
- สำนักกิจการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. นโยบายสถานศึกษา 3D เกณฑ์มาตรฐานคุณภาพสถานศึกษา 3D และเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 3D. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงพิมพ์อักษรไทย (น.ส.พ. ฟ้ามืองไทย), 2552.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปัจจุบัน (พ.ศ. 2552-2559). กรุงเทพฯ: สกศ, 2553.
- สำนักนโยบายด้านการศึกษามหาศ. เป้าหมายยุทธศาสตร์ และตัวบ่งชี้ การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552- 2561). กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2554.
- อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ. คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, 2551.
- อุดร คงทอง. การศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่มีผลต่อการนำนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาไปปฏิบัติ: ศึกษาเฉพาะกรณีวัดธรรมมงคล เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2549.

ภาษาอังกฤษ

- Komba, W. L. & Nkumbi, E. Teacher Professional Development in Tanzania: Perceptions and Practices. [Online]. 2008. Available from: <http://home.hiroshima-u.ac.jp/cice/11-3komba.pdf>. [2012, March 3]
- Loeb, H., Knapp, M. S. & Elfers, A. M. Teachers' Response to Standards-Based Reform: Probing Reform Assumptions in Washington State. [Online]. 2008. Available from: <http://epaa.asu.edu/epaa/v16n8/>. [2012, March 3]
- Mendoza, A.S. Educational Reform and Teacher's Decision Making: relationship Between the Intended and the implemented reading Curriculum in Primary Schools. Doctoral dissertation, Department of Educational Administration and Policy Studies, Faculty of Education, the University at Albany State University of New York, 2011.
- Oyedeko, G.A.K., Tella, A. Teacher' s Perception of the Contribution of ICT to Pupils' Performance in Christian Religious Education. [Online]. 2010. Available from: <http://www.krepublishers.com/locate/JSS-22-1-007-10-878/>. [2012, March 3]

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ ผู้ตรวจเครื่องมือแบบสอบถาม

1. อาจารย์ ดร. เพ็ญอรุณ ปรีดีดีดิก
ภาควิชานโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. รองศาสตราจารย์ ดร. ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ
ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สฎายุ อีระวณิชตระกูล
ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา
3. อาจารย์ ดร. ภัทรพล มหาพันธ์
ภาควิชาการศึกษาเพื่อการพัฒนามนุษย์และสังคม
คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร
4. อาจารย์ วิษณุ ทวีทรัพย์สมบัติ
นักวิชาการศึกษาชำนาญพิเศษ กลุ่มพัฒนาระบบ
การประกันคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนัก
ทดสอบทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
5. อาจารย์ ไสว เปรมปรี
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 (ปทุมธานี-สระบุรี)
6. อาจารย์ ฉลวย ชาวนาวิก
รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานวิชาการ
โรงเรียนราชินีบูรณะ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ ผู้ตรวจเครื่องมือแบบสัมภาษณ์

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.สฎายุ อีระวณิชตระกูล   ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา
2. อาจารย์ไสว เปรมปรี   ศึกษาพิเศษศึกษานิเทศก์ชำนาญการ สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 (ปทุมธานี-สระบุรี)
3. อาจารย์ฉลวย ชานาวิก   รองผู้อำนวยการโรงเรียนราชินีบูรณะ
4. อาจารย์ดวงฤดี รัตนพัฒน์   หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา
และวัฒนธรรม
5. อาจารย์ศราวุฒิ ตูวินันท์   ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

ภาคผนวก ข
ค่าสอดคล้องและการปรับปรุง

ตารางที่ 1 แสดง IOC ของแบบสอบถามความเข้าใจและการปฏิบัติงานตามการรับรู้ของครูตามนโยบายการศึกษา

วัตถุประสงค์	ข้อคำถาม	ผลการปรับปรุง	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ	ข้อเสนอแนะ
ตอนที่ 1 นโยบายการศึกษาในแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559)				
วัตถุประสงค์ที่ 1 พัฒนาคอนอย่างรอบด้านและสมดุลเพื่อเป็นฐานหลักของการพัฒนา				
นโยบายที่ 1 พัฒนาทุกคนตั้งแต่แรกเกิดจนตลอดชีวิตให้มีโอกาสเข้าถึงการเรียนรู้				
ครูรับรู้นโยบายเรื่องการพัฒนาทุกคนให้มีโอกาสเข้าถึงการเรียนรู้	1. มีการจัดบริการการศึกษาในรูปแบบต่างๆได้แก่ในระบบ นอกระบบ ตามอัธยาศัย และด้วยวิธีการต่างๆ จากสถาบันการศึกษาและแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่อย่างหลากหลาย เพื่อเพิ่มโอกาสและทางเลือกในการศึกษาของประชาชนทุกคน	1. ครูมีการจัดบริการการศึกษาในรูปแบบต่างๆได้แก่ในระบบ นอกระบบ ตามอัธยาศัย และด้วยวิธีการต่างๆ จากสถาบันการศึกษาและแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่อย่างหลากหลาย	0.71	ปรับแก้ไขข้อความ
การปฏิบัติงานของครูเพื่อสนองนโยบายเรื่องการพัฒนาทุกคนให้มีโอกาสเข้าถึงการเรียนรู้	2. ครูจัดการเรียนการสอนในรูปแบบต่างๆได้แก่ในระบบ นอกระบบ ตามอัธยาศัย และด้วยวิธีการต่างๆ ในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่อย่างหลากหลาย เพื่อเพิ่มโอกาสและทางเลือกในการศึกษาของประชาชนทุกคน	2. ครูจัดการเรียนการสอนในรูปแบบต่างๆได้แก่ในระบบ นอกระบบ ตามอัธยาศัย และด้วยวิธีการต่างๆ ในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่อย่างหลากหลาย	0.71	ปรับแก้ไขข้อความ
นโยบายที่ 2 ปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ				
ครูรับรู้นโยบายเรื่องการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ	3. ผู้เรียนต้องสามารถที่พัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข	3. ผู้เรียนพัฒนาตนเองให้เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุขได้อย่างเต็มศักยภาพ	0.71	ปรับแก้ไขข้อความ

วัตถุประสงค์	ข้อความถาม	ผลการปรับปรุง	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ	ข้อเสนอแนะ
การปฏิบัติงานของครูเพื่อสนองนโยบายเรื่องการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ	4. ครูจัดการเรียนการสอนหรือจัดกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพให้เป็นคนเก่ง คนดีและมีความสุข	4. ครูจัดการเรียนการสอนหรือจัดกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองให้เป็นคนเก่ง ได้เต็มศักยภาพ	1.00	ปรับแก้ไขข้อความ
นโยบายที่ 3 การปลูกฝังและเสริมสร้างศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในระบบวิถีชีวิตที่ดีงาม				
ครูรับนโยบายเรื่องการปลูกฝังและเสริมสร้างศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในระบบวิถีชีวิตที่ดีงาม	5. มีการบูรณาการด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม ทั้งในเนื้อหาและกระบวนการ และกิจกรรมการเรียนรู้	-	0.86	-
	6. ปลูกฝังค่านิยมและพฤติกรรมที่เหมาะสมตามระบบวิถีชีวิตที่ดีงาม	-	0.57	-
การปฏิบัติงานของครูเพื่อสนองนโยบายเรื่องการปลูกฝังและเสริมสร้างศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในระบบวิถีชีวิตที่ดีงาม	7. ครูบูรณาการเนื้อหาและกิจกรรม จัดการเรียนการสอนด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม	7. ครูบูรณาการเนื้อหาและจัดกิจกรรมจัดการเรียนการสอนด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม	0.71	ปรับแก้ไขข้อความ
นโยบายที่ 4 การพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพึ่งพาตนเอง และเพิ่มสมรรถนะในการแข่งขันในระดับนานาชาติ				
ครูรับนโยบายเรื่องการพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพึ่งพาตนเอง และเพิ่มสมรรถนะในการแข่งขันในระดับนานาชาติ	8. ปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความรู้ ความคิด และความใฝ่รู้ ทั้งในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีควบคู่ไปกับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	8. ครูมีการส่งเสริมความรู้ ความคิด และความใฝ่รู้ ทั้งในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีควบคู่ไปกับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	0.57	ปรับแก้ไขข้อความ

วัตถุประสงค์	ข้อความถาม	ผลการปรับปรุง	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ	ข้อเสนอแนะ
การปฏิบัติงานของครูเพื่อสนองนโยบายเรื่องการพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพึ่งพาตนเอง และเพิ่มสมรรถนะในการแข่งขันในระดับนานาชาติ	9. ครูบูรณาการการเรียนรู้อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน	9. ครูบูรณาการการเรียนรู้อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน	0.57	ปรับแก้ไขข้อความ
วัตถุประสงค์ที่ 2 สร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญา และการเรียนรู้ นโยบายที่ 5 พัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้ เพื่อสร้างความรู้ ความคิด ความประพฤติ และคุณธรรมของคน				
ครูรับรู้นโยบายเรื่องการพัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้ เพื่อสร้างความรู้ ความคิด ความประพฤติ และคุณธรรมของตน	10. คนไทยทุกคนมีทักษะและกระบวนการในการคิด การวิเคราะห์ และการแก้ปัญหาที่มีความใฝ่รู้ และสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม สามารถพัฒนาตนเอง ได้อย่างต่อเนื่องเต็มตามศักยภาพ	10. พัฒนาให้ผู้เรียนมีทักษะและกระบวนการในการคิด การวิเคราะห์ และการแก้ปัญหาที่มีความใฝ่รู้ และสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม	0.71	ปรับแก้ไขข้อความ
	11. คนไทยทุกคนมีโอกาส และทางเลือกที่จะเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดช่วงอายุแต่ละวัยจากสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลายมีคุณภาพ และยืดหยุ่นตามความต้องการ ความสนใจและความถนัดของผู้เรียน	11. พัฒนาให้ผู้เรียนมีโอกาส และทางเลือกที่จะเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดช่วงอายุแต่ละวัยจากสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลายมีคุณภาพ และยืดหยุ่นตามความต้องการ ความสนใจและความถนัดของผู้เรียน	0.86	ปรับแก้ไขข้อความ

วัตถุประสงค์	ข้อความคำถาม	ผลการปรับปรุง	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ	ข้อเสนอแนะ
	12. คนไทยทุกคนมีความซื่อสัตย์สุจริต รู้จักผิดชอบชั่วดี มีระเบียบวินัย ประหยัด อุดออม มีจิตสำนึก ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม และมีสุขภาพแข็งแรง	12.พัฒนาให้ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต รู้จักผิดชอบชั่วดี มีระเบียบวินัย ประหยัด อุดออม มีจิตสำนึก ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม	0.57	ปรับแก้ไขข้อความ
การปฏิบัติงานของครูเพื่อสนองนโยบาย เรื่องการพัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้ เพื่อสร้างความรู้ ความคิด ความประพฤติ และคุณธรรมของตน	13. ครูจัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะและกระบวนการในการคิด การวิเคราะห์ และการแก้ปัญหา	-	1.00	-
	14. ครูจัดการเรียนการสอนที่เน้นความซื่อสัตย์สุจริต รู้จักผิดชอบชั่วดี มีระเบียบวินัย ประหยัด อุดออม	14. ครูจัดการเรียนการสอนในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต รู้จักผิดชอบชั่วดี มีระเบียบวินัย	0.57	ปรับแก้ไขข้อความ
	15. ครูจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่หลากหลาย และยืดหยุ่นให้สอดคล้องกับความต้องการและความถนัดของผู้เรียน	-	0.86	-
นโยบายที่ 6 การส่งเสริมการวิจัยและการพัฒนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้และการเรียนรู้ของสังคมไทย				
ครูรับรู้นโยบายเรื่องการส่งเสริมการวิจัยและการพัฒนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้และการเรียนของคนและสังคมไทย	16. มีการวิจัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สังคมศาสตร์ ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และมนุษยศาสตร์ ทั้งที่เป็นการวิจัยพื้นฐานและการวิจัยที่มุ่งการประยุกต์ใช้ประโยชน์ในบริบทของสังคมไทยมากขึ้น	-	0.86	-

วัตถุประสงค์	ข้อความถาม	ผลการปรับปรุง	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ	ข้อเสนอแนะ
การปฏิบัติงานของครูเพื่อสนองนโยบายเรื่อง การส่งเสริมการวิจัยและการพัฒนา เพื่อเพิ่มพูนความรู้และการเรียนของคนและสังคมไทย	17. ครูทำวิจัยเพื่อพัฒนาหรือแก้ปัญหาการเรียนการสอนในชั้นเรียน	-	0.86	-
นโยบายที่ 7 การสร้างสรรค์ ประยุกต์ใช้ และเผยแพร่ความรู้และการเรียนรู้ เพื่อสร้างสังคมแห่งคุณธรรม ภูมิปัญญา และการเรียนรู้				
ครูรับรู้นโยบายเรื่อง การสร้างสรรค์ ประยุกต์ใช้ และเผยแพร่ความรู้และการเรียนรู้ เพื่อสร้างสังคมแห่งคุณธรรม ภูมิปัญญา และการเรียนรู้	18. มีการพัฒนาความรู้และการเรียนรู้ใหม่ๆ ที่สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทย	-	0.86	-
ครูรับรู้นโยบายเรื่อง การสร้างสรรค์ ประยุกต์ใช้ และเผยแพร่ความรู้และการเรียนรู้ เพื่อสร้างสังคมแห่งคุณธรรม ภูมิปัญญา และการเรียนรู้	19. มีการใช้ความรู้เป็นฐานการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของคนไทย	-	0.86	-
การปฏิบัติงานของครูเพื่อสนองนโยบายเรื่อง การสร้างสรรค์ ประยุกต์ใช้ และเผยแพร่ความรู้และการเรียนรู้ เพื่อสร้างสังคมแห่งคุณธรรม ภูมิปัญญา และการเรียนรู้	20. ครูพัฒนาความรู้และการเรียนรู้ใหม่ๆ ของตนให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทย	-	0.71	-
วัตถุประสงค์ที่ 3 พัฒนาสภาพแวดล้อมของสังคมเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาคนและสร้างสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญา และการเรียนรู้				
นโยบายที่ 8 การส่งเสริมและสร้างสรรค์ทุนทางสังคมและวัฒนธรรม ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม บนฐานของศาสนา ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ไทย				
ครูรับรู้นโยบายเรื่อง การส่งเสริมและสร้างสรรค์ทุนทางสังคมและวัฒนธรรม ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม บนฐานของศาสนา ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ไทย	21. มีการฟื้นฟู พัฒนาและสร้างสรรค์พฤติกรรมของคนและสิ่งแวดล้อมรอบตัวให้เกิดความดีงาม เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาจิตใจ	-	0.86	-

วัตถุประสงค์	ข้อความคำถาม	ผลการปรับปรุง	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ	ข้อเสนอแนะ
การปฏิบัติงานของครูเพื่อสนองนโยบายเรื่องการส่งเสริมและสร้างสรรคทุนทางสังคมและวัฒนธรรม ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมบนฐานของศาสนา ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ไทย	22. ครูจัดสภาพสิ่งแวดล้อมรอบตัวของผู้เรียนให้เกิดความสวยงาม ความรื่นรมย์ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาจิตใจ	-	0.57	-
นโยบายที่ 9 การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและการพัฒนาประเทศ				
ครูรับรู้นโยบายเรื่องการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและการพัฒนาประเทศ	23. มีการใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพของการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกันทุกเขตพื้นที่การศึกษาที่มีความเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายอย่างมีระบบ	-	0.86	-
การปฏิบัติงานของครูเพื่อสนองนโยบายเรื่อง การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและ การพัฒนาประเทศ	24. ครูนำเทคโนโลยีมาใช้พัฒนา ปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน	-	0.71	-

วัตถุประสงค์	ข้อความคำถาม	ผลการปรับปรุง	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ	ข้อเสนอแนะ
ตอนที่ 2 นโยบายการศึกษาของรัฐมนตรี นายจรินทร์ ลักษณะวิศิษฎ์				
1. นโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2562) ประกอบไปด้วยเป้าหมายยุทธศาสตร์ทั้งหมด 4 เป้าหมาย				
(1) เป้าหมายยุทธศาสตร์ที่ 1 คนไทยและการศึกษาไทยที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานระดับสากล				
(1.1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาหลักจากการทดสอบระดับชาติต้องมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าร้อยละ 50				
ครูรับรู้นโยบายเรื่องผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาหลักจากการทดสอบระดับชาติต้องมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าร้อยละ 50	25. ผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 ต้องเข้ารับการทดสอบระดับชาติทุกคน	-	1.00	-
	26. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาหลักของการทดสอบระดับชาติต้องมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าร้อยละ 50	-	1.00	-
	27. วิชาหลักในการทดสอบระดับชาติประกอบด้วย 8 วิชา คือ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา ศิลปะ การงานฯ และสุขศึกษา	-	0.86	-
การปฏิบัติงานของครูเพื่อสนองนโยบายเรื่องผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาหลักจากการทดสอบระดับชาติต้องมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าร้อยละ 50	28. ครูติดตาม พัฒนา หรือจัดการสอนเสริมเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาหลักของการทดสอบระดับชาติเพื่อให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน	28. ครูติดตาม พัฒนา หรือจัดการสอนเสริมเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาหลักของการทดสอบระดับชาติเพื่อให้มีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าร้อยละ 50	0.86	ปรับแก้ไขข้อความ

วัตถุประสงค์	ข้อความคำถาม	ผลการปรับปรุง	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ	ข้อเสนอแนะ
(1.2) ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์เพิ่มขึ้นเป็นไม่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยนานาชาติ (ผลทดสอบ PISA)				
ครูรับนโยบายเรื่องผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์เพิ่มขึ้นเป็นไม่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยนานาชาติ (ผลทดสอบ PISA)	29. ผู้เรียนต้องมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์เพิ่มขึ้นเป็นไม่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยนานาชาติ (ผลทดสอบ PISA)	-	1.00	-
การปฏิบัติงานของครูเพื่อสนองนโยบายเรื่องผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์เพิ่มขึ้นเป็นไม่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยนานาชาติ (ผลทดสอบ PISA)	30. ครูติดตาม พัฒนา หรือการจัดการเรียนการสอนเสริมในรายวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์เพื่อไม่ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาต่ำกว่าค่าเฉลี่ยนานาชาติ (ผลการทดสอบ PISA)	-	1.00	-
(1.3) ความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นร้อยละ 3 ต่อปี				
ครูรับนโยบายเรื่องผู้เรียนมีความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นร้อยละ 3 ต่อปี	31. ผู้เรียนต้องมีผลสัมฤทธิ์ทางด้านภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นร้อยละ 3 ต่อปี	-	0.86	-
การปฏิบัติงานของครูเพื่อสนองนโยบายเรื่อง ผู้เรียนมีความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นร้อยละ 3 ต่อปี	32. ครูจัดการเรียนการสอนหรือกิจกรรมที่บูรณาการกับภาษาอังกฤษในชั้นเรียน	-	0.86	-

วัตถุประสงค์	ข้อความคำถาม	ผลการปรับปรุง	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ	ข้อเสนอแนะ
(1.4) ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 3 ต่อปี				
ครูรับฐานโยบายเรื่องผู้เรียนมีทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 3 ต่อปี	33. ผู้เรียนมีทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 3 ต่อปี	-	0.71	-
การปฏิบัติงานของครูเพื่อสนองนโยบายเรื่องผู้เรียนมีทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 3 ต่อปี	34. ครูสนับสนุนให้นักเรียนนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาบูรณาการกับรายวิชาของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ และใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน	-	0.86	-
(2)เป้าหมายยุทธศาสตร์ที่ 2 คนไทยใฝ่รู้: สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง รักการอ่าน และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง				
(2.1) ผู้เรียนทุกระดับการศึกษาไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75 มีทักษะในการแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง				
ครูรับฐานนโยบายเรื่องเรียนทุกระดับการศึกษาไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75 มีทักษะในการแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	35. ผู้เรียนทุกระดับการศึกษาไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75 มีทักษะในการแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	-	0.86	-
การปฏิบัติงานของครูเพื่อสนองนโยบายเรื่องผู้เรียนทุกระดับการศึกษาไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75 มีทักษะในการแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	36. ครูจัดการเรียนการสอนหรือกิจกรรมโดยให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง	-	1.00	-

วัตถุประสงค์	ข้อความคำถาม	ผลการปรับปรุง	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ	ข้อเสนอแนะ
(2.2) ผู้เข้ารับบริการในแหล่งเรียนรู้เพิ่มขึ้นปีละอย่างน้อยร้อยละ 10				
ครูรับนโยบายเรื่องนักเรียนใช้แหล่งเรียนรู้เพิ่มขึ้นปีละอย่างน้อยร้อยละ 10	37. ผู้เรียนใช้แหล่งเรียนรู้เพิ่มขึ้นปีละอย่างน้อยร้อยละ 10	-	0.86	-
การปฏิบัติงานของครูเพื่อสนองนโยบายเรื่องผู้เรียนใช้แหล่งเรียนรู้เพิ่มขึ้นปีละอย่างน้อยร้อยละ 10	38. ครูจัดแหล่งเรียนรู้ให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียน	-	1.00	-
	39. ครูจัดกิจกรรมหรือจัดการเรียนการสอนส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้แหล่งเรียนรู้	-	1.00	-
	40. ครูสนับสนุนให้ผู้เรียนใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา	-	1.00	-
(2.3) คนไทยใช้เวลาอ่านหนังสือนอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงานโดยเฉลี่ยอย่างน้อยวันละ 60 นาที				
ครูรับนโยบายเรื่องผู้เรียนใช้เวลาอ่านหนังสือนอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงานโดยเฉลี่ยอย่างน้อยวันละ 60 นาที	41. ผู้เรียนต้องใช้เวลาอ่านหนังสือนอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงานโดยเฉลี่ยอย่างน้อยวันละ 60 นาที	-	0.86	-
การปฏิบัติงานของครูเพื่อสนองนโยบายเรื่องผู้เรียนใช้เวลาอ่านหนังสือนอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงานโดยเฉลี่ยอย่างน้อยวันละ 60 นาที	42. ครูกำหนดให้ผู้เรียนอ่านหนังสือนอกเวลาเรียน โดยผู้เรียนต้องอ่านอย่างน้อย วันละ 60 นาที	-	1.00	-
	43. ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนอ่านหนังสือนอกเวลาเรียน	-	1.00	-

วัตถุประสงค์	ข้อความ	ผลการปรับปรุง	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ	ข้อเสนอแนะ
(2.4) สัดส่วนผู้ที่ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ต่อประชากรอายุ 10 ปีขึ้นไปร้อยละ 50				
ครูรับนโยบายเรื่องผู้เรียนใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ต่อประชากรอายุ 10 ปีร้อยละ 50	44. ผู้เรียนต้องมีการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น	-	1.00	-
การปฏิบัติงานของครูเพื่อสนองนโยบายเรื่องผู้เรียนใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ต่อประชากรอายุ 10 ปีร้อยละ 50	45. ครูสนับสนุนให้ผู้เรียนใช้อินเทอร์เน็ตในการเรียนรู้เพิ่มขึ้น	-	1.00	-
	46. ครูจัดการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนใช้อินเทอร์เน็ตสืบค้นข้อมูลเนื้อหาที่เรียน	-	1.00	-
(3) เป้าหมายยุทธศาสตร์ที่ 3 คนไทยใฝ่ดี: มีคุณธรรมพื้นฐาน มีจิตสำนึกและค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มีจิตสาธารณะ มีวัฒนธรรมประชาธิปไตย				
(3.1) ผู้เรียนทุกระดับการศึกษาไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความเป็นพลเมือง				
ครูรับนโยบายเรื่องผู้เรียนทุกระดับการศึกษาไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความเป็นพลเมือง	47. ผู้เรียนทุกระดับการศึกษาไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความเป็นพลเมือง	-	0.86	-
การปฏิบัติงานของครูเพื่อสนองนโยบายเรื่องผู้เรียนทุกระดับการศึกษาไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความเป็นพลเมือง	48. ครูจัดกิจกรรมเกี่ยวกับเรื่องคุณธรรม จริยธรรม และมีความเป็นพลเมืองมาบูรณาการกับการเรียนการสอน	-	0.86	-

วัตถุประสงค์	ข้อความคำถาม	ผลการปรับปรุง	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ	ข้อเสนอแนะ
(3.2) สัดส่วนคนไทยที่ประกอบกิจกรรมทางศาสนา และกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นและสังคมอย่างสม่ำเสมอเพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ต่อปี				
ครูรับรู้นโยบายเรื่องสัดส่วนคนไทยที่ประกอบกิจกรรมทางศาสนา และกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นและสังคมอย่างสม่ำเสมอเพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ต่อปี	49. ผู้เรียนประกอบกิจกรรมทางศาสนา และกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นและสังคมอย่างสม่ำเสมอเพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ต่อปี	-	0.86	-
การปฏิบัติงานของครูเพื่อสนองนโยบายเรื่องสัดส่วนคนไทยที่ประกอบกิจกรรมทางศาสนา และกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นและสังคมอย่างสม่ำเสมอเพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ต่อปี	50. ครูจัดกิจกรรมทางศาสนา หรือกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นและสังคมในสถานศึกษาหรือกับองค์กรภายนอกสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	-	1.00	-
(4) เป้าหมายยุทธศาสตร์ที่ 4 คนไทยคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้: มีทักษะในการคิดและปฏิบัติ มีความสามารถในการแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความสามารถในการสื่อสาร				
(4.1) ผู้เรียนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75 มีความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์				
ครูรับรู้นโยบายเรื่องนักเรียนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75 มีความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์	51. นักเรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์	-	1.00	-
การปฏิบัติงานของครูเพื่อสนองนโยบายเรื่องผู้เรียนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75 มีความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์	52. ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ มีวิจารณญาณ และมีความคิดสร้างสรรค์	-	1.00	-

วัตถุประสงค์	ข้อความคำถาม	ผลการปรับปรุง	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ	ข้อเสนอแนะ
2. นโยบายเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพ				
<p>(1) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน</p> <p>กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่สถานศึกษาต้องจัดขึ้น คือ กิจกรรมวิชาการ ดำเนินการกิจกรรม ดังกล่าว ปีละ 1 ครั้ง, กิจกรรมคุณธรรม / ลูกเสือ / เนตรนารี / ยุวกาชาด ดำเนินการกิจกรรมดังกล่าว ปีละ 1 ครั้ง, ทักษะศึกษา ดำเนินการกิจกรรมดังกล่าว ปีละ 1 ครั้งและการบริการสารสนเทศ/ ICT เป็นกิจกรรมการให้บริการ ICT / คอมพิวเตอร์แก่นักเรียนเพิ่มเติมจากการเรียนคอมพิวเตอร์พื้นฐานตามหลักสูตรปกติ ดำเนินการกิจกรรมดังกล่าว 40 ชั่วโมง /ปี/ คน</p>				
ครูปรับนโยบายเรื่องกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนฟรี	53. ผู้เรียนต้องเข้าร่วมกิจกรรมวิชาการ กิจกรรมคุณคุณธรรม / ลูกเสือ / เนตรนารี / ยุวกาชาด และทักษะศึกษา ปีละ 1 ครั้งและการบริการสารสนเทศ/ ICT ที่นอกเหนือจากการเรียนในห้องเรียน 40 ชั่วโมง /ปี/ คน	-	0.57	-
การปฏิบัติงานของครูเพื่อสนองนโยบายเรื่องกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนฟรี	54. ครูจัดกิจกรรมวิชาการหรือชุมนุมให้ผู้เรียนได้เข้าร่วม ปี ละ 1 ครั้ง	-	1.00	-
	55. ครูจัดกิจกรรมคุณธรรม / ลูกเสือ / เนตรนารี / ยุวกาชาดให้ผู้เรียน ได้เข้าร่วม ปี ละ 1 ครั้ง	-	1.00	-
	56. ครูจัดทักษะศึกษาให้ผู้เรียน ปี ละ 1 ครั้ง	-	1.00	-
	57. ครูจัดการบริการสารสนเทศ/ ICT เพิ่มเติมจากการเรียนคอมพิวเตอร์พื้นฐานตามหลักสูตรปกติ ให้ผู้เรียน 40 ชั่วโมง /ปี/ คน	-	1.00	-

วัตถุประสงค์	ข้อความ	ผลการปรับปรุง	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ	ข้อเสนอแนะ
3. นโยบายโครงการสถานศึกษา 3 D				
(1) มีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 3 D				
ครูรับนโยบายเรื่องการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 3 D	58. การจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 3 D	-	1.00	-
การปฏิบัติงานของครูเพื่อสนองนโยบายเรื่องการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 3 D	59. ครูดำเนินการจัดสภาพแวดล้อม ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 3 D	-	1.00	-
(2) มีโครงสร้างสาระการเรียนรู้และแผนกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 3 D				
ครูรับนโยบายเรื่องการมีโครงสร้างสาระการเรียนรู้และแผนกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 3 D	60. ครูมีโครงสร้างสาระการเรียนรู้และแผนกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 3 D	-	1.00	-
การปฏิบัติงานของครูเพื่อสนองนโยบายเรื่องการมีโครงสร้างสาระการเรียนรู้และแผนกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 3 D	61. ครูจัดทำโครงสร้างสาระการเรียนรู้และแผนกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 3 D	-	1.00	-

วัตถุประสงค์	ข้อความถาม	ผลการปรับปรุง	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ	ข้อเสนอแนะ
(3) มีการจัดโครงการ/ กิจกรรมด้านประชาธิปไตย ด้านคุณธรรม ความเป็นไทย และด้านยาเสพติด				
ครูรับนโยบายเรื่องการจัดโครงการ/ กิจกรรมด้านประชาธิปไตย ด้านคุณธรรม ความเป็นไทย และด้านยาเสพติด	62. มีการจัดโครงการ/ กิจกรรมด้านประชาธิปไตย ด้านคุณธรรม ความเป็นไทย และด้านยาเสพติด	62.ครูมีการจัดโครงการ/ กิจกรรม ด้านประชาธิปไตย ด้านคุณธรรม ความเป็นไทย และด้านยาเสพติด	0.86	ปรับแก้ไขข้อความ
การปฏิบัติงานของครูเพื่อสนองนโยบายเรื่องการจัดโครงการ/ กิจกรรมด้านประชาธิปไตย ด้านคุณธรรม ความเป็นไทย และด้านยาเสพติด	63. ครูจัดโครงการ/ กิจกรรม ส่งเสริมประชาธิปไตย คุณธรรม ความเป็นไทย และด้านยาเสพติด	-	1.00	-
(4) มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อมาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้				
ครูรับนโยบายเรื่องการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อมาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้	64. มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อมาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้	64.ครูมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อมาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้	0.71	เติมคำว่า “ครู” ให้เหมือนกัน
การปฏิบัติงานของครูเพื่อสนองนโยบายเรื่องการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อมาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้	65.ครูนำเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อมาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้	-	1.00	-
(5) มีการสรรสร้างนวัตกรรม โครงการกิจกรรม ด้านประชาธิปไตย ด้านคุณธรรม ความเป็นไทย และด้านยาเสพติดที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา				
ครูรับนโยบายเรื่องการสรรสร้างนวัตกรรม โครงการกิจกรรม ด้านประชาธิปไตย ด้านคุณธรรม ความเป็นไทย และด้านยาเสพติดที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา	66. มีการสรรสร้างนวัตกรรม โครงการกิจกรรม ด้านประชาธิปไตย ด้านคุณธรรม ความเป็นไทย และด้านยาเสพติดที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา	66.ครูมีการสรรสร้างนวัตกรรม โครงการกิจกรรม ด้านประชาธิปไตย ด้านคุณธรรม ความเป็นไทย และด้านยาเสพติดที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา	0.71	เติมคำว่า “ครู” ให้เหมือนกัน

วัตถุประสงค์	ข้อความคำถาม	ผลการปรับปรุง	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ	ข้อเสนอแนะ
การปฏิบัติงานของครูเพื่อสนองนโยบายเรื่อง การสรรสร้างนวัตกรรม โครงการกิจกรรม ด้าน ประชาธิปไตย ด้านคุณธรรม ความเป็นไทย และด้านยาเสพติดที่เหมาะสมกับบริบทของ สถานศึกษา	67. ครูสร้างนวัตกรรม จัดโครงการกิจกรรม ด้าน ประชาธิปไตย ด้านคุณธรรม ความเป็นไทย และด้านยาเสพติดที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา	-	1.00	-
4. ชั่วโมงจิตอาสา การออกแบบหลักสูตรให้มีชั่วโมงจิตอาสา โดยระดับประถมปีที่ 1-6 ผู้เรียนต้องร่วมกิจกรรมจิตอาสารวม 60 ชั่วโมง ส่วนระดับม.ต้น 45 ชั่วโมง ม.ปลาย 60 ชั่วโมง ซึ่งขึ้นอยู่กับว่า สถานศึกษาจะจัดแบ่งชั่วโมงเหล่านี้ในแต่ละชั้นปี				
ครูรับรู้นโยบายเรื่องชั่วโมงจิตอาสา	68. ผู้เรียนต้องมีการทำกิจกรรมจิตอาสาโดย ระดับประถมปีที่ 1-6 ผู้เรียนต้องร่วมกิจกรรมจิตอาสารวม 60 ชม. ส่วนระดับม.ต้น 45 ชม.ม.ปลาย 60 ชม.	-	1.00	-
การปฏิบัติงานของครูเพื่อสนองนโยบาย เรื่องชั่วโมงจิตอาสา	69. ครูจัดกิจกรรมจิตอาสาโดยระดับประถมปีที่ 1-6 ผู้เรียนต้องร่วมกิจกรรมจิตอาสา รวม 60 ชั่วโมง ส่วนระดับม.ต้น 45 ชั่วโมง ม.ปลาย 60 ชั่วโมง	-	1.00	-
ตอนที่ 3 นโยบายการศึกษาของรัฐมนตรี นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ				
1. นโยบายการศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมือง ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนคือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองสำหรับเด็กและเยาวชน ได้แก่ (1) ปรับและทบทวนเนื้อหาสาระการเรียนรู้ใน วิชาหน้าที่พลเมือง และ (2) พัฒนากระบวนการเรียนการสอนและกิจกรรมในเชิงปฏิบัติการ				

วัตถุประสงค์	ข้อความคำถาม	ผลการปรับปรุง	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ	ข้อเสนอแนะ
ครูรับนโยบายเรื่องการศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมือง	70. ปรับและทบทวนเนื้อหาสาระการเรียนรู้ในวิชาหน้าที่พลเมืองที่เน้น "ความรู้" ในเรื่องรัฐธรรมนูญ และการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ให้เหลือเท่าที่จำเป็น	-	0.86	-
	71. พัฒนาระบบการเรียนการสอนและกิจกรรมในเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาความเป็นพลเมือง และความเป็นประชาธิปไตยให้กับผู้เรียน	-	0.86	-
การปฏิบัติงานของครูเพื่อสนองนโยบายเรื่องการศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมือง	72. ครูปรับและทบทวนเนื้อหาในวิชาหน้าที่พลเมืองที่เน้น "ความรู้" ในเรื่องรัฐธรรมนูญ และการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ให้เหลือเท่าที่จำเป็น	-	1.00	-
	73. ครูพัฒนาระบบการเรียนการสอนและกิจกรรมในเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาความเป็นพลเมือง และความเป็นประชาธิปไตยให้กับผู้เรียน โดยเน้นวิธีการกระบวนการกลุ่ม การรับฟังผู้อื่น การเคารพผู้อื่นเสมอกับตนเอง	-	0.86	-
ตอนที่ 4 นโยบายการศึกษาของรัฐมนตรี นายวรวัจน์ เอื้ออภิญญกุล				
ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในชั้นเรียนของโรงเรียน สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ ข้อ (1) เร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยปฏิรูประบบความรู้ของสังคมไทย ข้อ (5) เร่งพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาให้ทัดเทียมกับนานาชาติ				

วัตถุประสงค์	ข้อความถาม	ผลการปรับปรุง	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ	ข้อเสนอแนะ
<p>ครูรับรู้นโยบายเรื่องการเร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยปฏิรูประบบความรู้ของสังคมไทย</p>	74. การเร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยปฏิรูประบบความรู้ของสังคมไทย โดยยกระดับความรู้ให้ได้มาตรฐาน	-	0.86	-
	75. การจัดทำรายแห่งชาติบรรจุความรู้ที่ก้าวหน้าและได้มาตรฐานที่เป็นสากลและภูมิปัญญาท้องถิ่น	-	0.86	-
	76. การส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศและภาษาถิ่น	-	0.86	-
	77. การปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาทุกระดับให้รองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกและทัดเทียมกับมาตรฐานสากลบนความเป็นท้องถิ่นและความเป็นไทย	-	0.86	-
	78. การเพิ่มผลสัมฤทธิ์ของการศึกษาทุกระดับชั้น โดยวัดผลจากการผ่านการทดสอบมาตรฐานในระดับชาติและนานาชาติ	-	0.86	-
	79. การขจัดความไม่รู้หนังสือให้สิ้นไปจากสังคมไทย	-	0.86	-
	80. การพัฒนาระบบการศึกษาให้ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรมมุ่งการสร้างจริยธรรม	-	0.86	-
	81. การสร้างความตระหนักในสิทธิและหน้าที่ความเสมอภาค และดำเนินการให้การศึกษเป็นพื้นฐานของสังคมประชาธิปไตยที่แท้จริง	-	0.86	-

วัตถุประสงค์	ข้อความถาม	ผลการปรับปรุง	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ	ข้อเสนอแนะ
การปฏิบัติงานของครูเพื่อสนองนโยบายเรื่อง การเร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยปฏิรูประบบความรู้ของสังคมไทย	82. ครูเร่งพัฒนายกระดับความรู้ให้ได้มาตรฐาน	-	0.86	-
	83. ครูจัดทำตำราหรือเอกสารประกอบการเรียน การสอนที่บรรจุความรู้ที่ทันสมัยและได้มาตรฐานที่เป็นสากลและสอดคล้องกับปัญหาท้องถิ่น	-	1.00	-
	84. ครูบูรณาการเรียนการสอน ภาษาต่างประเทศและภาษาท้องถิ่น	-	1.00	-
	85.ครูปรับหลักสูตรการศึกษาให้รองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกและทัดเทียมกับมาตรฐานสากล	-	1.00	-
	86. ครูจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ที่ วัดผลจากการทดสอบมาตรฐานในระดับชาติและนานาชาติ	-	1.00	-
	87.ครูส่งเสริมการใช้แบบเรียนทั้งภาษาไทยและ ภาษาต่างประเทศ	-	1.00	-
	88. ครูจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาระบบ การศึกษาให้ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรมมุ่งการสร้าง จริยธรรม	-	1.00	-
	89. ครูสนับสนุนการเรียนการสอนที่สร้าง ความตระหนักในสิทธิและหน้าที่ความเสมอภาค	-	1.00	-

วัตถุประสงค์	ข้อความถาม	ผลการปรับปรุง	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ	ข้อเสนอแนะ
ครูรับนโยบายเรื่องการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาให้ทัดเทียมกับนานาชาติ	90. จัดให้มีระบบการเรียนแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติเพื่อเป็นกลไกในการเปลี่ยนกระบวนทัศน์การเรียนรู้ให้เป็น ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและเอื้อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต	-	1.00	-
	91. พัฒนาเครือข่ายสารสนเทศเพื่อการศึกษา พัฒนาระบบ “ไซเบอร์โฮม” ที่สามารถส่งความรู้มายังผู้เรียนโดยระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง	-	1.00	-
	92. ส่งเสริมให้นักเรียนทุกระดับชั้นได้ใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ตเพื่อการศึกษา	-	1.00	-
	93. ปรับปรุงห้องเรียนนาร่องให้ได้มาตรฐานห้องเรียนอิเล็กทรอนิกส์	-	1.00	-
การปฏิบัติงานของครูเพื่อสนองนโยบายเรื่องการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาให้ทัดเทียมกับนานาชาติ	94. ครูจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ในสถานศึกษา	-	1.00	-
	95. ครูเตรียมความพร้อมเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ตเพื่อการศึกษา	-	1.00	-
	96. ครูปรับปรุงหรือเตรียมความพร้อมให้ห้องเรียนได้มาตรฐานห้องเรียนอิเล็กทรอนิกส์	-	1.00	-

ตารางที่ 2 แสดง IOC ของแบบสัมภาษณ์ความเข้าใจและการปฏิบัติงานตามการรับรู้ของครูตามนโยบายการศึกษา

ข้อคำถาม	ผลการปรับปรุง	ความคิดเห็น ของ ผู้เชี่ยวชาญ	ข้อเสนอแนะ
1. เมื่อท่านได้รับคำสั่งการการปฏิบัติงานในโรงเรียนของท่านเกี่ยวกับเรื่องการทำงานในหน้าที่พิเศษนอกจากงานปฏิบัติหน้าที่สอน หรือไม่	1. เมื่อท่านได้รับคำสั่งการการปฏิบัติงานในโรงเรียนของท่านเกี่ยวกับเรื่องการทำงานในหน้าที่พิเศษนอกจากงานปฏิบัติหน้าที่สอนเช่น ภาระหน้าที่เวรประจำวัน การปฏิบัติกรอบรมนักเรียนประจำวันในหน้าที่ครูปรึกษา การทำกิจกรรมต่างๆในวันสำคัญของชาติ ฯลฯ ท่านมีความเข้าใจถูกต้องหรือไม่ว่าเป็นการปฏิบัติงานเพื่อสนองนโยบายการศึกษา	1.00	ให้ยกตัวอย่างหน้าที่พิเศษ และปรับข้อความ
2. สถานศึกษาของท่านจัดทำเอกสารและประชุมชี้แจงเรื่องการรับสนองนโยบายการศึกษา เพื่อให้ครูเข้าใจร่วมกันทุกคนหรือไม่	2. สถานศึกษาของท่านจัดทำเอกสารและประชุมชี้แจงเรื่องการรับสนองนโยบายการศึกษา อย่างต่อเนื่อง ประชุมทุกครั้งเพื่อให้ครูเข้าใจร่วมกันทุกคนหรือไม่	0.80	ปรับข้อความ
3. ท่านได้รับความรู้เกี่ยวกับนโยบายการศึกษา จากท่านใดที่ให้ข้อมูลชัดเจนที่สุด	3. ท่านได้รับความรู้เรื่องการบริหารงานต่างๆ ของโรงเรียนท่าน ซึ่งเป็นการบริหารงานที่มาจากนโยบายการศึกษา จากผู้ใดที่ให้ข้อประเด็นที่เข้าใจชัดเจนแจ่มแจ้ง	0.80	ปรับข้อความ
4. ท่านพอจะทราบหรือไม่ว่ามีสิ่งใดที่ทำให้การปฏิบัติงานของท่านในแต่ละวันตามคำสั่งของโรงเรียนลุล่วงไปได้ด้วยดี	-	1.00	-
5. ท่านเคยเข้าอบรมนอกสถานศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนโยบายการศึกษาอย่างสม่ำเสมอหรือไม่เคยเข้าอบรมเลย	-	1.00	-

ข้อคำถาม	ผลการปรับปรุง	ความคิดเห็น ของ ผู้เชี่ยวชาญ	ข้อเสนอแนะ
6. ท่านคิดว่าอะไรที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษา	6.1 ท่านคิดว่าตนเองเคยถูกตำหนิหรือถูกปฏิเสธการกระทำที่คิดว่าปฏิบัติงานการสอนเพื่อประโยชน์และโรงเรียนแล้วเกิดผลดี เช่น การนำนักเรียนไปทำจิตอาสาแล้วถูกตำหนิว่า เกิดความวุ่นวาย ฯลฯ	0.60	ปรับให้เป็น 2 ข้อ
	6.2 ท่านได้รับคำสั่งให้ปฏิบัติงานนอกสถานศึกษา โดยไม่ใช่งานในหน้าที่การเรียนการสอนแล้วเกิดความซับซ้อนใจ หรือไม่ทำตามโดยไม่มี ท่านเคยปฏิบัติหรือไม่		
7. โรงเรียนของท่านฝ่ายวิชาการนิเทศการสอนบ่อยครั้งหรือไม่	7. โรงเรียนของท่านฝ่ายวิชาการนิเทศการสอนบ่อยครั้งหรือไม่ มีการบังคับหรือลงโทษการไม่ผลิตสื่อการเรียนรู้อสอนนักเรียน หรือไม่	0.80	ปรับข้อความ
8. ในสถานศึกษาของท่านมีการนำนโยบายใดมาปฏิบัติบ้าง	8. ท่านคิดว่าสิ่งใดต่อไปนี้ไม่ใช่เรื่องของนโยบายการศึกษา หรือใช้ทั้งหมด 8.1 การจัดให้ครูโฮมรูมนักเรียนทุกวัน ตอนเช้า 8.2 การบันทึกการปฏิบัติงานประจำวันของครู 8.3 การสั่งการย้ายที่เป็นลายลักษณ์อักษร 8.4 การไปเยี่ยมเยียนบ้านนักเรียนเพื่อดูสภาพความเป็นอยู่ 8.5 การจัดป้ายนิเทศในห้องเรียนเกี่ยวกับความรู้ทั่วไป 8.6 การสอนกิจกรรมในเครื่องแบบ	0.60	ปรับข้อความ และ ยกตัวอย่าง

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

คำถามนำร่อง

1. ท่านปฏิบัติงานมาแล้วกี่ปี
2. ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายการศึกษาแค่ไหน
3. จากการปฏิบัติงาน มีความยุ่งยากใจกับนโยบายการศึกษาที่ท่านได้รับมอบหมายมา มากน้อยเพียงใด
4. เนื่องจากนโยบายการศึกษามีการเปลี่ยนทุกยุคทุกสมัย ท่านมีการเชื่อมต่อถูกไหม เช่น ขบวนการหลักสูตรการสอน มีความสับสนเพียงใด
5. ผลที่เกิดจากการเรียนการสอนในชั้นเรียน พบปัญหาอย่างไรบ้าง เช่น การจัดทำแผน การทำงาน ขั้บข้องในการมอบหมายงาน ฯลฯ
6. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

แบบสอบถามสำหรับครูในสถานศึกษา
เรื่อง การวิเคราะห์ความเข้าใจและการปฏิบัติงานตามการรับรู้ของครู
ตามนโยบายการศึกษา

เรียน คุณครูในสถานศึกษา

ด้วย นายโชคอนันต์ จีงเจริญรัตน์ นิสิตระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ขณะนี้อยู่ระหว่างทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การวิเคราะห์ความเข้าใจและการปฏิบัติงานตามการรับรู้ของครูตามนโยบายการศึกษา” โรงเรียนท่านได้รับการคัดเลือกให้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถามจึงได้ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้

โดยแบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามสำหรับครูในสถานศึกษา มีทั้งหมด แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การความเข้าใจในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู

ตอนที่ 3 การปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู

ตอนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคในความเข้าใจและการปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษา

ตามการรับรู้ของครู และข้อเสนอแนะ

คำตอบของท่านมีความสำคัญและมีคุณค่าสำหรับงานวิจัยนี้เป็นอย่างยิ่ง ข้อมูลที่รวบรวมได้ผู้วิจัยจะนำมาใช้ในการวิเคราะห์ และเสนอผลในภาพรวมเท่านั้น จะไม่มีการเปิดเผยเป็นรายบุคคล และผู้ตอบไม่ได้รับผลกระทบใดๆ จากการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ทั้งสิ้น ดังนั้น ขอความกรุณาให้ท่านอ่านข้อความคำถามพร้อมทั้งคำชี้แจงอย่างละเอียดก่อนตอบ กรุณาตอบคำถามแบบสอบถามตามความเป็นจริงและโปรดตอบให้ครบทุกข้อ และส่งแบบสอบถามคืนแก่ผู้วิจัยโดยเร็วที่สุด

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบพระคุณท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดีมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง
 นายโชคอนันต์ จีงเจริญรัตน์
 ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่เป็นจริงและเติมข้อมูลในช่องว่างที่กำหนดให้

1. เพศ	☐ 1.ชาย	☐ 2.หญิง
2. วุฒิการศึกษา	☐ 1.ปริญญาตรี	☐ 2.สูงกว่าปริญญาตรี
3. อายุการทำงาน	☐ 1. < 10 ปี	☐ 2. 10 - 20 ปี
	☐ 3. 20 – 30 ปี	☐ 4. > 30 ปี
4. ขนาดสถานศึกษา	☐ 1.ขนาดเล็ก (น้อยกว่า 500)	☐ 2.ขนาดกลาง (501-1,499)
	☐ 3.ขนาดใหญ่ (1500 - 2499)	☐ 4.ขนาดใหญ่พิเศษ (>2500 ขึ้นไป)
5. ระดับชั้นที่สอน	☐ 1.ประถมศึกษา	☐ 2.มัธยมศึกษา
6. สถานที่ตั้งของสถานศึกษา	☐ 1.กรุงเทพมหานคร	☐ 2.นครปฐม
	☐ 3.ปทุมธานี	☐ 4.นนทบุรี
	☐ 5.สมุทรปราการ	☐ 6.สมุทรสาคร

ตอนที่ 2 ความเข้าใจในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของคุณ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นหรือความรู้สึกของท่านมากที่สุดเพียงคำตอบเดียวในแต่ละข้อ

เกณฑ์การพิจารณา

5	หมายถึง ท่านเข้าใจเกี่ยวกับข้อความนั้นมากที่สุด
4	หมายถึง ท่านเข้าใจเกี่ยวกับข้อความนั้นมาก
3	หมายถึง ท่านพอเข้าใจเกี่ยวกับข้อความนั้น
2	หมายถึง ท่านเข้าใจเกี่ยวกับข้อความนั้นบ้าง
1	หมายถึง ท่านไม่เข้าใจเกี่ยวกับข้อความนั้นเลย

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความเข้าใจ				
นโยบายการศึกษาในแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559)						
1.	ครูมีการจัดบริการการศึกษาในรูปแบบต่างๆได้แก่ ในระบบ นอกกระบบ ตาม อัยาศัย และด้วยวิธีการต่างๆ จากสถาบันการศึกษาและแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่อย่าง หลากหลาย	5	4	3	2	1
2.	ผู้เรียนต้องมีความสามารถในการพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข	5	4	3	2	1
3.	ครูมีการบูรณาการด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ทั้งในเนื้อหาและ กระบวนการ และกิจกรรมการเรียนรู้	5	4	3	2	1
4.	ครูปลูกฝังค่านิยมและพฤติกรรมที่เหมาะสมตามระบบวิถีชีวิตที่ดีงาม	5	4	3	2	1
5.	ครูปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความรู้ ความคิด และความใฝ่รู้ ทั้งในด้านวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยีควบคู่ไปกับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	5	4	3	2	1
6.	ครูพัฒนาให้ผู้เรียนมีทักษะและกระบวนการในการคิด การวิเคราะห์ และการ แก้ปัญหาที่มีความใฝ่รู้ และสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม	5	4	3	2	1
7.	ครูพัฒนาให้ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต รู้จักผิดชอบชั่วดี มีระเบียบวินัย ประหยัด อดออม มีจิตสำนึก ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม	5	4	3	2	1
8.	ครูพัฒนาให้ผู้เรียนมีโอกาส และทางเลือกที่จะเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดช่วงอายุแต่ ละวัยจากสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตด้วยรูปแบบและวิธีการที่ หลากหลายมีคุณภาพ และยืดหยุ่นตามความต้องการ ความสนใจและความถนัดของ ผู้เรียน	5	4	3	2	1
9.	ครูมีการวิจัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สังคมศาสตร์ ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และมนุษยศาสตร์ ทั้งที่เป็นการวิจัยพื้นฐานและการวิจัยที่มุ่งการ ประยุกต์ใช้ประโยชน์ในบริบทของสังคมไทยมากขึ้น	5	4	3	2	1
10.	ครูมีการพัฒนาความรู้และการเรียนรู้ใหม่ๆ ที่สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทย	5	4	3	2	1
11.	ครูมีการใช้ความรู้เป็นฐานการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของคนไทย	5	4	3	2	1
12.	ครูมีการฟื้นฟู พัฒนาและสร้างสรรค์พฤติกรรมของคนและสิ่งแวดล้อมรอบตัวให้เกิด ความดีงาม เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาจิตใจ	5	4	3	2	1
13.	ครูมีการใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพของการศึกษาอย่างทั่วถึง และเท่าเทียมกันทุกเขตพื้นที่การศึกษาที่มีความเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายอย่างมี ระบบ	5	4	3	2	1
นโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2562)						
14.	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาหลักของการทดสอบระดับชาติต้องมีคะแนนเฉลี่ย มากกว่าร้อยละ 50	5	4	3	2	1

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความเข้าใจ				
15.	ผู้เรียนต้องมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์เพิ่มขึ้นเป็นไม่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยนานาชาติ (ผลทดสอบ PISA)	5	4	3	2	1
16.	ผู้เรียนต้องมีผลสัมฤทธิ์ทางด้านภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นร้อยละ 3 ต่อปี	5	4	3	2	1
17.	ผู้เรียนต้องใช้เวลาอ่านหนังสือนอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงานโดยเฉลี่ยอย่างน้อยวันละ 60 นาที	5	4	3	2	1
นโยบายเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพ						
18.	ผู้เรียนต้องเข้าร่วมกิจกรรมวิชาการ กิจกรรมคุณคุณธรรม / ลูกเสือ / เนตรนารี / ยุวกาชาด และทัศนศึกษา ปีละ 1 ครั้ง	5	4	3	2	1
19.	ผู้เรียนต้องได้รับการบริการสารสนเทศ/ ICT ที่นอกเหนือจากการเรียนในห้องเรียน 40 ชั่วโมง /ปี/ คน	5	4	3	2	1
นโยบายโครงการสถานศึกษา 3 D						
20.	ครูจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 3 D	5	4	3	2	1
21.	ครูมีโครงสร้างสาระการเรียนรู้และแผนกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 3 D	5	4	3	2	1
22.	ครูมีการจัดโครงการ/ กิจกรรม ด้านประชาธิปไตย ด้านคุณธรรม ความเป็นไทย ด้านยาเสพติด	5	4	3	2	1
23.	ครูมีการสรรสร้างนวัตกรรม โครงการกิจกรรม ด้านประชาธิปไตย ด้านคุณธรรม ความเป็นไทย และด้านยาเสพติดที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา	5	4	3	2	1
นโยบายการศึกษาชั่วโมงจิตอาสา						
24.	ผู้เรียนต้องมีการทำกิจกรรมจิตอาสาโดยระดับประถมปีที่ 1-6 ผู้เรียนต้องร่วมกิจกรรมจิตอาสารวม 60 ชั่วโมง ส่วนระดับม.ต้น 45 ชั่วโมง ม.ปลาย 60 ชั่วโมง	5	4	3	2	1
นโยบายการศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมือง						
25.	ครูพัฒนากระบวนการเรียนการสอนและกิจกรรมในเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาความเป็นพลเมือง และความเป็นประชาธิปไตยให้กับผู้เรียน	5	4	3	2	1
นโยบายการศึกษาเรื่องเร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษา						
26.	การจัดตำราแห่งชาติบรรจุความรู้ที่ก้าวหน้าและได้มาตรฐานที่เป็นสากลและภูมิปัญญาท้องถิ่น	5	4	3	2	1
27.	การส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศและภาษาถิ่น	5	4	3	2	1
28.	การปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาทุกระดับให้รองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกและทัดเทียมกับมาตรฐานสากลบนความเป็นท้องถิ่นและความเป็นไทย	5	4	3	2	1

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความเข้าใจ				
นโยบายการศึกษาเรื่องเร่งพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา						
29.	จัดให้มีระบบการเรียนแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติเพื่อเป็นกลไกในการเปลี่ยนกระบวนทัศน์ การเรียนรู้ให้ ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและเอื้อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต	5	4	3	2	1
30.	พัฒนาเครือข่ายสารสนเทศเพื่อการศึกษา พัฒนาระบบ “ไซเบอร์โฮม” ที่สามารถส่งความรู้มายังผู้เรียนโดยระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง	5	4	3	2	1
31.	ส่งเสริมให้นักเรียนทุกระดับชั้นได้ใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ตเพื่อการศึกษา	5	4	3	2	1
32.	ปรับปรุงห้องเรียนนำร่องให้ได้มาตรฐานห้องเรียนอิเล็กทรอนิกส์	5	4	3	2	1

ตอนที่ 3 การปฏิบัติงานในนโยบายการศึกษาตามการรับรู้ของครู

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับการปฏิบัติงานของท่านมากที่สุดเพียงช่องเดียว

เกณฑ์การพิจารณา

- 5 หมายถึง ท่านมีการปฏิบัติตามข้อความเป็นประจำทุกครั้ง
- 4 หมายถึง ท่านมีการปฏิบัติตามข้อความบ่อยครั้ง
- 3 หมายถึง ท่านมีการปฏิบัติตามข้อความบ้าง
- 2 หมายถึง ท่านไม่ค่อยมีการปฏิบัติตามข้อความ
- 1 หมายถึง ท่านไม่มีการปฏิบัติตามข้อความเลย

ข้อที่	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
นโยบายการศึกษาในแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559)						
1.	ครูจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการต่างๆ ในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่อย่างหลากหลาย	5	4	3	2	1
2.	ครูจัดการเรียนการสอนหรือจัดกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพให้เป็นคนเก่ง คนดีและมีความสุข	5	4	3	2	1
3.	ครูบูรณาการเนื้อหาและกิจกรรม จัดการเรียนการสอนด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม	5	4	3	2	1
4.	ครูบูรณาการการเรียนรู้อิทธิพลศาสตร์และเทคโนโลยี มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน	5	4	3	2	1
5.	ครูจัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะและกระบวนการในการคิด การวิเคราะห์ และการแก้ปัญหา	5	4	3	2	1

ข้อที่	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
6.	ครูจัดการเรียนการสอนในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต รู้จักผิดชอบชั่วดี มีระเบียบวินัย	5	4	3	2	1
7.	ครูจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่หลากหลาย และยืดหยุ่นให้สอดคล้องกับความต้องการและความถนัดของผู้เรียน	5	4	3	2	1
8.	ครูทำวิจัยเพื่อพัฒนาหรือแก้ปัญหาการเรียนการสอนในชั้นเรียน	5	4	3	2	1
9.	ครูพัฒนาความรู้และการเรียนรู้ใหม่ ๆ ของตนให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทย	5	4	3	2	1
10.	ครูจัดสภาพสิ่งแวดล้อมรอบตัวของผู้เรียนให้เกิดความสวยงาม ความรื่นรมย์ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาจิตใจ	5	4	3	2	1
11.	ครูนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน	5	4	3	2	1
นโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2562)						
12.	ครูติดตาม พัฒนา หรือจัดการสอนเสริมเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาหลักของการทดสอบระดับชาติเพื่อให้มีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าร้อยละ 50	5	4	3	2	1
13.	ครูติดตาม พัฒนา หรือการจัดการเรียนการสอนเสริมในรายวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์เพื่อไม่ให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาต่ำกว่าค่าเฉลี่ยนานาชาติ (ผลการทดสอบPISA)	5	4	3	2	1
14.	ครูจัดการเรียนการสอนหรือกิจกรรมโดยให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง	5	4	3	2	1
15.	ครูจัดแหล่งเรียนรู้ให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียน	5	4	3	2	1
16.	ครูจัดกิจกรรมหรือจัดการเรียนการสอนส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้แหล่งเรียนรู้	5	4	3	2	1
17.	ครูสนับสนุนให้ผู้เรียนใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา	5	4	3	2	1
18.	ครูสนับสนุนให้ผู้เรียนใช้อินเทอร์เน็ตในการเรียนรู้เพิ่มขึ้น	5	4	3	2	1
19.	ครูจัดการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนใช้อินเทอร์เน็ตสืบค้นข้อมูลเนื้อหาที่เรียน	5	4	3	2	1
นโยบายเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพ						
20.	ครูจัดกิจกรรมวิชาการหรือชุมนุมให้ผู้เรียน ได้เข้าร่วม ปี ละ 1 ครั้ง	5	4	3	2	1
21.	ครูจัดกิจกรรมคุณธรรม / ลูกเสือ / เนตรนารี / ยุวกาชาดให้ผู้เรียน ได้เข้าร่วม ปี ละ 1 ครั้ง	5	4	3	2	1
22.	ครูจัดทัศนศึกษาให้ผู้เรียน ปี ละ 1 ครั้ง	5	4	3	2	1
23.	ครูจัดการบริการสารสนเทศ/ ICT เพิ่มเติมจากการเรียนคอมพิวเตอร์พื้นฐานตามหลักสูตรปกติ ให้ผู้เรียน 40 ชั่วโมง /ปี/ คน	5	4	3	2	1
นโยบายโครงการสถานศึกษา 3 D						
24.	ครูดำเนินการจัดสภาพแวดล้อม ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 3 D	5	4	3	2	1
25.	ครูจัดทำโครงสร้างสาระการเรียนรู้และแผนกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 3 D	5	4	3	2	1

ข้อที่	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
26.	ครูจัดโครงการ/ กิจกรรม ส่งเสริมประชาธิปไตย คุณธรรม ความเป็นไทย และด้านยาเสพติด	5	4	3	2	1
27.	ครูสร้างนวัตกรรม จัดโครงการกิจกรรม ด้านประชาธิปไตย ด้านคุณธรรม ความเป็นไทย และด้านยาเสพติดที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา	5	4	3	2	1
นโยบายชั่วโมงจิตอาสา						
28.	ครูจัดกิจกรรมจิตอาสาโดยระดับประถมปีที่ 1-6 ผู้เรียนต้องร่วมกิจกรรมจิตอาสา รวม 60 ชั่วโมง ส่วนระดับม.ต้น 45 ชั่วโมง ม.ปลาย 60 ชั่วโมง	5	4	3	2	1
นโยบายการศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมือง						
29.	ครูพัฒนากระบวนการเรียนการสอนและกิจกรรมในเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาความเป็นพลเมือง และความเป็นประชาธิปไตยให้กับผู้เรียน โดยเน้นวิธีการ กระบวนการกลุ่ม การรับฟังผู้อื่น การเคารพผู้อื่นเสมอกับตนเอง	5	4	3	2	1
นโยบายการศึกษาเรื่องเร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษา						
30.	ครูเร่งพัฒนายกระดับความรู้ให้ได้มาตรฐาน	5	4	3	2	1
31.	ครูจัดทำตำราหรือเอกสารประกอบการเรียนการสอนที่บรรจุความรู้ที่ทันสมัยและได้มาตรฐานที่เป็นสากลและสอดคล้องกับกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง	5	4	3	2	1
32.	ครูบูรณาการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศและภาษาท้องถิ่น	5	4	3	2	1
33.	ครูปรับหลักสูตรการศึกษาให้รองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกและทัดเทียมกับมาตรฐานสากล	5	4	3	2	1
34.	ครูส่งเสริมการใช้แบบเรียนทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ	5	4	3	2	1
นโยบายการศึกษาเรื่องเร่งพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา						
35.	ครูจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ในสถานศึกษา	5	4	3	2	1
36.	ครูเตรียมความพร้อมเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ตเพื่อการศึกษา	5	4	3	2	1
37.	ครูปรับปรุงหรือเตรียมความพร้อมให้ห้องเรียนได้มาตรฐานห้องเรียนอิเล็กทรอนิกส์	5	4	3	2	1

ตอนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคในความเข้าใจและการปฏิบัติงานตามการรับรู้ของครูตามนโยบายการศึกษา
และข้อเสนอแนะ

แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับความเข้าใจและการปฏิบัติงานตามการรับรู้ของครูตามนโยบายการศึกษา

บทสัมภาษณ์ครูในสถานศึกษาจำนวน 9 ข้อ

1. เมื่อท่านได้รับคำสั่งการปฏิบัติงานในโรงเรียนของท่านเกี่ยวกับเรื่องการทำงานในหน้าที่พิเศษนอกจากงานปฏิบัติหน้าที่สอน เช่น ภาระหน้าที่เวรประจำวัน การปฏิบัติกรอบรมนักเรียนประจำวันในหน้าที่ครูปรึกษา การทำกิจกรรมต่างๆในวันสำคัญของชาติ ฯลฯ ท่านมีความเข้าใจถูกต้องหรือไม่ว่าเป็นการปฏิบัติงานเพื่อสนองนโยบายการศึกษา
2. สถานศึกษาของท่านจัดทำเอกสารและประชุมชี้แจงเรื่องการรับสนองนโยบายการศึกษา อย่างต่อเนื่อง ประชุมทุกครั้ง เพื่อให้ครูเข้าใจร่วมกันทุกคนหรือไม่
3. ท่านได้รับความรู้เรื่องการบริหารงานต่างๆ ของโรงเรียนท่าน ซึ่งเป็นการบริหารงานที่มาจากนโยบายการศึกษาจากผู้ใดที่ให้ข้อประเด็นที่เข้าใจชัดเจนแจ่มแจ้ง
4. ท่านพอจะทราบหรือไม่ว่ามีสิ่งใดที่ทำให้การปฏิบัติงานของท่านในแต่ละวันตามคำสั่งของโรงเรียนลุล่วงไปได้ด้วยดี
5. ท่านเคยเข้าอบรมนอกสถานศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนโยบายการศึกษาอย่างสม่ำเสมอหรือไม่เคยเข้าอบรมเลย
6. ท่านคิดว่าตนเองเคยถูกตำหนิหรือถูกปฏิเสธการกระทำที่คิดว่าปฏิบัติงานการสอนเพื่อประโยชน์และโรงเรียนแล้วเกิดผลดี เช่น การนำนักเรียนไปทำจิตอาสาแล้วถูกตำหนิว่า เกิดความวุ่นวาย ฯลฯ
7. ท่านได้รับคำสั่งให้ปฏิบัติงานนอกสถานศึกษา โดยไม่ใช่งานในหน้าที่การเรียนการสอนแล้วเกิดความซับซ้อนใจหรือไม่ทำตามโดยไม่ได้ ท่านเคยปฏิบัติหรือไม่
8. โรงเรียนของท่านฝ่ายวิชาการนิเทศการสอนบ่อยครั้งหรือไม่ มีการบังคับหรือลงโทษการไม่ผลิตสื่อการเรียนรู้อบรมนักเรียน หรือไม่
9. ท่านคิดว่าสิ่งใดต่อไปนี้ไม่ใช่เรื่องของนโยบายการศึกษา หรือใช่ทั้งหมด
  - 9.1 การจัดให้ครูโฮมรูมนักเรียนทุกวัน ตอนเช้า
  - 9.2 การบันทึกการปฏิบัติงานประจำวันของครู
  - 9.3 การสั่งการย้ายที่เป็นลายลักษณ์อักษร
  - 9.4 การไปเยี่ยมเยียนบ้านนักเรียนเพื่อดูสภาพความเป็นอยู่
  - 9.5 การจัดป้ายนิเทศในห้องเรียนเกี่ยวกับความรู้ทั่วไป
  - 9.6 การสอนกิจกรรมในเครื่องแบบ

ฯลฯ

ในการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะมีบันทึกเสียงประกอบด้วยโดยผู้วิจัยจะไม่มีการเปิดเผยชื่อ หรือข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ถูกสัมภาษณ์

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายโชคอนันต์ จีงเจริญรัตน์ เกิดวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2529 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ศึกษาศาสตร์บัณฑิต ภาควิชาหลักสูตรและวิธีการสอน วิชาเอกสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เมื่อปีการศึกษา 2552 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2553